

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter Supplementum Formularum Fori extrajudicialis, accesserunt
quamplures Formulæ Fori contentiosi, necnon nonnullæ litteræ Pastorales
non minùs utiles, quàm necessariæ gubernium Ecclesiasticum
assumentibus, ab eodem Auctore annotationibus auctæ, sacræ paginæ
oraculis, & Sacr. ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1707

Edicti de imaginibus Sanctorum, sacrarum rerum veneratione, &
administratione. Form. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62423)

FORMULARIUM LEGALE PRACTICUM

Fori Ecclesiastici.

TITULUS XIII.

De rebus Sacris, & Religiosis.

Edicta de Imaginibus Sanctorum,
Sacrarum rerum veneratione,
& administratione.

FORMULA I.

SUMMARIUM.

- 1 **I**magines Sanctorum nove, & inu-
sitate removende sunt ab Ecclesiis.
- 2 Descriptio Sanctorum facta in Marty-
rologio dat cultum.
Hodie non describuntur in Martyrolo-
gio nisi Sancti formiter canonizati.
ibid.
- 3 Sancti, qui habent cultum immemora-
bilem, venerantur, quamvis in
Martyrologio non sint descripti.
- 4 Ad probandum cultum immemorabi-
lem, admittuntur testes 34. anno-
rum.
- 5 Testes inducti ad probandam imme-
morabilem debent deponere cum re-
quisitis glossæ in cap. 1. de præscr.
in 6.
- 6 Ad probandum cultum immemorabi-
lem præter testes, requiritur alia
Monacelli Form. Pars II.

*Species probationis, & qualis sit
demonstratur.*

- 7 Super cultu immemorabili, debet præ-
cedere Sententia Ordinarii.
- 8 Tempus antiquum in Scripturis dicitur
centum annorum, in testibus
vero 60.
Reliquiæ quæ per spatium 60. anno-
rum fuerunt expositæ, venerande
sunt, etiamsi de identitate non
constet. ibi.
Reliquiæ quando sunt dubiæ, consu-
lendi sunt Theologi an debeant ex-
poni. ibi.
- 9 Regularium attestazione non probatur
identitas, & antiquitas Reliquia-
rum exponendarum in eorum Ec-
clesiis.
- 10 Sacræ Imagines, sive Cruces, non sunt
pingende in locis sordidis.
- 11 Rejicitur Van. Espen.
- 12 Imagines Sacræ insolite nullo in loco
quamvis exempto exponi debent si-
ne approbatione Episcopi, & Im-
gines Sacræ non debent depingi seu
vestiri cum habitu insolito. ibi.
- 13 Imagines Sacræ cur, & qua de causa
fue-

- fuerint in Ecclesia introductæ enarratur.
- 14 Festi dies de præcepto, non indicuntur à Principe laico, imò hodie nec ab Episcopo.
- 15 Vota, & promissiones servandi aliquod festum de præcepto, emissa ab Universitatibus non obligant populum.
- 16 Festi dies de præcepto qui indicuntur ab Ecclesia inviolabiliter servandi sunt, non obstante quacumque contraria consuetudine.
- 17 Diebus festis non est vacandum spectaculis, & choreis, aut scenis Histrionum, quibus licentia ut hæc agant dari non potest à Governatore.
- 18 Dies festi solemniores in quibus non datur licentia laborandi, nec celebrandi sacrum in privatis Oratoriis, qui sint de jure communi innuitur.
- 19 Qui sint ex Decreto S. Congr. Rit.
- 20 Qui sint ex Decreto Sac. Congreg. Concilii & n. 21.
- 22 Festi dies non solemnes, non sunt de novo celebrandi cum solemnitate absque approbatione Episcopi.
- 23 Nova miracula approbati debent privatim ab Episcopo cum consilio Theologorum.
- 24 Dona duo singularia concessit Christus sue Ecclesie, nempe potestatem faciendi miracula, & intelligentiam scripturarum.
- 25 Quid sit miraculum declaratur, & n. 26. 27. 28. & 29.
- 30 Vera miracula non nisi ab hominibus Deo gratis fiunt.
- 31 Miracula quæ in Ecclesia perseverant quæ sint enumerantur usque ad num. 37. inclusivè.
- 32 Sacramenta cum devotione, & religiositate tractanda, & administranda sunt.
- 33 Oleo infirmorum deficiente, quid agere debeat Parochus?
- 40 Expositi sunt semper baptizandi sub conditione, nisi habeatur certa scientia de collato baptismo.
Parochus per se ipsum tenetur baptizare. ibi.
Est maximum delictum ministrare
- Sacramenta irreverenter. ibi.
- Rector Ecclesie, si est in Dignitate Ecclesiastica constitutus, potest per alium Christianam Doctrinam docere ibi.
- 41 Parochia quando est numerosa, Parochus cogitur ab Episcopo ad assumendum sibi Coadjutores, absque eo quod possit reclamare.
Episcopus motivo numerositatis populi, non potest Parochiam dismembrare. ibi.
- 42 Consuetudo primitivæ Ecclesie sumendi Eucharistiam qualis fuerit demonstratur.
- 43 Sacrificium missæ quod vaticinavit Propheta, omni religionis cultu celebrandum, & adstandum.
- 44 Missa ex parte Sacerdotis quomodo, & qua attentione sit celebranda.
Fideles audientes Sacrum qua corporis compositione, & attentione assistere debeant, ut satisficiant præcepto. ibi.
Attentio est triplex ibi.
- 45 Mulieres sedentes tempore missæ absque necessitate Deum non colunt.
Deus actibus etiam exterioribus est colendus. ibi.
Episcopus potest punire Regulares committentes, vel permittentes in eorum Ecclesiis indecentia. ibi.
- 46 Officiales, & Cappellani Confraternitatum, quid agere possint, tam in Ecclesiis Parochialibus, vel propriis, referuntur Decreta S. Congr. Rit.
- 47 Facultas Congr. S. Rituum est restricta ad decidendos ritus.
- 48 Confraternitas, ut dicatur legitime erecta tria requiruntur, & referuntur requisita.
- 49 Confraternitatibus, aggregatis Archiconfraternitatibus urbis, privilegia communicari non possunt sine Episcopi approbatione.
Confraternitates aggregate subjacent jurisdictioni Ordinarii.
- 50 Privilegium exemptionis superveniens non tollit pacta, & conventiones in fundatione receptas, nisi privilegium de illis faciat expressam mentionem.

- 31 Formula servanda à Regularibus in
Erectione, & institutione Confraternitatum.
- 32 Formula servanda in aggregationibus.
- 33 Formula aggregationis à Pontificibus
prescripta, si non seruetur, actus
corrumpit.
Bulla Clem. VIII. servanda est ab omnibus
locis Piiis, & Ecclesiis, quæ habent
facultatem aggregandi. ibi.
- 34 Jura Parochialia distinguuntur à
functionibus Parochialibus, & adducitur
distinctio.
- 35 Confraternitates Laicorum sunt collegia
personalia, quæ extingui, & recedere
possunt ad libitum. ibi.
Non sunt membra Hierarchie Ecclesiasticæ.
ibi.
Sunt incapaces jurium Spiritualium,
& illis se immiscere non possunt. ibi.
Non possunt Parochiales functiones
exercere. ibi.
- 36 Archiconfraternitatibus Urbis ob
presidentiam Cardinalium conceditur
aliqua prerogativa.
- 37 Benedictiones solemnes Olivarum, Cinerum,
& Candelarum pertinent ad Parochum,
& fieri non possunt in Oratoriis publicis
Confraternitatum & n. 59. 60. 61. & 62.
- 38 Lex nova indeterminatè loquens
specificatur ab antiqua.
- 63 Benedictiones Puerperarum spectant
ad Parochum.
- 64 Benedictio Fontis Baptismalis pertinet
ad Parochum.
- 65 Missa solemnis ser. V. in Cena Domini
est functio Parochialis.
- 66 Missarum solemniū celebratio est
functio Parochialis, quam exercere non
valent Confraternitates.
- 67 Benedictio super populum cum Sacramento
Eucharistiæ, est functio Parochialis,
& actus jurisdictionis.
- 68 Munus prædicandi in Ecclesia Parochiali
pertinet ad Parochum privativè.
- 69 Cappellani Confraternitatum non possunt
celebrare missam in Oratoriis ipsarum
ante missam Parochialem, nisi aliter
Episcopus disponat.
- 70 Officium funeris super cadaveribus in
Ecclesiis Confraternitatum, & Conventuum
Regularium jurisdictioni Ordinariorum
subjectorum sitis intra fines Parochie
tumulandis, spectat ad Parochum & n. 71. 72. 73.
74. 75. & 76.
- 77 Stole delatio est signum jurisdictionis,
& respondetur contrariis n. 78.
Rota Romana sequitur, & amplectitur
Decreta Sac. Congreg. Concilii. ibi.
- 79 Regulares non possunt benedicere Agros,
aut maledicere locustas cum Stola
sine Parochiali licentia.
- 80 Capitulum Ecclesie Lateranensis in
erigendis, & aggregandis Confraternitatibus,
tenetur servare formam, & dispositionem
Bullæ Clem. VIII.
Privilegium Sixti V. d. Capitulo concessum
preservat in omnibus jura Parochorum
ibi, & n. 81.
- 82 Privilegium Sixti V. favore Ecclesie
Lateranensis concessum, non comprehendit
fundos de novo acquisitos, & redditur
ratio, & n. 83.
- 84 Episcopus in Confraternitates erectas
in solo Lateranensi habet plenam jurisdictionem.
Vicarius Generalis vigore sue ordinariæ
facultatis, sive Vicarius Capituli, non
possunt concedere licentiam pro erectione
seu aggregatione Confraternitatis in solo
Lateranensi. ibi, & n. 85.
Licentia Episcopi in Erectione seu
aggregatione Confraternitatis in solo
Lateranensi requiritur expressa, & non
sufficit tacita. ibi.
- 86 Cappellani Confraternitatum de
licentia Episcopi plura facere possunt
absque eo quod Parochus possit se
opponere.
Parochus Processiones non facit extraordinarias
sine Episcopali licentia. ibi.
- 87 Regulares in Ecclesiis Parochialibus
Monasteriis unitis, possunt exercere
curam Animarum.
Regulares quicumque sint, qui emittunt
tria vota solemnia, non possunt retinere
Beneficia secularia in

- titulum absque Indulto Apostolico .
ibi.
- Regulares ex Indulto Apostolico pos-
sunt presentari ad Beneficium Ju-
rispatronatus agnatiui . ibi.
- 88 Regulares , qui exercent curam Ani-
marum subjacent jurisdictioni Or-
dinariorum in his , quæ pertinent
ad curam , & administrationem Sa-
cramentorum .
Tenentur ad Synodum accedere cu-
jusvis ordinis sint . ibi .
Ordinarius illos visitat plenaria ju-
risdictione . ibi .
Regulares non exercentes curam Ani-
marum , si delinquant in Sacramen-
tis ministrandis puniuntur ab Epi-
scopo , jure delegato . ibi .
Regulares ob notorium delictum pos-
sunt ab Episcopo denunciari ex-
communicati . ibi .
Regulares pro executione Decretorum
Concil. Trident. & Const. Apostolica-
rum , possunt censuris ab Episcopo
compelli . ibi .
- 89 Regulares non possunt sepeliri in eo-
rum Ecclesiis Hospitantes , si ibi
sepulturam non elegerint , non ob-
stantibus privilegiis , aut consuetu-
dine .
- 90 Defunctus qui elegit Sepulturam in
Ecclesia , quæ jus sepeliendi non
habet , vel in Ecclesia interdicta ,
debet sepeliri in Parochia , & re-
spondetur contrariis .
- 91 Filius impubes debet sepeliri in Paro-
chiali , si Pater in vita illius sepul-
turam alibi non elegit , vel non ad-
sit consuetudo , quod eligat etiam
post mortem .
- 92 Limitatur quando Pater eligit se-
pulchrum majorum , in quo im-
pubes de jure debet sepeliri , &
allegatur Decretum Sac. Concil. u.
93 .
Jura Parochi in funere ad Ecclesiam
Regularium deferendo , quæ sint ex
Decreto Congreg. Sac. Concilii de-
monstratur . ibi .
- 93 Qui per scripturam juramento fir-
matam elegit sepulturam in Ecclē-
sia Parochiali , potest variare &
alibi eligere , nec indiget relaxatio-
ne juramenti .
- 94 Haeres ad faciendas expensas fune-
rum compellitur officio Judicis ,
etiam non adita hereditate .
In calculum expensarum funeris ve-
niunt expensæ factæ in ultima in-
firmitate . ibi .
Nec non vestes hūgubres etiam famu-
lorum . ibi .
Impensa funerum praefertur omnibus
creditoribus , & Uxorū Dotibus ;
etiam expressam hypothecam habenti-
bus . ibi .
Quales autem hujusmodi expensæ esse
debeant ut preferantur . ibi .
- 95 Ad manutationem Sepulchrorum com-
muniū , reparationem , & con-
structionem Cæmeterii tenetur popu-
lus , & non Parochus .
Parochus si est dies tenetur ad expur-
gationem . ibi .
- 96 Cæmeterium , quod est dormitorium
mortuorum est locus sacer , & reli-
giosus , & gaudet immunitate Ec-
clesiæ , dummodo habeat requisita
hic expressa .
- 97 In Synodo debet prescribi forma , &
ritus servandus in funeribus .
Capitulum Cathedralis , non potest
taxare emolumenta funerum , neque
funeri interesse non vocatus . ibi .
- 98 Synodus publicatus absque consilio Ca-
pituli Cathedralis non habet vim
Constitutionis seu Statuti , sed di-
citur proviso temporanea Epi-
scopi : & idē indiget sanatio-
ne .
- 99 Canonici , & alii de Capitulo , remen-
tes accedere ad Synodum , possunt
ab Episcopo per censuras compelli ,
Clerici , & alii Sacerdotes non Be-
neficiati pariter compelluntur cen-
suris , si in Synodo agendum sit de
reformatione morum .
At hi non admittuntur ad suffragan-
dum pro confirmatione Judicium , &
Examinatorum . ibi .

Affinchè l'uso legitimo delle Sacre Imagini, e della venerazione de' Santi ricevuto, & ammesso fin da primi tempi della Cattolica Chiesa, & approvato da Concilii Generali, e massime dal Niceno Secondo, non sia corrotto, e guasto dagl'abusi, tal volta introdotti ò tollerati da i Ministri delle Chiese per l'avidità di guadagno; ma si coltivi e propaghi colla purità de' Dogmi, & insegnamenti della medesima Santa Chiesa, Madre e Maestra di verità; inerendo al Decreto del Sagro Concilio di Trento, *de invocatione, & veneratione Sanctorum*: col presente Editto ordiniamo.

- 1 Che nelle Chiese, Cappelle, Oratorii tanto pubblici, quanto privati di questa Città, e Diocesi, ancorche fussero de' Regolari, ò d'altri Esenti, non si possano ritenere esposte alla venerazione de' fedeli, nè con segni di Santità, le Imagini, Figure, ò Reliquie di quei Santi, ò Beati che non sono descritti nel *Martirologio Romano*, nè Beatificati nè approvati per tali dalla detta Santa Chiesa; ò almeno non habbiano il *publico culto immemorabile*: e quando vi fossero ritenute, e venerate, che siano onninamente rimosse sotto le pene prescritte ne i Decreti Apostolici d'Urbano VIII. emanati sotto li 13. Marzo, e 2. d'Ottobre l'anno 1625. e publicati li 5. Luglio 1634.
- 2 Che le Imagini, e Pitture de' Santi, che si doveranno, e vorranno esporre sù gl'Altari, ò in altri luoghi pubblici di dette Chiese, ò Cappelle a noi soggette, non si possano esporre, se prima non faranno da noi vedute, approvate, e benedette: & il simile ordiniamo delle loro Reliquie, le quali quando *da tempo antico*, non habbiano havuto il culto, e venerazione pubblica, non si esponano, se prima non faranno da noi state riconosciute, & approvate: e proibiamo, che non si tocchino colla mano nuda da nessuna persona, nè si adornino con nastri; nè si estraggono dall'Urne, Vasi, e Reliquiarj in cui stanno collocate, ma si custodiscano decentemente in essi ben chiuse, e figillate.
- 3 Che le dette Imagini, e Pitture de' Santi, e delle Croci non si tengano, ò dipingano *in luoghi sordidi, & indecenti*: nè si pongano per insegna d'Osterie, di Bettole, ò Alberghi d'Animali nè siano dipinte, ò scolpite con forme indecenti, atteggiamenti immodesti, e foggie nuove non usitate dalla Santa Chiesa: poiche venendo, à nostra notizia tali abusi, procureremo co' mezzi opportuni di rimuoverli anche dalle Chiese, & altri luoghi Esenti coll' autorità à noi concessa dal Sac. Concilio di Trento, e Decreti Apostolici.
- 4 Che niuno secolare, ò Regolare, Univerità, ò Religione *introduca nuove feste* de' Santi, ò Processioni, ò ardisca di autenticare, e *publicare nuovi miracoli* de' medesimi Santi, ò d'altre persone pie morte con fama, e concetto di Santità, se prima non ne haveranno da noi ottenuta licenza, e rispettivamente non faranno stati da noi esaminati, & approvati.
- 5 Che i Santi Sacramenti non si conferiscano di notte, se non in caso di necessità, mà di giorno, & in Chiesa *con divozione, e religiosità*, giusta il prescritto dal Rituale Romano. Il Battesimo come Sacramento di somma importanza, e necessario assolutamente per l'eterna salute, non si differisca à i fanciulli, e fanciulle nati di fresco oltre il terzo giorno; anzi si dia anche prima

quando vi sia qualche pericolo di morte, sotto pena à i Padri, e le Madri, che trasgrediranno questo nostr'ordine di.....

- 6 L'Eucaristia nelle Chiese Parochiali, ed altre c'hanno il Privilegio di tenerla, sia custodita con somma gelosia, venerazione, e pulizia nel Tabernacolo sopra l'Altare maggiore, con chiave d'argento, dentro la Pisside d'argento bene indorata, e coperta con padiglioncino di seta di color bianco, posata sopra corporale mondo: avanti il cui Altare arda di continuo giorno, e notte la lampeda in segno di riverenza, e dell'amore con cui devono i fedeli portarsi verso questo ineffabile mistero della Divina Carità. Si rinnovi ogni otto giorni l'estate, & ogni quindici l'inverno. *La mensa a cui s'accostano i fedeli* per riceverla, sia coperta con mantile di lino bianco, e quelli che serviranno di ministro ad essa, ò alle Messe private, che si celebrano al detto Altare, per quanto sarà possibile, e precisamente ne' giorni festivi, siano Chierici colla Cotta, ò almeno fratelli della Compagnia del Santissimo Sacramento vestiti di sacco così convenendo alla Dignità del luogo, in cui si serve, e si venera il Signore dell'Universo, e si amministra il pane degl'Angeli.
- 7 Il Sacramento della penitenza si amministri da Confessori Sacerdoti secolari indispensabilmente i giorni festivi nelle Chiese con Cotta, Stola, e Berretta Clericale nella Sede confessionale, a quei penitenti, che mostrano colla compositione esterna, d'essere nell'interno compunti e disposti a degnamente riceverlo; rigettando gl'altri che pieni di fasto, e senza segno alcuno d'umiltà, e di riconoscerfi rei di lesa Divina Maestà, si presentano al sacro Tribunale senza verecondia christiana non come penitenti, ma come provocatori della Divina pazienza.
- 8 *La Santa Messa* nei giorni festivi di precetto si oda nelle Chiese con divozione in ginocchione con ambedue le ginocchia, poiche chi fa altrimenti, & assiste al tremendo sacrificio con positura di corpo indevoto e sconcia, ò pure sedendo, dà scandolo e mal' esempio a fedeli per essere una grande irriverenza, colla quale si contraviene al precetto della Chiesa, per adempimento del quale deve udirsi con la dovuta riverenza e compositione di corpo religiosa: quando l'infermità del corpo, ò la brevità del tempo non scusi, secondo il consiglio, e parere del confessore.
- 9 I Cappellani, & altri Sacerdoti che servono nelle Chiese, ed Oratorii pubblici de luoghi Pii, e Confraternite de laici, non s'ingeriscano in quelle funzioni, che spettano a i Parochi senza la loro licenza, e permissione, sotto pena.
- 10 Ne i funerali non s'introduchino abusi, ò facciano patti illeciti, ò aggravii alle Chiese Parochiali, ma si osservino gli Statuti Sinodali, e le regole Canoniche. Et il presente affiso che sarà &c.

N. Vescovo N.

Loco ✠ Sigilli.

N. Cancellarius.

ADNOTATIONES.

1. **P**ER AVIDITA' DI GUADAGNO. Ne sacerdotale officium totum convertatur ad terrenum emolumentum, & ne Ministri Ecclesiarum existiment hodie, quæstum esse pietatem,

tatem, nihilque magis current quam concursum habere, & ideo Symphonias novas, Sanctorum festivitates, & Imagines, canere, evulgare, & exponere sollicitè studeant, hinc Episcopus nè periculosi erroris Imagines Sacrae rudibus occasionem præbeant, providere debet, ut quæ traditioni Ecclesiæ repugnant, quæ incerta, quæ insolita sunt ab Ecclesiis etiam Regularium, & Exemptorum arceantur: nilvè falsum adhibeatur, & quod ad pietatem non informat prorsus tollatur.

2. **CHE NON SONO DESCRITTI NEL MARTIROLOGIO ROMANO.** Descriptio Sanctorum facta in Martyrologio Romano præstat cultum, ut opinio communior tenet; ideoque hodie post Decretum generale Sac. Congreg. Rituum emanatum anno 1616. & postea innovatum 31. Augusti 1680. non describuntur amplius in Martyrologio, nisi Sancti qui fuerunt solemniter ab Ecclesia canonizati: dummodò Papa audito dict. Congreg. voto non dispenset: prout dispensari obtinuerunt Postulatores S. Bernardi de Mentone, Beati Petri Armengol, & B. Zita Lucen. qui per immemorabilem cultum eis prædictum in aldo Sanctorum describi ab Ecclesia meruerunt.

3. **IL PUBBLICO CULTO IMMÉMORABILE.** Hi etenim excipiuntur expressè in dd. Decretis Urbani VIII. pag. 4. his verbis. — *Declarans quod per supra scripta præjudicare in aliquo non vult, neque intendit iis, qui aut per communem Ecclesie consensum, vel immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, Vivorumque Sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientia, ac tolerantia Sedis Apostolicæ, vel Ordinarii coluntur.*

4. Difficultas tamen in hoc genere probationis solet in Congreg. Rituum excitari. An scilicet ad effectum probandi per testes immemorabilem, seu centenarium cultum, & sic hunc casum exceptum, requiratur tanta ætas, ut deponere possint de visu per quadraginta annos ante Decreta anno 1634. publicata, si alia probationes non suppetant, vel potius ad hunc effectum sufficiat ordinaria ætas 54. annorum: Et sufficere declaratum fuit in Toletana Canonizationis B. Mariæ de Capite vulgò della Cavezza Uxoris S.

Idori Agricolæ sub 3. Augusti 1697. tum quia ætas hujusmodi sufficit ad probandam immemorabilem in quacumque causa quantumvis gravissima, ut latè tradit Pignatell. *consult. 242. fere per tot. tom. 1. & cons. 42. n. 33. & seq. tom. 4. Matt. de canoniz. Sanct. part. 4. c. 23. n. 3. 4. & 5.* tum quia hodie cum reperiri non possint testes tam annosi, si non admitterentur testes ordinariæ ætatis, penitus subvertetur immemorabilis, quæ non solum non fuit sublata, sed imò expressè, & uecialiter præservata in dictis Decretis, sicut advertit Matt. *loc. cit.*

5. Testes verò ad hunc effectum inducti, debent deponere cum requisitis *Glof. in c. 1. de præscript. in 6.* scilicet de visu per 40. annos ante motam litem, quod ita servatum fuisse audierint à suis majoribus. Et quod ipsi, nec majores sui quidquam non viderint, vel audierint in contrarium, & deponat de publica voce, & fama per verbum fuit, & est, & quod iidem testes sint conformes, & contestes in dictis requisitis, quæ explicitè recenferi per illos debent, non autem se referre ad articulos, Marecot. *variar. resol. lib. 2. resol. 100. n. 10. & 11. Tond. qu. benef. tom. 1. par. 1. cap. 104. n. 12. Antonel. de temp. legal. lib. 2. c. 12. n. 1. Rot. coram Greg. dec. 196. ubi Add.*

6. Et ulterius quia Congreg. Rituum plenitudinem probationis cultus immemorabilis non admittit in sola testimonio depositione; qui vult illum concludenter probare, procurare debet alias species probationum, easque conjungere, & conglomerare; unde ad hunc effectum indagandum erit. Primò, an adsit aliquod antiquum Missale, seu Breviarium, aut Kalendarium, in quibus ante editionem Missalis, & Breviarii factam per B. Plum V. fortasse reperiat adnotata Missa, vel officium, vel aliqua peculiaris oratio, commemoratio, aut Antiph. de Beato, de quo quis vult probare cultum. Secundò, an adsit aliquod Synodale Decretum antiquum, sive Visitatio Ecclesiæ, in quibus fiat mentio de Beato, vel de ejus Reliquiis. Tertio, an reperiat aliqua scriptura, vel liber publicus, in quibus denominetur *Beatus* vel resultet, aliquod inditium publici cultus. Quarto, an circa sepul-

chrum, vel in alio loco publico, adsint inscriptiones, elogia, aut alia Epigraphis, cum denominatione *Beati*, vel alia demonstratione cultus, & venerationis publicæ. Quintò, an *Vita Beati* fuerit descripta, & postea typis edita cum licentia Ordinarii, & in ea denominetur *Beatus*. Sextò, an ad ejus sepulcrum fuerit accensa lampas, vel candelæ saltem in die anniversariæ obitus. Septimò, an fuerit tumulatus in Sepulchro solus, cum aliquo signo Sanctitatis, ibique fuerint donario, seu tabellæ *Votivæ* relictæ, & appensæ ab antiquo tempore. Octavò, an reperiantur Imagines antiquæ aut simulacra *Beati* in Ecclesiis, vel aliis locis publicis cum radiis, laureolis, diadematis, & similibus signis denotantibus venerationem, quæque judicio Peritorum, reputentur antiquæ. Nonò, an in aliqua Ecclesia reperiat ab antiquo constructum Altare in honorem *Beati*, & de tali erectione appareat scriptura, sive actus positivus. Decimò, an aliquis Historicus, seu Cronista antiquus mentionem faciat de *Beato*, & de ejus virtutibus.

7. Hæc inquam, vel horum plura simul juncta cum testibus, regulariter probant cultum immemorabilem: super quo prævio processu ser. ser. constructo, sententia Ordinarii præcedere debet, qua declaretur constare de cultu immemorabili, & casu excepto in dictis Decretis Urbani, & illi proinde non fuisse contaventum. De qua Processus constructione, instructio dabitur in fine hujus operis.

8. *DA TEMPO ANTICO*. Tempus antiquum in scripturis dicitur centum annorum, in testibus verò est sexaginta, *Gare. de benef. p. 2. cap. 2. n. 264. & seqq. Rot. cor. Cocin. dec. 1045. n. 2.* & sic in hac subjecta materia, cum testes deponant Reliquias fuisse expositas publicæ venerationi, & cultum habuisse per cursum temporis sexaginta annorum, poterit permitti, ut exponatur ut prius quamvis de identitate aliunde plenè non constet, *Barbos. de offic. Episc. alleg. 97. n. 12.* quem sequitur *Gavant. manual. Episc. ver. reliquie Sanct. n. 11. Gallematt. sup. Conc. in Decr. de invoc. Sanct. vers. pen.* ubi Decretum Congr. refert. Si autem probatio non sit con-

cludens, & dubium emergat, tunc Episcopus, in illarum approbatione, consulere debet Theologos, & aliquos Viros pios, & doctos ut Concil. Trid. monet, non ut suffragium ferant, sed ut consilium præstent, *Barb. sup. Concil. in Decr. de invoc. & vener. Sanct. num. 13.*

9. Item advertere debet, quod si agatur de Reliquiis dubiis exponendis in Ecclesiis Regularium; super illarum cultu, identitate, & antiquitate, non est deferendum attestationibus ipsorum Regularium, quamvis Superiorum, ut monet *Crispin. de Visit. par. 2. §. 5. num. 6.* nisi adsint aliæ demonstrationes, quæ identitatem demonstrant, & antiquitatem.

10. *IN LUOCHIS SORDIDI, ET INDECENTI*. Signum Crucis, aliæve Sanctorum Imagines humi, aut locis sordidis insculpi, vel pingui non debent juxta. *Imperialem jussionem in l. ultima C. nem. lit. sign. Salvat. Ec. Tusch. lit. C. concl. 1091.* ubi quod contrarium facientes possunt puniri, *Concil. Prov. Mediol. 3. tit. quæ ad Sacramental. & Sacram. pert. §. hoc igitur, Menoch. de arbitr. lib. 2. cas. 376.* ubi quod blasphemia factò committatur, & quod Crucis signum humi ponens, vel in marmore, quod pedibus calcatur sculpens sit pœna gravi. Judicis arbitrio puniendus, *Graff. dec. aur. part. 1. lib. 2. cap. 2. num. 6.* ubi ait *ut signum Crucis in silice, aut marmore humi positum sculper non licet l. unica C. nemini Ec. & videtur esse præceptum, quia vult hoc puniri pœna gravissima, ubi glos. forte mortis, ex quo patet quantum reprehensibiles sint, qui sepulchris in humo positis imprimunt Cruces, ut inquit Sylvestr. verb. Imagines Pac. for. elucubr. tom. 2. lib. 7. tit. 1. num. 150.* ubi allegat *Cassan. in Catalog. glor. mund. par. 1. consider. 38.* & inquit non esse permittendum, *Nicol. in flosc. verb. Imago n. 2.* ubi decisum refert in *Venet. 22. Maii 1596.* non esse tolerandum quod in locis publicis, & sordidis stent depictæ Cruces, & idem dicit *Gavant. in manual. Episc. verb. Imagines Sacræ n. 10.*

11. Neque audiendus est modernus *Van. Espen. Author Lovanien.* qui in *Schol. ad canon. Concilior. par. 3. §. 7. ad can. Trullan. c. 73.* hæc habet - *As hanc legem. (idest Theodosianam) ac consequenter*

ter, & hunc canonem antiquatam esse rectè monet Tuldenus ad tit. Codicis, addens in reverentiam Crucis cedit, quod omni loco sive infernè, sive supernè observetur. Nam quod hic Author in dicto suo opere fidenter asserat, quod Epistolæ, & Decretales quamplures, & præsertim quæ præcesserunt Siricium Pontificem (qui Cathedram Petri ascendit anno 385.) Et quæ insertæ leguntur in Codice Gratiani, non solum sunt antiquatæ, sed fictitiæ, supposititiæ, falsæ, & confictæ non obstante correctione dicti Codicis per Pium IV. Pium V. & Gregor. XIII. demandata, & exequuta: item quod Decretales Gregorii IX. sint obscuræ, & detruncatæ, ut in par. 4. §. 6. & 7. & par. 6. §. 5. & par. 8. §. 5. & 6. videtur in hoc sequi criterium aliquorum ex modernis Scriptoribus (& præsertim Papebrochii,) qui ferè nihil certi antiquitati relinquunt; Verum quod dicit legem Theodosianam in reverentiam Crucis latam, esse antiquatam (cum Tuldeno) & in honorem Crucis cedere quocumque loco sculpatur: in hoc non parco; quia propositio sic absolutè concepta non bene sonat, & nemo pius feret, nec abnuet illi: Et est contra communem sensum DD. mox supra allegatorum, & contra Canonem 8. Concilii Trullani, quem si ipse antiquatum esse unà cum l. Theodosiana malè credit, adhuc vigere, & observandum esse probè existimat doctissimus Pithæus in Cod. annot. ad dict. leg. Theodosi.

12. **O FOGGIE NUOVE.** Nemini licet ullo in loco, vel Ecclesia etiam quomodolibet exempta ullam insolitam ponere vel ponendam curare Imaginem, nisi ab Episcopo approbata fuerit, ut Concil. Trident. disponit in Decreto de invocat. & vener. Sanct. neque quid pingatur, aut sculpatur, quod veritati Scripturarum, aut traditionum Ecclesiasticarum adversetur: nihilque contra formam præscriptam à Constitutione Urbani VIII. impressa in Bullar. tom. 5. Const. 280. (qua prohibetur Imagines cum alio habitu, quam Catholica Ecclesia illas consuevit vestire, & pingere, depingi) innovetur: tam in Ecclesiis Sæcularibus, quam Exemptorum: sicuti enim ex traditione

Apostolica Sacras imagines introductas fuisse credimus; ita prout à Patribus accepimus, sine fucu servare debemus.

13. Triplici autem de causa introductæ sunt Imagines, scilicet, propter simplicium ruditatem: propter affectus tarditatem: & propter memoriæ labilitatem. Propter simplicium ruditatem inventæ sunt, ut simplices, qui non possunt Scripturas legere, in hujusmodi figuris, & picturis tanquam in Scripturis, apertius possint Sacra mysteria nostræ fidei legere. Propter affectus tarditatem introductæ sunt videlicet, ut homines, qui non excitantur ad devotionem in his, quæ pro nobis Christus gessit, dum illa auribus percipiunt: saltem excitentur, dum eadem in figuris, & picturis tanquam præsentia oculis corporeis cernunt: plus enim excitatur affectus noster per ea quæ videt, quàm per ea, quæ audit: Unde Horatius. *Segnius irritant animos demissa per aures: Quam quæ sunt oculis subdita fidelibus, & quæ ipse sibi tradit spectator.* Propter memoriæ labilitatem; quia ea quæ audiuntur citius traduntur oblivioni, quàm ea quæ videntur: item non est semper præito, qui beneficia nobis præstita ad memoriæ reducat per verba: Idè dispensatione Dei factum est, ut Imagines fierent, & exponerentur in Ecclesiis, ut videntes eas recordemur de beneficiis impensis, & Sanctorum operibus virtuosis, ut docet Medic. in Summ. concord. Canon. decret. de consecr. dist. 3. art. 7. Quibus rationibus addo quartam nempe, ut Salvatoris, & Sanctorum Imagines venerantes, nos mortales mereamur eorum meritis, & precibus ad eorum immortalitatis gloriam pervenire, atque eorum suffragiis, quibus preces fundimus de fide perducere ad visionem, de spe ad rem, de stadio ad bravium, de via ad Patriam.

14. **INTRODUCA NUOVE FESTE.** Nemo, etiam si Princeps sit potest festos dies edicere, & subditis proponere sine Episcopi loci auctoritate, Barbof. de offic. Episcop. alleg. 105. num. 38. & patet ex declaratione Innoc. XII. Constitut. 31. Imò licet Episcopi de jure communi in c. conquestus de fer. valeant in propria

Dix.

Maesei vocato Clero, & populo dies festos indicare, Barb. *ubi sup. num. 36.* & sequitur Pignatell. *consult. 184. nu. 1. tomo 4.* hodiè tamen quamvis talis potestas non sit ablata, nihilominus ab indictione sub præcepto novorum festorum debent abstinere, prout illos monuit *Urban. VIII.* in sua Constitut. quam promulgavit anno 1642. super observantia festorum §. 3. impressa in *Bullar. tom. 5. constitut. 291.*

15. Ideoque promissiones, & Vota, quæ frequenter fieri solent ab Universitatibus servandi sub præcepto festum alicujus Sancti, ac jejunandi in vigilia, non obligant populum, qui tamen potest spontè promissa observare, & nullus est sub pœna cogendus, ut illa die jejunet, vel abstineat ab operibus servilibus, Barb. *collect. decis. Apost. 355. num. 8.* Vidique pluries supplices libellos hæc in re Sac. Congreg. Rituum porrectos pro confirmatione hujusmodi promissionum, & Votorum, fuisse rejectos, & præcisè in Urbevetana 6. Octob. 1696. in Messanen. loci Milazzi 25. Januarii, & in Alessan. Terræ Corsani. 6. Septemb. 1698.

16. Festi autem dies de præcepto, qui ab Ecclesia indicuntur inviolabiliter servandi sunt, & magis qui à divina justificatione promanant, ut sunt omnes per annum Dominicæ; hæc inquam dies Domini est, cum ipse dixerit -- *Sex diebus operaberis, & die septimo cessabis arare, & metere. Exod. 34.* Unde qui hunc diem violant, peccant in Patrem, in Filium, & Spiritum Sanctum: in Patrem cujus potentia Mundum creavit: in Filium cujus Sapientia Mundum redemit; in Spiritum Sanctum, qui tali die in Mundum missus est, & per consequens hi ingrati sunt suo Creatori, Redemptori, & Consolatori *c. quod die dist. 75.* Neque ab horum festorum observantia excusat prætextus contrariæ consuetudinis: quia consuetudo mala inveterata quantò diuturnior, tantò periculosior *24. quest. 1. c. Schisma:* Et ideo Mercatores Barchinonenses, qui sub clipeo assertæ Consuetudinis prætendebant retinere apertas Apothecas diebus festis, & in illis vendere mercatores: & necessitatem (ratione loci)

vendendi, testibus, & legitimam consuetudinem auctoritate DD. reddere conabantur, fuerunt a *Sac. Congr. Concilio* (in qua causam proponere curarunt) sub die 13. Maii 1679. rejecti, & rescriptum non licere, & cum non acquiescerent, reposita eorum instantia 21. Martii 1682. iterum repulsi fuere, & injunctum ut amplius non audirentur, *lib. 33. Dec. fol. 87.*

17. Et non tantùm ab operibus servilibus, sed a spectaculis prophanis, choreis, & Scenis ludifactoriis, præsertim Histriarum, est abstinendum, quæ ab Episcopis locorum (ad quos privatè jus spectat licentiam concedere) permitti non debent. Etenim cum in una Fulginaten. quæsitum fuisset -- *An Gubernator secularis possit licentiam concedere Histriaribus, ut in diebus Domini, & festis de præcepto personati in Plateis, etiam cum Mulieribus fabulas agerent?* Sacra Congr. Concilii sub die 30. Aprilis 1622. *Censuit minime licere Gubernatori hujusmodi licentiam concedere, quinimo Episcopum permittere non debere, ut hæc, & similia fiant Dominicis, & festis diebus, lib. 134. pag. 26.*

10. Dies autem festi solemniores, in quibus licentia laborandi absque præcisâ necessitate concedi non solet, & Missa in Oratoriis privatis ex Indulto Apostolico concessis, celebrari, & audiri non debet, juxta dispositionem Concilii *Agathen. relati in c. si quis 35. de consec. dist. 1.* sunt sequentes: Festum Paschatis Resurrectionis, Natalis D. N. Jesu Christi, Epiphaniæ, Ascensionis Domini, Pentecostes, Nativitatis S. Jo. Baptistæ.

19. Ex Decreto verò *S. Congr. Rit. 17. Nov. 1607.* quod refert Gavant. in *rubr. missal. part. 1. tit. 20. de præpar. Altar. lit. F. vers. sciendum,* sunt. Nativitas D. N. Epiphania, Pascha, Pentecostes, Annunciatio, & Assumptio B. M. Virg. Festum omnium Sanctorum, Festum SS. Petri, & Pauli.

20. Ex Decreto item *S. Congr. Concilii emanato in Dertbanen. 17. Febr. 1683. lib. 33. fol. 100.* sunt, Nativitas D. N. Pascha, Pentecostes, Epiphania, Assumptio

ptio B. M. V. Festum SS. Petri, & Pauli, Omnium Sanctorum, & Ecclesiæ Titularis.

21. Quæ Decreta sunt tanquam declarativa d. Canonis Concilii Agathensis; nam ibi post enumerationem festivitatum solemnium exceptarum, adduntur hæc verba -- *Et si qui maximi dies in Festivitatibus habentur.*

22. Est quoque advertendum, quod prohibitio Edicti de non introducendis novis festivitatibus, non solum comprehendit festivitates de præcepto, in quibus sit abstinendum ab operibus servilibus, sed etiam illas, quæ recurrentibus natalitiis Sanctorum non solemnibus vel nunquam, vel sine apparatu, & solemnitate celebratæ fuerunt, & præter solitum pompaticè celebrari volunt, nè, ut plurimum accidit, triumphet vanitas, misceatur pravitas, & depellatur pietas.

23. **E PUBLICARE NUOVI MIRACOLI.** Nova miracula tam Sancti canonizzati, quam non canonizzati, approbanda sunt ab Episcopo juxta præcitatam Concilii Decretum: quæ facultas est in eo privativè quoad omnes alios inferiores Prælatos, etiam habentes jurisdictionem quasi Episcopalem, ut respondit Sac. Congr. Rjt. apud Barb. collect. dec. Apost. 472. verb. *miracula*, ubi testatur penes se retinuisse Decretum authenticum, & sequitur Pac. Jord. elucubr. tom. 2. lib. 7. tit. 1. num. 159. & 160. Sac. Cong. Concilii in Aprutina 21. Decembr. 1596. in qua declaravit, approbationem miraculorum patratorum in loco exempto, spectare ad Episcopum, intra cujus fines Diœcesis existit. Verum cum sit res gravis, non nisi adhibito consilio Virorum gravium, & Theologorum, ad approbationem procedere non debet.

24. Dona enim plura, at duo singularia concessit Christus Ecclesiæ suæ Sponsæ, nimirum miraculorum faciendi potestatem, & intelligentiam Scripturarum. Primum cum dixit: -- *Signa autem eos, qui crediderint hæc sequentur, in nomine meo Dæmonia eicient.* Marc. 16. Secundum quando apparuit Discipulis Cleophæ, & Simeoni, narrantibus ejus mortem, & aperuit illis sensum (inquit

Evangelista) ut intelligerent Scripturas, Luc. 24.

25. Miraculum, mirabile, signum, prodigium, & virtus inter se differunt. Miraculum latè, & improprie sumptum accipitur pro facto, quod naturæ vires excedit Contelor. de canoniz. Sancti. cap. 16. n. 1. & 2. Miraculum igitur aliud est naturale, quia non excedit vires naturæ, licet eveniat per causas nobis ignotas. Aliud supernaturale, quod naturam omnem tam humanam, quam Angelicam excedit, & non nisi Deum habere potest Authorem. Aliud denique partim naturale, partim supernaturale, quatenus licet viribus naturæ humanæ, vel Angelicæ fieri possit quo ad substantiam: quo ad modum tamen, virtute tantummodo Divina fieri potest.

26. Ad primam speciem pertinent quæcumque extra communem ordinem naturaliter eveniunt: ejusmodi sunt faxis, vel sanguine pluere; plures Soles in Cælo apparere, hominem bicipitem, vel cum capite ferino nasci, & alia hujusmodi, potius mira Naturæ, & Monstra, quam miracula dici possunt.

27. Ad secundam speciem spectant, mortuos suscitare, cæcos illuminare, aliquid novum creare, & alia similia, quæ constat à Deo tantummodo, vel per virtutem ejus effici posse.

28. Tertiæ speciei sunt febres, aliosque morbos instantaneè, vel brevissimo tempore curare: efficere ut subito pecuniæ, vel cibi alicui appareant: ut fons repente scateat: vel unum corpus in aliud subito convertatur, & alia hujus generis. Hæc, inquam, tam Deum, quam Dæmonem, vel etiam hominem habere possunt Authorem: cum hoc tamen discrimine, quod quando fiunt ope Divina, verum ac realem fortiuntur effectum, nec quo ad modum ullam habent virtutem, aut vim causæ naturalis, & ad finem tantummodo honestum, utilem, aut necessarium diriguntur. Cum verò mali Dæmonis opera efficiantur, vel sunt tantummodo phantastica, & apparentia, neque ullum habent verum, & realem effectum, vel fiunt per mediâ merè naturalia, applicando nimirum activa passivis, vel transferendo invisibiliter aliquid de loco ad

ad locum, vel alienas species ingerendo, ita ut appareat alicui mortuus, qui verè est vivus, vel Asinus, qui est homo, vel amplissimum Palatium, quod est vile tugurium aut Nemus.

29. Hac ratione Pharaonis Magi in certamine habito cum *Moyse Ezod. 7.* Virgas in Colubres, aquam in Sanguinem, pulverem in ranas convertebant, vel certè convertere videbantur: At ista Dæmonum mixta evanuerunt, quia Virgæ Mogorum devoratae fuerunt à Virga Moysis: idem de divinationibus, ac præfagiis rerum futurarum, vel occultarum, vel absentium sentiendum est: hæc enim, vel casu, vel per solas conjecturas fieri censendum est. Hæc ajo à Dæmone per media naturalia proportionata, sibi que cognita, licèt nobis ignota producuntur, & licèt quandoque verè facta sint; non habent tamen rationem veri miraculi, sed potius sunt, & dicuntur figmenta, & præstigia ad homines facilius decipiendos, ut latè demonstrat *Martin. de Rio disquis. magic. lib. 2. quest. 7. & 8. & lib. 4. quest. 2. per tot. Contelor. de canoniz. Sanct. cap. 17. num. 1.*

30. Siquidem vera miracula cum semper sint à Deo, non nisi ab hominibus Deo gratis, vel saltem non nisi per apertam, & seriam Dei invocationem, & in nomine, & virtute ejus, iisque mediis, quæ ipsemet præscripsit, vel probavit, fieri possunt: mira autem Magorum, & Sagarum semper admixta sunt absonis, abditis, vanis, aut superstitionis præcibus vel signis. Et sic in dignoscendis veris à falsis miraculis, attendenda est causa efficiens, modus, media, finis, & res ipsa, ne Episcopus, ejusque Consultores decipiantur.

Sunt, & alia miracula, quæ in Ecclesia Catholica firmata supra firmam petram, continuò perseverant, & præter alia plura celebriora enumerantur.

31. Primò, Domus Lauretana in qua Beata Virgo nata est, & enutrita, æternum Verbum concepit, quæ a fundamentis avulsa Angelico ministerio à Nazareth in illyricum primò anno Christi 1291. die 6. Maii deportata, & triennio post die 10. Decembr. in Picenum translata, omnium

Christianorum concursu, & Votis tanquam divinæ charitatis, prodigium veneratur, & miraculorum perennitate exaltatur.

32. Secundum, Crux ille celebris in Urbe Malipuritana in India Orientali, de qua *Marrac. in prodrom. ad confut. Alcoran. par. 2. post fin. in Appendic.* supra quam cum oraret vulneratus fuit ad mortem à quodam Bracumane S. Thomas Apostolus die 18. Decembr. Hæc quotannis eadem die recurrente dum ante eam Sacrum solemniter celebratur ad initium Evangelii, atro quodam colore, splendore permixto offuscatur, qui post offertorium clarior evadit, donec Crux tota candida, ac nitens appareat. Dum autem sit consecratio, resumit Crux colorem suum naturalem, & sanguineo sudore tota perfunditur, quo fideles linteola sua infundunt, ac per ea Deus miranda operatur. Si quando verò contingat, ut Crux eo tempore non immutetur, flagellum ali-quod grave Christiano populo protendi, experimento compertum est, prout Auctor citatus refert.

33. Tertium. Liqueor (quem Mannam vocant) qui manat assidue ex ossibus Corporis S. Nicolai Episcopi Myrensis, Barium translati (ad quem Peregrinus accessi de anno 1687. videruntque oculi mei, quæ operatur Deus in Servis suis,) qui in vitreis ampullis servatus incorruptus perseverat, & quotidiana per illum patrantur miracula.

34. Quartum. Sanguis S. Januarii Martyris Episcopi Beneventani, cujus Corpus Neapolim delatum, ibique in Ecclesia Cathedrali honorificè tumulatum, adhuc post tot sæcula à die martyrii Beatissimi Martyris Sanguis in ampulla vitrea servatus in conspectu capitis illius positus, velut recens liquefcere, & ebullire ter, vel quater in anno conspicitur.

35. Quintum. Tres globuli carni ex visceribus Beatæ Claræ de Monte Falco Ord. Eremit. S. Augustini Spoletanæ Diocesis avulsi (quos anno 1701. vidi, & veneratus sum) qui ut à fide dignis auctori tantum ponderant omnes simul, quam unus tantum, & tam duo simul, quam

quam tres, myfterium ineffabile Trinitatis mirabiliter exprimentes.

36. Sextus, Sanguis five Cruor Sanguineus, qui ex brachijs à corpore factis S. Nicolai Tolentinatis in Piceno post quatuor sæcula, turgescitibus venis emanat, quoties aliqua calamitas Christianorum Provinciis imminet, ut experimento compertum est.

37. Septimum. Cereus delatus à Virgine Deipara Lamberto Episcopo Attrebatensi vulgò *Arvas* in Belgio anno 1105. cuius Cerei guttis quedam infirmitas Epidemica è Cælo ad puniendum nonnullorum pravorum hominum audaciam emissa, nutu Virginis sanabatur. Hic Cereus post sex sæculorum cursum pluries accensus, & ex guttis copiosè delapsis alijs Cereis, & candelis efformatis, adhuc non est diminutus, sed integer perseverat, prout refert Menoch. *in opere cui titulus Stuore overo Trattenimenti Eruanti Centur. 4. cap. 91.*

38. **CON DEVOTIONE, E RELIGIOSITA.** Una ex curis præcipuis Episcoporum est, ut Sacramenta à Parochis, alijsque quibus illorum administratio incumbit piè, & religiosè conferantur, quia Sancta sanctè tractanda sunt, & ideò non debet permitti quod Sacramentum poenitentiae conferatur in Cælis extra casum infirmitatis, & in Ecclesia extra sedem confessionalem, præsertim mulieribus, & pueris non interposita Crate: minusque, quod diebus festis, conferatur sine superpelliceo, & Stola: nec quod Sacramentum Extremæ Unctionis deferatur in abscondito sine Cotta, & Stola, & sine Clerico, vel in ejus defectu uno saltem Socio-Sodalitatis, quæ in Parochia existit sacco decenti vestito, qua ut mandat Rituale, hoc Sacramentum publicè deferri debet.

39. Doeatque, quod si fortè ob infirmorum copiam, Oleum Sanctum deficeret, potest Parochus tali casu oleo benedicto super addere sæpius oleum non benedictum, dummodo singulis, vicibus, minor quantitas addatur non benedicti: nam ita faciendo licitum, & validum erit Sacramentum, quamvis consideratis additionibus infimul junctis, non bene-

dictum esset in Majori quantitate, prout declaravit *Sac. Congr. S. Officii 23. Septembr. 1682. in una Hispalen.*

40. Item quod Expositi sunt semper baptizandi sub conditione -- *Si non es baptizatus, Ego te Baptizo &c.* quoties non habetur certa scientia de collato baptismo, putà per fidem exaratam alicujus Sacerdotis cogniti; aliter enim res semper manet dubia: nam ignoratur quis baptizaverit, & an ille, aut illa noverint, & observaverint substantialia hujus Sacramenti. Sciatque Parochus quod per se ipsum ubi legitime non fuerit impeditus, tenetur baptizare, & non per substitutum, non obstante contraria Consuetudine, ut respondit *S. Congr. Concilii 8. Feb. 1601. lib. Dec. 55. pag. 556.* & quod maximum delictum est ministrare Sacramenta irreverenter, *Risc. Dec. 96. num. 1. par. 1.* ubi quod Parochus fuit suspensus per annum à Cura. Si autem Cura Animarum incumberet personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ, tunc munus Doctrinam Christianam docendi, posset exercere per alium, *S. Congr. Concilii in Vintimilien. 2. Sept. 1606. lib. 82. post. fol. 226.*

41. Si autem Parochia esset populosa, & unus Rector, & Parochus non posset sufficere Sacramentis diligenter ministrandis, Episcopus illum cogat sibi alium vel alios adungere Sacerdotes, quot ad hoc munus peragendum judicaverit necessarios; *juxta Concilii Trid. dispositionem cap. 4. sess. 21. de refor.* ab hac enim provisione non datur appellatio, neque aliqua inhibitio attendenda est, sed Decretum de Coadjutore adiungendo exequendum venit, *ut Sac. Congr. Concilii rescripsit Episcopo Abulen. 5. Januarii 1589. libr. 7. Epistolar. pagina 2.* Secus verò si Episcopus ob numerositatem Parochianorum vellet ad dismembrationem Parochiæ procedere, quia Parochos jure se opponeret, cum non posset Ordinarius ad illam devenire, motivo numerositatis, & nisi concurrant requisita ejusdem Concilii, ut sæpè sæpius respondit *S. Congr. Concilii, & recen- ter in Toletana 4. Maii 1697. in Gerunden. 29. Januarii 1701. in Neocastren. 15. Decembris 1703.*

42. LA MENSA A CUI S' ACCOSTANO I FEDELI. Dandæ, & accipiendæ communionis diversæ olim fuere Consuetudines in primordiis Ecclesiæ, & certum ac exploratum est omnes fideles, quorum erat cor unum, & Anima una, quotidie perseverasse in communionem fractionis panis, ut Acta Apostolorum testantur, quam Consuetudinem diu perstitisse evidens quoque est ex traditis à Card. Bona in *tractat. rer. liturgic. cap. 17. §. 2.* ubi testimonio Patrum ad initium quinti seculi Romæ, & in Hispania viguisse demonstrat. Quam cum de novo nostro hoc ævo in aliquibus Diocæsisibus reasumptam fuisse Innocentio XI. innotuisset, ad tollendos abusus, qui irreperant ignavia administrantium, audito *Sac. Congr. Concilii Voto*, Decretum edidit generale, in quo datur instructio, quid in hac re sit observandum, ut quisque, qui ad hanc mensam accedit, censeatur dignus quotidiana communionem. Quod Decretum cum sit nota dignum, referam infra.

43. LA SANTA MESSA, &c. Hæc est illa oblatio munda, quam Sacrificandam à Solis ortu usque ad occasum in omni loco vaticinatus fuerat *Malachias Propheta 1.* quamque *Isaias 25.* anticipato suavitate ejus odore illectus, convivium Vindemiæ Defecata appellavit: ac propterea summa cura adhibenda est, ut Missæ Sacrificium, omni religionis cultu, & veneratione à Sacerdotibus non tantum celebretur, sed etiam ab astantibus audiatur.

44. Ex parte igitur Sacerdotis est celebranda, altè, voce intelligibili, ut audiatur ab astantibus; breviter non ultra mediam horam; clarè ut omnia verba integre proferantur; devotè ut attendatur ad ea quæ dicuntur, exactè, ut fiant omnia, quæ præscribuntur in Rubricis, ut docet Gavant. in *rubr. part. 3. tit. 11. num. 13.* Ex parte verò audientium, assistendum venit nudato capite, flexis genibus, excepto tempore quo legitur Evangelium, tunc enim standum est, ut jubet canon Apostolic. de *consecr. dist. 1.* cum devotione, & attentione, ut monet Pac. Jordan. *elucub. tom. 1 lib. 4. tit. 1. n. 434. & seqq.* cum aliis *ibid. allegat. Synod. Farsen. in tit. de Sa-*

crif. Missæ §. 16. & est communis opinio, & sententia. Qui autem confabulando, ambulando, sedendo, stando cum indecentia, & scandalo seu aliquid quidpiam Dei majestate indignum operaret, missæ Sacrificio, debitum assistentiam non præstaret, nec præcepto de audienda missa diebus festis satisfaceret: cum enim Ecclesia præcipiat auditionem missæ, ut est actus humanus, ac Religiosus, & per modum orationis: certum est, quod actus mox recensiti, sunt prorsus cum Religione, oratione, & attentione, (si per tempus notabile fiant) incompatibiles, & contra voluntatem, & institutionem Ecclesiæ. Attentio autem triplex est: Prima, qua attenditur ad actiones Sacerdotis: Secunda qua attenditur ad significationem verborum: Tertia qua inde mens ad Deum elevatur, contemplan-do misteria, quæ in missa per actiones, aut Sacerdotis verba exprimuntur. Prima est necessaria, secunda est melior, tertia est optima.

45. Elaborandum propterea est, ut fideles per Parochos, per Confessarios, per Concionatores, per Catechistas instruantur qua corporis compositione, & devotione, & attentione audienda sit missa, & quod Mulieres tempore missæ sedentes absque necessitate, Deo non præstant debitum cultum; tollanturque occasiones irreverentiæ, nè ubi adest præsentia Christus, Angeli circumstant, Imagines Sanctorum coluntur, abominaciones fiant. Deus enim non solum interioribus actibus, sed etiam exterioribus est colendus, quod est proprium Religionis, ut docet D. Thom. 2. 2. *quest. 81. art. 7.* Et non solum ut hæc fiant, & removeantur respectivè ab Ecclesiis sibi subjectis curare debent Ordinari, sed etiam Regularium, quia *Sac. Concilium Tridentinum* tribuit in hoc eis jurisdictionem; Nam in Vercellen. proposito dubio -- *An liceret Episcopo punire Regulares, prohibita, vel indecentia in Ecclesiis suorum ordinum committentes circa missæ Sacrificium?* Die 21. Martii 1643. *Congr. Concilii respondit licere Episcopo punire Regulares committentes prohibita, vel indecentia in Ecclesiis etiam suorum Ordinum circa Missæ Sacrificium lib. 17. Dec. pag. 170.*

46. CHE SPETTANO AI PARO-
CHI. Quæ sint Parochorum jura hodie
vigentia dixi tom. I. tit. X. annot. ad form.
18. num. 4. At quia super illorum intel-
ligentiam, & exercitium, emānarunt po-
stēa nova Decreta Sac. Congr. Rituum,
aliquid hic addendum modò super est.
Propositis enim in Congregatione sequen-
tibus Dubiis.

- I. An Confraternitates laicorum le-
gitimè erectæ in Ecclesiis Paro-
chialibus, habeant dependen-
tiam à Parocho in explendis
functionibus Ecclesiasticis non
Parochialibus.
- II. An dictæ Confraternitates electæ
in cappellis, vel Oratoriis, tum
publicis, tum privatis adnexis
Parochialibus Ecclesiis, ab eis
dependentibus, habeant dictam
dependentiam à Parocho quoad
dictas functiones?
- III. An Confraternitates erectæ in
aliis Ecclesiis publicis, habeant
quo ad easdem functiones ali-
quam dependentiam à Parocho
intra cujus Parochiæ limites sitæ
sunt Ecclesiæ.
- IV. An Confraternitates erectæ in
Oratoriis tam publicis, quam
privatis, sejunctis ab Ecclesiis
Parochialibus quo ad dictas
functiones Ecclesiasticas, ha-
beant dictam dependentiam à
Parocho?
- V. An benedictiones, & distributio-
nes Candelarum, Cinerum, &
Palmarum, sint de juribus me-
re Parochialibus.
- VI. An benedictiones Mulierum post
partum, Fontis Baptismalis,
Ignis, Seminis, Ovorum, &
similium, sint de juribus mere
Parochialibus.
- VII. An functiones omnes Hebdomadæ
Sanctæ sint de juribus mere
Parochialibus?
- VIII. An celebratio Missæ solemnis fe-
ria quinta in Cæna Domini, sit
de dictis juribus Parochialibus?
- IX. An prima pulsatio Campanarum

in Sabato Sancto sit de juribus
Parochialibus?

- X. An celebratio Missarum solem-
nium per annum, sive pro vivis,
sive pro defunctis, sit de dictis
juribus Parochialibus?
- XI. An expositio quadraginta hora-
rum, & benedictio quæ fit su-
per populum, sit de dictis ju-
ribus Parochialibus?
- XII. An expositio, quæ fit cum Reliquiis,
vel Sacris Imaginibus, & bene-
dictio, quæ cum eis fit super po-
pulum, sit de dictis juribus Pa-
rochialibus?
- XIII. An functiones in præcedentibus
oçto dubiis, videlicet à dubio
quinto ad duodecimum expressæ,
peragi possint in Oratoriis pri-
vatis, contradicente Parocho?
- XIV. An in dictis Oratoriis privatis
Confraternitatum per Confrat-
res statis horis recitari possint
horæ Canonice cum cantu, vel
sine, absque alia licentia Pa-
rochi?
- XV. An in dictis Oratoriis privatis sit
licita celebratio Missæ private,
assentiente Ordinario loci, &
contradicente Parocho.
- XVI. An Cappellani Confraternitatum
possint populo denunciare festivi-
tates, & vigiliis occurrentes in
hebdomada absque licentia Pa-
rochi?
- XVII. An Parochus invitis Confratri-
bus docere possit doctrinam chri-
stianam in præditiis Ecclesiis,
Oratoriis publicis vel privatis
à Parocho divisis, & separa-
tis?
- XVIII. An in sepe dictis Ecclesiis publi-
cis Confraternitatum possint ha-
beri publice Conciones etiam per
totum cursum Quadragesimæ,
vel Adventus cum licentia Or-
dinaris, & absque licentia Pa-
rochi?
- XIX. An in ejusdem Ecclesiis possit cele-
brari missa sive lecta, sive can-
tata antè missam Parochialem,
sive lectam sive cantatam.

XX. An

- XX. An ad Parochum spectet officium funebre super cadaveribus sepeliendis in sepè dictis Ecclesiis, & Oratoriis publicis Confraternitatum?
- XXI. An intra ambitum earundem Ecclesiarum fieri possint Processiones juxta cujusque Confraternitatis institutum, absque interuentu, vel licentia Parochi?
- XXII. An eadem Processiones fieri possint extra ambitum dictarum Ecclesiarum absque licentia illorum Parochorum, per quorum territorium transeundum est?
- XXIII. An in dictis Processionibus Cappellani Confraternitatum possint deferre Stulam?
- XXIV. An Episcopo accedente ad Ecclesias publicas Confraternitatum, quæ non sint Regularium, neque proprium Rectorem Beneficiatum habeant, porrigendum sit Aspersorium à Parocho in cujus territorio sunt sitæ dictæ Ecclesie?
- XXV. An earundem Ecclesiarum, & Confraternitatum Rectores, & Cappellanos possit Parochus, cessante alio speciali, ac legitimo titulo, & ex solo jure Parochialitatis compellere inuitos ad assistendum functionibus Ecclesie Parochialis?
- XXVI. An in sepè dictis Ecclesiis Confraternitatum, neque Parochialibus, neque Regularibus, retineri possit Sanctiss. Eucharistie Sacramentum sine speciali Indulto Sedis Apostolicæ.
- XXVII. Præsupposita facultate retinendi, an possit intra annum publice exponi, sine licentia Ordinarii?
- XXVIII. An possit Parochus se ingerere in administratione oblationum, vel eleemosynarum in sepè dictis Ecclesiis recollectarum, vel Capsulæ pro illis recipiendis expositæ clauem retinere?
- XXIX. An in Ecclesia Parochiali Confratres, vel eorum Cappellani immisceri se valeant inuito
- Parocho in ejusdem Ecclesie functionibus, siuè Parochialibus, siuè non Parochialibus.
- XXX. An Confraternitates siuè sint crede in Ecclesia Parochiali, siuè extra illam, possint pro libito, & juxta uniuscujusque peculiaria statuta Congregationes suas facere, absque interuentu, vel licentia Parochi?
- XXXI. An possit propria bona administrare, atque de illis disponere absque ulla dependentia à Parocho?
- XXXII. Quando Parochus eisdem Congregationibus inter sit de mandato Ordinarii, & tanquam ejus Delegatus, an possit suffragium decisivum ferre? & quantum Affirmativè.
- XXXIII. An etiam suffragium duplex? Die 10. Decembris 1703. prout infra respondit.
- Ad 1. Affirmativè.
- Ad 2. Affirmativè.
- Ad 3. Negativè.
- Ad 4. Negativè.
- Ad 5. Negativè.
- Ad 6. Negativè; sed benedictiones Mulierum, & Fontis Baptismalis fieri debere à Patribus.
- Ad 7. Negativè prout jacet.
- Ad 8. Negativè prout jacet, sed spectare ad Parochum.
- Ad 9. Negativè prout jacet, sed spectare ad Ecclesiam Dignitatem ad formam Const. Leonis X. la 22. §. 14.
- Ad 10. Negativè prout jacet, sed licere Confratribus dumtaxat in festiuitatibus solemnioribus ejusdem Ecclesie vel Oratorii, ut in Brundisium, sub die 1. Junii 1601.
- Ad 11. Negativè.
- Ad 12. Negativè, & quo ad benedictiones cum Reliquiis, & Imaginibus seruentur Decreta.
- Ad 13. Satis provisum in superioribus.
- Ad 14. Affirmativè, nisi aliter

Ordinarius statuat ex rationabili causa.

Ad 15. Affirmativè.

Ad 16. Affirmativè.

Ad 17. Negativè.

Ad 18. Affirmativè.

Ad 19. Negativè, nisi aliter Episcopus disponat.

Ad 20. Affirmativè, quando tumulandus est subditus Parocho intra cujus fines est Ecclesia vel Oratorium.

Ad 21. Affirmativè.

Ad 22. Negativè, nisi adsit licentia Episcopi.

Ad 23. Negativè extra propriam Ecclesiam.

Ad 24. Negativè.

Ad 25. Negativè.

Ad 26. Negativè.

Ad 27. Negativè.

Ad 28. Negativè.

Ad 29. Negativè.

Ad 30. Affirmativè, dummodo non impediant functiones, & divina officia.

Ad 31. Affirmativè.

Ad 32. Negativè.

Ad 33. Negativè.

47. Hæc Decreta quamvis prudentia, & sapientia plena sint; nihilominus, ne occurrentibus casibus super quibus emanarunt, detur rudibus disceptantibus occasio dubitandi, an Sac. Congreg. Rituum potuerit super juribus Parochialibus Decreta edere, cum ejus facultas in Bulla erectionis Sixti V. videatur restricta nominatim ad solos ritus decidendo, & an per simplex Ofaculum vivæ vocis Papæ censeantur convalidata? adeo ut vim habeant obligandi ab observantiam: & an demùm videantur contraria responsis aliarum Sac. Congregationum? opportunum duxi (quia materia frequens est) illa examinando hic ostendere, in nihilo iuribus Parochorum derogasse, & responsis tam Congregat. Concilii, quam Episcoporum consona esse, ut ex subnexis animadversionibus patebit.

48. Et primò animadvertendum, quod hæc Decreta allegari, & produci non

Monacelli Form. Pars II.

possunt ab illis Confraternitatibus, quæ legitimè ad formam Bullæ Clement. VIII. erectæ non sunt; & ideò sapienter in primo dubio (ad quod cætera omnia subsequenter relationem habent) quæsitum, & propositum fuit. An Confraternitates laicorum legitimè erectæ, habeant dependentiam &c. Ut autem Confraternitas legitimè erecta dicatur, tria requiruntur. Primò, ut in loco, in quo erigitur, nulla alia Societas, seu Congregatio ejusdem instituti reperiatur instituta. Sed ab iis quibus à sede Apostolica facultas instituendi attributa fuit, una tantum singulis in locis erigatur, & instituat, ut in §. 2. nisi ageretur de Confraternitatibus jam erectis ante publicationem d. Bullæ quæ juxtà Decretum Congregationis Indulgentiarum emanatum 27. Septembr. 1607. quod referunt Lauret. de Franch. contro. par. 1. num. 231. Lantusch. in theat. Regul. verb. Confraternitas n. 10. possent confirmari plures, etiamsi essent ejusdem nominis, & instituti. Secundò requiritur, quod instituere facultatem habentes, prius receperint consensum Ordinarii loci, cum litteris ejus testimonialibus, quibus Confraternitatis, & Congregationis erigendæ, & instituendæ, pietas, & Christianæ Charitatis officia, quæ exercere cupit, apud illos commendentur. Tertio, quod privilegia, indulgentias, facultates, aliasque gratias Spirituales, quæ Ordini instituenti, seu Archiconfraternitati aggreganti competunt, non sub generali forma verborum, vel ad instar, sed nominatim, & in specie communicentur: hæc inquam pro valida erectione, vel aggregatione substantialia sunt, & de forma, quæ si non ferventur, actus corrumpit, & nullius est roboris, & momenti, ut disponitur in §. 12. dictæ Bullæ à me relatæ t. 1. in Append. pag. 299.

49. Secundò, quod statuta pro regimine Ordinum, Religionum, & Institutorum erigentium, & instituentium, seu Archiconfraternitatum aggregantium, edita impartiri, & communicari non possint Confraternitatibus, & Congregationibus erigendis, nisi prius ab Episcopo Diocesano examinata, & approbata pro ratione loci non fuerint, quæ nihilominus ejusdem Episcopi Decretis

cereis, ac moderationi, correctioni, & visitationi in omnibus semper subjecta remanent, ut habetur in §. 5. d. Constitutionis, quæ famulatur expressè dispositioni *Concilii Trident. cap. 8. sess. 22. de reform. sicque si erigentes, vel aggregantes aliquid ultra præter sibi concessum, & decernerent citra Episcopi consensum, nulliter, & illicitè agerent, ut in terminis ejusdem Bullæ docet Leo Thesaur. for. Eccl. par. 4. cap. 2. num. 140. & 141.* Et quod per aggregationem, nihil detrahatur jurisdictioni Ordinarii, pluries declaravit Congreg. Concilii, & ad rem nostram in *Potentina aggregationis*, in qua propositis Dubiis: Primò an ad effectum ut Confraternitates laicales aggregatæ uti possint regulis, & statutis, ac constitutionibus, quas observandas recipiunt ab Archiconfraternitatibus aggregantibus, necessaria sit præcedens aggregatio Ordinarii loci? 2. An ad effectum ut Confraternitates aggregatæ uti, & gaudere possint Indulgentiis Archiconfraternitatum aggregantiũ, necessaria sit approbatio Episcopi, cum interventu duorum de Capitulo? 3. An Confraternitatibus aggregatis Archiconfraternitati mortis de Urbè jus competat sepeliendi Cadavera occisorum tam in Civitate, quàm extra, & tam Civium, quàm exterorum, quando Parochi parati sunt sepelire dicta Cadavera? 4. An dictæ Confraternitates aggregatæ subsint Ordinario? itaut eorum Administratores, rationem Ordinario teneantur reddere. Die 29. Maii 1683. Sac. Cong. Conc. respondit ad 1. 2. & 4. Affirmativè ad 3. Negativè, lib. 33. Decr. fol. 148.

50. Tertio, quod conventiones, & pacta apposita in limine erectionis Confraternitatis, seu Congregationis, observanda sunt, & exequenda, non obstante, quod ex post, fuerint illi per erigentes, seu aggregantes communicata nominatim, & expressè eorum privilegia, & statuta, quæ juxta præmissa in secunda animadversione, sint auctoritate Ordinarii, immò etiam Apostolica concessa, & approbata: Quia superveniens privilegium non præjudicat pacto, neque tollit conventiones, & statuta, nisi illarum faciat expressam mentionem, ut sunt textus

aperti in cap. de Const. in 6. & in cap. ex multi iplici extra de decim. Passerin. in c. 1. num. 11. de pact. in 6. Pirhing. in jus can. lib. 3. tit. 30. num. 121. & 122. & tenuit in puncto bis causa examinata, & doctis in jure Advocatis scribentibus S. C. Episc. in Cesenaten. 17. Aug. & 5. Octobris 1591. Ideoque in Decretis supra relatis prudenter addita fuit in fine clausula salutari --- *salvis tamen conditionibus, & pactis &c.*

51. Quarto, quod in erectionibus, & institutionibus per Ordinum Regularium Generales concedendis, servanda est sequens formula.

N. Ordinis N. Generalis.

Religio nostra cum inter alia privilegia, quibus à Sede Apostolica decorata est, facultatem habeat secularium Confraternitates sub invocatione N. erigendi, eisque spirituales gratias, privilegia, & Indulgentias communicandi in hujusmodi Confraternitatibus instituendis, si ad Christi fidelium salutem promovendam expedire animadvertit, liberalem se præbere consuevit. Nos igitur qui Generalem totius Ordinis nostri curam gerimus, sperantes fore, ut ex hac spiritualium gratiarum participatione Christiani fideles ad devotionem, & pietatem, magis extententur, auctoritate Nobis à Summis Pontificibus concessa, Confraternitatem N. in Ecclesia N. loci N. Diocesis N. de consensu loci Ordinarii, qui ejusdem Confraternitatis institutum, pietatem, ac Religionem, litteris patentibus Nobis nuper exhibitis commendavit, dummodo tamen alia similis in ipso, vel alio ad tria milliaria propinquo loco hætenus erecta non fuerit, per præsertes nostras litteras erigimus, & institimus, illisque, & pro tempore existentibus utriusque sexus Confratribus elargimur, & communicamus Indulgentias, privilegia, & speciales gratias sigillatim inferius descriptas, nostræque Confraternitati nominatim expressè concessas per Breve S. D. N. Pauli Papæ V. tenoris sequentis. Paulus &c. (et inferatur tenor) Quibus omnibus Indulgentiis, & spiritualibus gratiis descriptis, Confraternitatem ipsam nunc erectam, ejusque Confratres potiri, & gaudere posse accernimus, juxta fel. rec. Clem. Papæ VIII. Constitu-

stitutionem sequentem: Clemens &c. & inferatur tenor.) In quorum testimonium has litteras fieri, & per nostrum Secretarium subscribi, & publicari mandavimus, sigilloque Officii nostri muniti. Datum, &c.

Formulam hanc Confraternitates instituenti, & Indulgentias communicandi à fel. rec. Clemente VIII. præscriptam, & in Congregatione Illustrissimorum Cardinalium reformationi Indulgentiarum Præpositorum nuper recognitam, Religionis Carmelitane Superiori tradidimus, ut illa instituendis confirmandisque Confraternitatibus, ac Indulgentiis, & gratiis, quas à Sanctiss. D. N. Paulo V. obtinuit, communicandis utatur, eamque in proprio statutorum libro describi curet. In quorum testimonium hæc nostra manu subscripsimus, & proprio sigillo muniti iussimus. Dat. Romæ 17. Maii 1606. Cardinalis S. Cecilie.

Et illam refert P. Theodorus Stratus in instructione Indulgentiarum, quam pro Fratibus Carmelitis antiquæ Observantiæ Typis mandavit Romæ anno 1640. cap. 14. num. 4. ubi num. 3. dicit communem esse etiam aliis Ordinibus: quod verum puto: quia eandem afferunt quoque Donat. Ord. Præd. prax. rer. reg. tom. 3. tract. 8. quest. 10. nu. 1. & Lantulich. Ord. Minor. strict. observ. in Theatr. reg. verb. Confraternitas num. 2. In aggregationibus verò, alia quæ hic sequitur.

Dilectis Nobis in Christo Confratribus Societatis N. in Ecclesia N. Autoritate N. canonicè erectæ Salutem in Domino sempiternam.

52. Nos, qui juxta Officii nostri debitum, fidelium salutem, pietatisque ac religionis progressum procurare debemus, libenter nostræ Archiconfraternitati, alias ejusdem instituti Confraternitates adjungimus, & aggregamus, illisque sic aggregatis Indulgentias, facultates, ac alias Spirituales gratias, & indulta, juxta facultatem Nobis à Summis Pontificibus concessam impartimur. Qua de re cum D. N. ejusdem Confraternitatis Procurator aggregationem hujusmodi, & Indulgentiarum communicationem enixe postulaverint, Nos Procurator, Prior, &

Custodes prædicti totam ipsam Archiconfraternitatem representantes fel. rec. Clementis Papæ VIII. Constitutionis super hujusmodi aggregationum, & Cœlestis Ecclesiæ Theauri communicationum moderatione nuper editæ inherens, his nostris litteris solo Dei amore, ac pietatis, Religionisque Christianæ augendæ Zelo ducti, Confraternitatem prædictam Canonice, ut superius erectam, attentis Episcopi, seu Ordinarii loci consensu, ac litteris testimonialibus, quibus ejus institutum, pietas, ac religio commendatur nostræ Archiconfraternitati (dummodo per nos similis gratia prius alteri in d. loco N. concessa, & tempore hujusmodi concessionis aliæ Archiconfraternitati aggregata non fuerit) juxta facultatem Apostolicam nobis concessam, adjungimus, & aggregamus, atque illi ejusque Confratribus, Indulgentias, & Spirituales gratias infra sigillatim descriptas, nostræ Archiconfraternitati litteris Pontificiis nominatim expressè, & præcisè concessas, largimur, & communicamus. Deinde inferitur tenor litterarum Apostolicarum Pauli V. in quibus nominatim Indulgentiæ Congregationi, & Societati aggreganti concessæ sunt postmodum idem Officiales sic loquuntur.) Quibus omnibus Indulgentiis, & gratiis Spiritualibus supra sigillatim descriptis, prædicta Confraternitas ejusque Confratres uti, potiri, & gaudere possint, juxta Constitutionem fel. rec. Clem. Papæ VIII. tenoris sequentis (& inferitur totus tenor Constitutionis, & postea Officiales dicunt.) Volentes, & decernentes præsentibus litteris nostris eandem fidem adhiberi, quæ præinsertis litteris originalibus adhiberetur si essent exhibitæ vel offensæ. In quarum omnium, & singularum fidem, & testimonium has litteras nostras exinde fieri, & per nostræ Archiconfraternitatis Secretarium subscribi, & publicari mandavimus, & sigillorum ipsius Protectoris, & Archiconfraternitatis iussimus, & fecimus appensione muniti. Datum Romæ in loco solito nostræ Congregationis Anno, &c. Indictione ... Die ... Mense ... Pontificatus, &c. Præsentibus, &c.

53. Et hanc per extensum refert Cherubin. In Compend. Bullæ. Scol. ad Constit. 115. Clem. VIII. ubi pariter testatur esse communem Congregationibus aggregantibus,

tibus, quæ si non fervetur actus corrumpit, & non valet aggregatio, ut docet in puncto Leo *Theſaur. for. Eccl. p. 4. c. 2. n. 103. & 104.* & sequitur Romaguer. in *gloſ. ad Synod. Gerund. lib. 5. tit. 13. c. 3. in fin. post relationem Bullæ Clem. VIII. num. 5.* quia Constitutio Clementis VIII. non tantum ab aliquibus, sed ab omnibus, qui facultatem habent aggregandi observanda est, ut mandat expressè Paulus V. in sua Constitutione 68. *Bullar. tom. 3. pag. mibi 260. §. 3. ibi. Propterea nos volentes, ut Constitutio prædicta (idest Clem. VIII.) tam ab eisdem Lateranensis Ecclesiæ Capitulo, & Canonicis, quam ab aliis quibuscumque jus, & facultatem communicandi huiusmodi indulgentias habentibus, ut par est sine discrimine in posterum observetur, Constitutiones, & litteras prædictas dicti Clementis prædecessoris, cum suis clausulis, decretis ad Basilicæ Lateranensis, & aliarum Basilicarum, & Ecclesiarum quarumcumque, Capitula, Canonicos, & quasvis alias personas similes facultates habentes, illisque utentes, ad effectum videlicet, ut ipsa Capitula, & Canonici, ac persone, nullas in posterum indulgentias communicare possint, nisi prædictæ Constitutionis forma servata, & eas solummodò quæ à nobis illis præscribitur, auctoritate Apostolica tenere præsentium extendimus, &c. sub pœnis in eisdem litteris contentis in violabiliter observari præcipimus & mandamus.*

54. Hinc ad intelligentiam dd. Decretorum, & præsentium aliquorum (quam omnes obviam, & plenam inveniunt) descendendo, iterum præmittendum venit. Primò, quod præter jura merè Parochialia, quæ ut plurimum respiciunt utilitatem, & emolumenta Parochi, & de quibus loquuntur Canonistæ, & præcisè *Innoc. & Abb. in rubr. de Paroch. Pirhing. in jus can. lib. 3. tit. 29. n. 3. & seqq.* ad sunt quoque functiones Parochiales ita dictæ, quia ad Parochum pertinent, vel propter affinitatem, connexionem, & dependentiam, quam habent à juribus merè Parochialibus, vel ratione officii pastoralis, quo vices gerit Episcopi in regimine Curæ Animarum, quales sunt, celebratio officii super Cadaveribus, receptio Mulierum ad purificationem post editum partum, administratio publica Sacramentorum, Cinerum, Palmarum, &

Candelarum Solemnis benedictio, Missæ celebratio feria V. in Cena Domini, Domorum benedictio, in Sabbato Sancto benedictio fontis Baptismalis delatio, & expositio publica Eucharistiæ, & aliæ similes, quas referunt, & ad ipsum spectare firmant *Ricc. prax. rer. for. Eccl. p. 4. à resol. 305. ad ref. 311. Barb. collect. dec. Apost. c. 391. per tot.*

55. Secundò quod Confraternitates laicorum non sunt Collegia realia naturalia Ecclesiæ in qua sunt erectæ (cum qua nullam habent conjunctionem) sed Collegia merè personalia, quæ ad libitum recedere, & extingui possunt, ut bene observat *Tondut. quæst. benef. tom. 1. cap. 43. n. 5. & trib. seqq.* & institutæ reperiuntur, non ut in Hierarchia Ecclesiastica (cujus non sunt membra,) partem aliquam habeant: verum (ut ipsa Constitutio *Clem. VIII. §. 2. & 3.* loquitur) ad hoc ut pietatis, & Christianæ charitatis officia exerceant, quod etiam notat *Cyria. Controv. 94. num. 4. & 5.* & propterea cum sint incapaces Spirituum jurium, & illis se immiscere non possint, *Rot. cor. Gregor. dec. 310. n. 1.* & quod per se ipsos exercere prohibentur, nec aliis valeant demandare, *cap. Daibentus 1. q. 7. cap. nuper de donat. inter. vir. & uxore. iudic. Divus Carolus in Concilio V. Provinciali li. titulo quæ Sacramentalia, & Sacramenta pertinent, & in Concilio Provinciali VII. à Paulo V. approbato sub titulo de Societatibus, expressè prohibuit supradictas Parochiales functiones fieri in Oratoriis, sive Ecclesiis Confraternitatum sub pena suspensionis à divinis ipso facto incurrendæ à Sacerdote, qui illi illas faceret. Hunc Ven. Magistrum sequuta est Synodus Farfen. anno 1686. publicata, in titulo de Societatibus laicorum num. 8. 10. & 11. cui præfens subscripsit Sanctiss. & Sapientissimus D. N. Clemens IX. dum erat clar. mem. Card. Caroli Barberini Ordinarium Farfen. in Basilica Principis Apostolorum Vicarius, & examinatus Synodalis item Purpura, & doctrina Eminent. Cardinalis DenKoff in sua Synodo anno 1695. impressa, & publicata, sub eod. titulo.*

56. Tertiò quod ad decidendum controversias, quas sæpè excitant Confraternitates adversus Parochos, non est desumenda regula ab Archiconfraternit

nitatibus Urbis : quia cum ibi ferè in omnibus præfidentiam habeant Cardinales Papæ Assessores, alique Prælati in præexcellenti Dignitate constituti. Propter horum præminentiam, ac etiam propter numerositatem, præstantiam, & nobilitatem Cleri potuit concedi aliqua prærogativa seu Privilegium eo modo quo Concilium Trident. sess. 25. cap. 11. de regul. propter Abbatum Generalium, & Capitum Ordinum præstantiam, voluit distinguere, & privilegiare Monasteria, in quibus fixam habent residendam, illa à Visitatione Episcopi eximendo, quamvis ibidem Cura Animarum sæcularium personarum immineret. Ad quod propterea animadvertens Clemens VIII. nè scilicet privilegia Confraternitatum Urbis traherentur in exemplum, ad evitanda inconvenientia, quæ inde oriebantur, in §. 5. sæpè dictæ Constitutionis vetuit communicari, & pro ratione loci statuta condi, & reformari mandavit.

57. His præliminaribus positis, statim effulget intelligentia Quinti Decreti, in quo licet decisum sit, quod functiones in dubio expressæ non sunt de iuribus merè Parochialibus, adhuc non inde valet inferri, quod possint solemniter expleri in Oratoriis, seu Ecclesiis Confraternitatum, sed ad Parochum spectare dicendum est, prout de aliis similibus in Sexto, Octavo, Decimo, & Duodecimo declaratum fuit; tum ob rationes, & auctoritates deductas in primo præliminari, tum ob declarationem olim jam factam ab eadem Congregatione in Neapolitana 18. Maii 1602. quæ ex Regestro Secretariæ deprompta hæc habet. *In Ecclesiis Parochialibus etiam quæ sub magistrorum laicorum gubernio, & directione esse solent, extauritis nuncupatis, Sacerdotalia munera, & Presbyterales functiones, quæ Populi, & Animarum curam quodammodo concernere videntur, quales sunt Candelarum, Cinerum, Palmarum fontis Baptismalis benedictiones, Sanctissimi Sacramenti delationes, celebrationes Missarum, feria V. Cæne Domini, & Sabbati Sancti, aspersiones Domorum, & quæ in Dominicis diebus in Ecclesia fiunt, quæque circa cultum Sanctis-*
Monacelli Form. Pars II.

sumi Corporis Domini in quadraginta horarum oratione, & similes, non ad Cappellanos, seu etiam Sacristas, Ecclesiarum huiusmodi ab eisdem laicis deputatos, sed ad Parochum, seu Rectorem Animarum Curam habentem in Ecclesiis huiusmodi institutum, & precedente examine, & aliis requisitis provisum spectare debere censuit.

58. Unde d. Quintum Decretum ab isto antiquiori declaratur, cum certum sit, quod lex nova loquens indeterminatè, accipit determinationem, & specificatur à lege veteri. cum expediat 29. de elect. in 6. Donat. prax. rer. regular. tom. 1. part. 1. de revoc. privil. quæst. 17. num. 12. & par. 2. tract. 13. qu. 75. num. 4. Etenim cum ad dubium 13. in quo quærebatur. *An functiones in precedentibus octo dubiis, videlicet à dubio quinto ad duodecimum expressè peragi possint in Oratoriis privatis contradicente Parocho, responsum fuerit. Satis provisum in superioribus: & hæc responsio cum non magis ad quintum, quam ad sextum, octavum, decimum, & duodecimum referatur, & tali decreto non contradicat, evidens sit quod huic sit standum l. sed, & posteriores ff. de legib.*

59. Nihilique refert, quod Decretum istud loquatur de Cappellanis à laicis ad officium deputatis in Ecclesiis Parochialibus, non autem illis, qui functiones prædictas exercent in Oratoriis publicis a Parochialibus sejunctis, & independentibus: Quia ratio motiva prohibitionis (ut patet ex lectura Decreti, & clarius infra patebit) non provenit ratione loci, nec ratione dependentiæ, seu jurisdictionis, quam habet, vel non habet Parochus in Oratoriis, seu Ecclesiis in quibus confraternitates reperiuntur erectæ; sed ratione incapacitatis, ut probatum fuit in secundo præliminari, ac ratione officii, & functionis sollemnis explendæ per certum, & digniorem Ministrum ab Ecclesia, in suis Ritualibus designatum, quod inferior usurpare non debet, & tandem illis prohibentur; quia concernunt quodammodo curam Animarum, ut habetur expressè in dict. Decreto, & illud referendo hoc idem bene advertunt,
B 3 Quarant.

Quarant. in Summ. Bullar. verb. Missa vers. in Ecclesiis Samuel. de Sepultur. tract. 1. disp. 3. contr. 7. num. 19. & indistinctè hoc quoque firmant in terminis, Barbof. de offic. Paroch. cap. 12. n. 4. 5. & seqq. Donat. prax. rer. regular. tom. 3. tract. 8. quest. 19. 6. 4. Francef. de Eccles. Cathedr. cap. 25. num. 362. quibus non semel, & perfuasiore, sed pluries articulo discussio, Sac. Congr. Concilii (ad quam pertinet de iuribus Parochorum cognoscere) suis Decretis robur adjecit; nempe in Mantuana iurium Parochialium 3. Julii 1677. ad 6. & 7. dub. in Nullius Nonantulana iurium Parochialium 17. Febrar. 1585. ad 2. in qua recessit à resolutione contraria emanata 13. Jan. ejusd. anni, & in Bononien. iurium Parochialium 17. Novembris 1691. ad 3.

60. Decretis Congregationis Rituum, & Concilii consonant resolutiones Sac. Congr. Episcop. & Regul. in una Rhegien. inter Monasterium, & Monachos S. Petri Congreg. Cassinensium, & Confraternitatem SS. Sacramenti dictæ Civitatis, in qua propofitis dubiis.

- I. An Confraternitas sit exempta à jurisdictione Ordinarii?
- II. An eidem Confraternitati competat facultas retinendi Campanas obstreperentes in Culmine Oratorii.
- III. Processiones faciendi per Parochiam cum Stola, & Cruce occasione associationis cadaverum & similibus?
- IV. Continuo asservandi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, etiam cum illius publica expositione?
- V. Administrandi publicè Sacramenta Confessionis?
- VI. Benedicendi Candelas, Cineres, Olivas?
- VII. Functiones peragendi in majori Hebdomada signanter in die Cœnæ Domini.
- VIII. Ibi sepeliendi cadavera absque ullo interventu Parochi, istique omninò denegando jura Parochialia.

Die 5. Junii 1699. Sac. Congr. referente Eminentissimo Cardinali Tanario, censuit, & decrevit non constare de exemptione, & in reliquis — in hærendo (sunt verba Decreti) Decretis alias desuper editis, censuit respondendum negativè.

61. Et hæc est veritas, auctoritate Divi Caroli, Synodorum, Doctorum, & Decretorum omnium Congregationum meritò comprobata, & firmata: nè ordo Ecclesiæ Hierarchicus confundatur, Sacri Ritus corrumpantur, Clerus efficiatur mercenarius, & Dignitas, ac Libertas Ecclesiastica lædatur, & usurpetur: nam ut inquit Guibert. Tornaceni. quem refert Card. Bona in tract. rer. litur. lib. 2. cap. 16. num. 3. circa fin. — solemnes benedictiones, ad solemnes pertinent Sacerdoti.

62. Si quæ verò contraria reperiantur Decreta, magnificianda non sunt: quia vel de benedictionibus non solemnibus extra dies Cinerum, Palmarum, & Purificationis B. M. Virginis loquuntur, & intelligenda veniunt, vel non auditis, aut indefensis Parochis articulo non examinato, ac Animadversionibus supra relatis non factis, vel demùm ex aliqua facti circumstantia nobis ignota emanasse credendum est.

63. Sextum Decretum (quidquid dicant causam propriam tuendo Lezan. oper. mor. tom. 1. par. 1. cap. 12. n. 41. & alii DD. Regulares) juridicum videtur: quia licet benedictio mulierum post partum non sit de iuribus merè Parochialibus, ad Parochum tamen pertinet ex pluribus rationibus latè ponderatis per Pignatell. consult. 76. tom. 5. & signanter, quia in dicta Purificatione, offerri solet candela in memoriam, & honorem oblationis Turturum, seu Columbarum factæ per B. M. Virginem S. Simeoni: super quibus oblationibus Parochus habet intentionem fundatam, & in puncto tenet etiam Genuen. prax. cap. 70. num. 13. secund. impres. Neap. 1602. & concordant alia Decreta à me allegata par. 1. annot. ad Form. 18. nu. 10. 11. & 12. tit. X.

64. Quò verò ad benedictionem fontis Baptismalis planior, & certior est resolutio: quia cum de jure unusquisque in sua debeat baptizari Parochia, & à suo Pa-

Parocho, Frances. de Eccles. Catedr. cap. 21. n. 28. sequitur, quod Parochus habere debeat jus quoque privatium benedicens fontem, cum nemo alius baptismum ministrare valeat, sine ejus licentia Barbof. de Paroch. cap. 12. num. 2. Nicol. in flosc. verb. Parochus nu. 18. Sac. Congr. Rit. in d. Neapolitana 18. Maii 1602. Ricc. in prax. p. 4. resol. 309.

65. Octavum item justissimum est: quia celebratio Missæ Solemnis fer. V. in Cœna Domini est functio Parochialis, Barbof. de Paroch. d. c. 12. num. 3. & collect. decis. Apost. c. 39. n. 6. Ricc. in prax. part. 4. resol. 310. Pignatel. consult. 79. n. 7. & seq. tom. 9. Sac. Congr. Concilii in Nullius Nonantulana jurium Parochialium 13. Januarii 1685. Ad quartum: Utrium scilicet Vicarius Ecclesiæ existentis intra fines Parochiæ possit Missam canere? Affirmativè, præterquam quo ad Feriam V. in Cœna Domini.

66. Decimum æquè justum reperio, nam Missarum solemnium celebratio, quamvis non sit de juribus Parochiæ, adhuc tamen Confraternitates non possunt per suos Cappellanos solemniter celebrare, ut jam ead. Sac. Congr. declaraverat in Cæsaraugustana 14. Jan. 1612. articulo plenè discusso, & examinato, ut habetur ex eodem Decreto, quod hic in necessariis referam, factum enim ibi ita exponitur: Cum in Civitate Casaraugustana intra fines vetustissimæ Parochiæ S. Pauli ejusdem Civitatis situm sit quoddam Hospitalè cum cappella sub invocatione B. M. Conceptionis, & SS. Justæ, & Rufinæ cujus Hospitalis Confratres sub prætextu quod dictum Hospitalè extitisset in Monasterio Fratrum Carmelitarum obtinuerunt aggregari Hospitali, sive Ecclesiæ Lateranen. de Urbe, & ex dicta aggregatione prætendunt per Cappellanum sive Cappellanos suos dicto Hospitali inservientes exercere posse omnia, & singula, quæ ad solum Parochum pertinent, ut Missam cum cantu solemniter celebrare, Confessiones audire, communicare, sepellire mortuos, prædicare, Sacramenta ministrare, in die Cœnæ Domini sepulcrum facere, Sanctiss. Sacramentum reservare, & alia hujusmodi exercere, etiam sine consensu, & licentia Ordina-

rarii, & ipsius proprii Parochi, quæ ex dispositione juris ad solum, & proprium Parochum spectant &c. propterea tam pro parte Parochi prædicti, quam Prioris, & Fratrum dicti Monasterii Carmelitarum supplicatum fuit, in Sac. Rit. Congreg. ut dignaretur declarare suprascripta omnia dictis Confratribus non licere absque expressa licentia Ordinarii, & cum negotium ab ead. Sac. Rit. Congr. commissum fuerit Illustrissimo, & Reverendissimo D. Cardinali de Monte, qui audire voluit etiam Vicarium, & Canonicos Ecclesiæ Lateranensis de Urbe pro eorum interesse, ob prædictam assertam aggregationem, & tandem audita de omnibus prædictis relatione ejusdem Illustrissimi; & Reverendissimi D. Cardin. de Monte: Eadem Sac. Rituum Congregatio, censuit non licere dictis Confratribus Hospitalis prædicti, & Cappellæ B. Mariæ Conceptionis, & SS. Justæ, & Rufinæ sitæ sub Parochia S. Pauli in Civitate Casaraugustana, prædicta facere, & exercere, quæ ad proprium Parochum spectant, sine expressa Ordinarii, & ipsius Parochi licentia, & ita declaravit. Quam declarationem referunt etiam, & sequuntur Gavant. manual. Episcop. verb. Confraternitas in addition. nu. 3. Barbof. collect. dec. Apostolic. cap. 207. nu. 17. Pignatell. consult. 103. num. 17. tom. 10. Nicol. lucubr. can. lib. 3. tit. 36. num. 9. & ratio est quia per aggregationem non communicantur exemptiones, & privilegia aggregantium, sed Indulgentiæ, & gratiæ Spirituales tantum, ut supra præmissum fuit, & quia solemniter celebrare Parocho convenit, & tandem quia ita declaravit Sac. Congregatio Concilii in Lunen. Sarzanen 18. Augusti 1690. ad 5. confirmata auditis, & informantibus partibus 13. Jan. 1691. & hanc declarationem servari mandavit Sac. Congregat. Episcop. in Cæsatenen. 27. Junii 1692.

67. Undecimo Decreto conveniunt responsiones superius datæ ad Quintum, quia licet de stricto juris rigore expositio 40. horarum, & benedictio, quæ fit super populum, non sit de juribus merè Parochialibus, dubitari tamen non potest, quin sit functio respiciens populum, & curam Animarum, & ad solum

Parochum qui illum habeat subjectum pertineat, est enim actus jurisdictionis, ut notat. Biff. in Hierurg. part. 1. verb. Benedictio n. 67. ibi ---- Benedictio à simplici Sacerdote dari non potest, nisi in Missa, vel administratione Sacramentorum, quando à rubrica prescribitur, ceterum benedicere populum est actus jurisdictionis, quod colligo ex Cereimon. Episc. lib. 1. cap. 4. ubi habetur, quod Episcopus ambulans per Civitatem debeat manu extensa populum benedicere, non tamen id faciat extra suam Diocesim, & quidem nulla alia de causa, nisi quia in aliena Diocesi jurisdictionem non habet: simplex autem Sacerdos nulla habet jurisdictionem, ergo poterit tantum benedicere populum in casibus supra notatis; & quod benedictiones cum SS. Sacramento exposito de licentia Ordinarii in Ecclesia Confraternitatis, expleri debeant à Parocho, vel ab alio Sacerdote de ejus licentia, auditis partibus, declaravit Sac. Congreg. Concilii in Ferrarien. 22. Martii 1698. ad 2. & 3. quod & probè sancitum fuit in Synodo Farfensi in titulo de Societat. laicor. nu. 8. ubi alia Decreta allegantur, & in Synodo Bononien. Eminentiss. Card. Boncompagni in titulo de Confratris §. cum de exponendo.

68. Decimum octavum Decretum, habet locum (prout quæsitum fuit in dubio) in Ecclesiis publicis sejunctis à Parochiali: Cæterum munus prædicandi in Ecclesia Parochiali, est jus Parochiale, quod Parochis ratione officii sui Pastoralis præcipuè incumbit, prout desumitur ex Clem. dudum de sepultur. §. non autem, & advertit Pirhing in jus can. lib. 3. tit. 29. §. 5.

69. Decimum nonum Decretum, fultur DD. auctoritate, & aliorum Decretorum nempe, Gravant. in manual. Episcop. verb. Confraternitas num. 25. & in verb. Missa Parochialis num. 5. Nicol. Lucubr. can. lib. 3. tit. 41. num. 7. Romaguer. ad Synod. Gerund. lib. 3. tit. 17. c. 13. n. 1. Panimoll. dec. 5. annot. 1. n. 25. Pignatell. consult. 103. n. 18. tom. 10. ead. S. Cong. in S. Agathe Gothorum 25. Martii 1652. in Narnien. 11. Septembr. 1666. in Squillacen. 26. Martii 1678. in Forolivien. jurium Parochialium 18. Novembris.

1684. ad 6. dub. & in Britinorien. 21. Junii 1687. ad 7. dub. scitè autem additum fuit -- nisi aliter Episcopus disponat; quia hoc pendet à prudenti arbitrio Ordinarii pro diversitate locorum cum in magnis Civitatibus, & locis populosis, & insignibus Missa etiam diebus festis in hujusmodi Oratoriis ad libitum celebrari soleat, absque ullo respectu ad Ecclesias Matrices, ut advertit Nicol. in fosc. verb. missa n. 30.

70. Vigésimum Decretum juridicum omnino est: quia cum indubitanter jus sepeliendi suos Parochianos sit de juribus Parochialibus, ut docent Medic. de sepult. quest. 10. n. 1. Rot. coram Coccin. dec. 1213. n. 2. sequitur, quod etiam jus faciendi officium funebre super Cadaveribus tanquam connexum, & dependens privativè, ad Parochum spectet, Sammel. de Sepult. disp. 3. contr. 2. nu. 19. & contr. 7. nu. 16. ibi -- Parochum interest officia funerealibus per agere in sua Parochia quando defunctus ibi sepelitur, licet totum Capitulum presens sit Ecclesie matricis, & minime interest Presbiteros Cleri nisi hoc agerent ex Parochi commissione: Et non tantum in Ecclesiis secularibus intra fines Parochia: sed etiam regularibus illorum Conventuum, qui vigore Constitutionis Innocentii X. quæ incipit ut in parvis 55. Bullar. tom. 5. jurisdictioni subjacent Ordinatio: in his inquam non à Regularibus, sed a Parocho ad quem spectat officium funeris supra cadaver explendum erit, ut observat Romaguer. ad Synod. Gerund. lib. 3. tit. 9. cap. 3. num. 22. ubi dat concordantes.

71. Neque huic verissimæ conclusioni obstat sæpè allegata in contrarium decisio Cocc. nella 2089. quam deinde sequuti sunt Tondut. quest. benef. lib. 1. cap. 63. num. 27. & Card. de Luc. de Paroch. dec. 31. n. 7. in qua firmatur hujusmodi officium per Cappellanum Confraternitatis in propria Ecclesia fieri debere, ex quo juxta opinionem Abbatis, non fit de juribus Parochialibus.

72. Nam præterquam quod decisio prædicta validissimis impugnatur fundamentis à Marant. respon. 21. per tot. tom. 4. & per Pignatell. consult. 73. n. 24. 55. Et

seqq. tom. 8. adverte, quod licet Abb. in loco allegato, officium funeris inter jura Parochialia non recenseat, contrarium tamen dicit. *in c. primo num. 4. de sepultur. ibi* --- & sic erit idem dicendum de jure funerandi, Vitalin. *in Clem. eos qui num. 41. de sepult.* ubi, quod officium prædictum lato modo vocatur Sacramentum; Hostien. *Summ. lib. 3. de sepultur. n. 1. in fin. ibique Add. loc. c. text. in c. cum in Ecclesia de simon.* ubi hoc officium parificatur Sacramentis ibi --- *Nec non pro sepulturis, & exequiis mortuorum, & benedictionibus nubentium, seu aliis Sacramentis, aliquid requiratur: Et sic primum fundamentum Rotæ non subsistit: & quatenus subsisteret, sufficit, quod sit jus dependens à juribus Parochialibus, ut per solum Parochum expleri debeat, ut ostensum est supra, & latius probant auctoritates, & Decreta fuso calamo à Maranta, & Pignatello allegata.*

73. Præterea d. Decisio salvari potest in suo casu; quia in eo favore Cappellani insignis Hospitalis, aderat Constitutio Synodalis, in qua Rota se fundavit ut nu. 19. quæ Constitutio sufficit pro sustinenda decisione, cum Synodus faciat jus speciale pro tota Diœcesi servandum Rot. *coram Emerix. dec. 740. num. 2. & 9. & in Calaguritana Decimarum de Aguillar. 13. Jan. 1698. §. verum cor. Molines, & in altera Calaguritana Decimar. S. Petri Manrique 14. Aprilis 1698. §. constitio, cor. Priolo.*

74. Nec minus officit auctoritas Sac. Congreg. Concilii *in Romana funerum 18. Jan. 1682. ad 4.* quia eadem occurrit responsio mox ponderata quò ad decisionem Cocceini, quod scilicet in casu d. resolutionis concurrebat tam speciale Statutum *Cleri Romani cap. 5. §. 10.* præcipiens, quòd officium super Cadavere celebretur à Sacerdote illius Ecclesiæ ad quam corpus humandum deferatur: quàm peculiaris prætensa observantia Urbis per testes probata: undè quidquid sit de subsistentia d. resolutionis in casu particulari in quo emanavit, contra quàm scripsit Pignatell. *d. consult. 73. num. 27. tom. 8. & cui (ut audivi) Parochi Urbis non acquiescunt, nostro Decreto obstare non valet, quod emanavit per viam*

legis universalis, sola juris dispositione inspecta.

75. Imò quod Parochus debeat officium funeris explere non solum super Cadaveribus suorum Parochianorum (ad quos restringitur Decretum,) sed etiam aliorum, qui sepeliuntur in Ecclesiis Secularibus Confraternitatum intra fines Parochiæ existentibus, tenet Decretis, & auctoritatibus pluribus allegatis Samuel. *de sepult. disp. 3. contr. 2. num. 52. & contr. 5. num. 16. ibi* --- *Defunctorum corpora quando sepeliuntur in Oratoriis, aut Cappellis, & Sacellis, atque in Confratrum Ecclesiis, quorum locorum est Sacerdos secularis Cappellanus, spectat ad Parochum. & non ad ipsum Cappellanum officia peragere, & sepulture illa tradere, & disp. 5. contr. 10. numer. 5. ibi* --- *Confratres sepelientes in Oratorio, aut Cappella seu in Ecclesia Confraternitatis, quia in his locis sibi sepulturam elegerunt officium funerale super cadaver ad Parochum de jure spectat, & nullatenus ad Cappellanum horum locorum. Ita declaravit etiam novissime Sac. Episcop. & Regular. Congr. referente Cardinali Ludovico Taberna Episcopo Laudensi, ut in illius Synodo fol. mihi 63. registratum est, & latius idem firmat disp. 6. contr. 18.*

76. Hoc tamen absolute firmare non audeo; non solum quia Decretum tantum primos comprehendit, sed etiam quia cum jus funerandi maxime pendeat ab administratione Sacramentorum, Pannimoll. *dec. 5. annot. 3. num. 9.* (& sic ratione subjectionis personarum defunctorum, quam non habent non subditi (videtur quod in his diversa militet ratio, ut in proximis terminis observet Card. de Luc. *de regular. disp. 65. num. 8. & 9.* At ampliationem asserre volui ad demonstrandam Decreti justitiam, & soliditatem, adversus quod decisio Cocceini supra in objecto allegata adduci non poterit in futurum: tum quia principale fundamentum Rotæ non subsistit, ut præmissum est, tum quia ab illa opinione recessit in *Taurien. jurium Parochialium 28. Julii 1688.* quam decisionem refert per extensum Pignatell. *Consult. 103. num. 11. tom. 10.* tum demum quia, cum ipsa

Rot.

Rot. in d. decis. Coccini num. 26. ingenue, & laudabiliter (ut semper solet) fateatur, hoc articulum declarare pertineat ad hanc Sac. Congreg. clarum est quod attento hoc Decreto, cessat hodie omnis quaestio.

77. Vigesimo tertium Decretum juridicum item est: nam Stolæ delatio jurisdictionem importat Samuel de Sepulchris tract. 1. disp. 3. contr. 7. nu. 9. & disp. 4. cont. 22. nu. 13. quam cum Sacerdotes simplices Cappellani non habeant, illam deferre non debent extra Confraternitatum Ecclesias, ut robant Decreta congesta à Pignatelli. consult. 73. nu. 21. tom. 8. & consonant aliæ autoritates, quas adduxi part. 1. adnotation. ad formul. 18. nu. 4. titulo Decimo, quibus non obstat usus Urbis, in qua Cappellani Confraternitatum Stolam deferre solent in Processionibus funeralium, quia hoc provenit ex concessione Statuti Cleri Romani cap. 7. §. 7. quod refert Pignatelli. d. n. 21. Unde, ubi tale Statutum non viget, juris dispositioni standum, & huic Decreto per viam legis emanato.

78. Nec minus in contrarium allegari valent Decisiones Rotæ in Causa Savonen. Aggregationis 27. Junii 1698. coram Pio, 9. & 15. Junii 1699. coram eodem 15. Jan. 1700. coram dell' Olmo, & 13. Junii 1701. coram Molines Decano in quarum ultima §. ad remotionem, firmatur, quod virtute aggregationis Archiconfraternitatis Mortis Urbis, & communicationis privilegiorum, possit Cappellanus Confraternitatis aggregatæ Stolam deferre, ac privilegiis aggregantis uti, ac si ea ab origine fuissent directe concessa: quoniam quidquid sit de subsistentia hujus propositionis, & de qua valde est dubitandum, cum de directo contraria sit dispositioni Bullæ Clem. VIII. ut notatum fuit supra in principio in Secunda animadversione; satis est respondere, quod cum hoc nostrum Decretum quod emanavit per viam legis generalis, sit posterius, illi standum est. Quod est adeo verum, ut orta controversia inter Cappellanos Confraternitatis Casalis majoris Cremonen. Diœcesis, aggregatæ Archiconfraternitati Mortis, & Orationis Urbis, & Parochum d. loci super delatione stolæ de-

ferendæ per dd. Cappellanos in functionibus, & processionibus, Sac. Congreg. Concilii ad quam causa fuit delata, in responsione ad 10. sub die 23. Jan. 1706. partibus informantibus declaravit, eos extra Oratorium Confraternitatis Stolam deferre non debere nec posse, non obstantibus dictis Decisionibus Rotæ in d. Savonen. quæ dabantur in Summario Confraternitatis. Si igitur in opinionum varietate, sequenda est illa, quam sunt amplexa majora, & digniora Tribunalia, ut inquit Card. de Luc. in relat. Cur. Rom. dec. 32. num. 73. & 86. profecto Decreta hujusmodi Sac. Congregationum quæ, & ipsa Rota veneratur, & sequitur ut testatur expressè ultima ex prædictis Decisionibus coram Molines §. evidenti, & coram Duno. jun. dec. 878. num. 10. & cor. Cels. decis. 5. num. 12. & decis. 60. num. 4.) sequenda sunt.

79. Ulterius quod simplicibus Sacerdotibus secularibus jus non competat in functionibus Ecclesiasticis: nisi gerant vices Parochi, deferendi Stolam redditur certum etiam, eo, quod id neque Sacerdotibus Regularibus permittatur extra eorum Ecclesias occasione benedicendi agros, sine licentia Parochi. Supplicante enim in Sac. Congreg. Concilii Procuratore generali Capuccinorum declarari. Primo an Regulares dicti Ordinis requisiti ab Agrorum Dominis, possint absque licentia Parochi benedicere Agros, & male dicere Locustas, & Brucos, & ceteros hujusmodi Vermes, & quatenus affirmativè. Secundo an in hujusmodi functionibus peragendis uti possint Stola absque licentia Parochi? Sac. Congr. die 28. Augusti 1688. respondit ad utrumque Negativè. Et hinc patet, quod delatio, & usus Stolæ in functionibus præsertim publicis ab Ecclesia præscriptis, non simplicibus Sacerdotibus, sed officium Parochi exercentibus tantum convenit: Cumque tam Confraternitates, quàm Conventus, & Monasteria Regularium, non erigantur, nisi cum clausula præservativa juris Parochialium, ut per me ostensum fuit par. 1. annot. ad for. 10. tit. 6. n. 9. & seqq. & annot. ad for. 19. n. 20. ejusd. tit. ideo eorum Cappellani, & Religiosi respectivè, hoc jure deferendi Stolam extrâ pro-

propriam Ecclesiam (quod Parochi est) uti non debent, nec possunt, neque alias functiones Parochiales supra enumeratas exercere, nè ita præjudicium iuribus Parochorum inferatur.

80. Iisdem principiis, & thæoriis (quoties de intelligentia Decretorum huc usque examinatorum disceptatio contingat) decidendæ erunt quæstiones, quæ oriuntur non minus frequenter, cum Officialibus, & Cappellanis Confraternitatum erectarum in Ecclesiis, & Oratoriis fitis in solo Ecclesiæ Lateranensis quia sicuti Capitulum hujus celeberrimæ Basilicæ omnium per Orbem Ecclesiarum Matris, comprehenditur sub dispositione Bullæ Clementis VIII. & in erigendis, & aggregandis Confraternitatibus, illam observare tenetur, ut expressè declarat Paulus V. in sua Constitutione 68. de qua supra in §. & hanc: ita legibus, & Decretis aliis Confraternitatibus communibus gubernari debent, & licet vigore Privilegii Honorii III. & Bonifacii IX. (olim tamen a Pio IV. revocati, & deinde à Sixto V. per ejus Constitutionem 19. reintegrati) loca pia hujusmodi sint sub immediato domino, protectione, & jurisdictionem d. Capituli: nihilominus Sixtus qui prædicti Privilegii innovationem concessit, jura Parochorum intacta voluit remanere: quod ut à non habentibus Bullarium melius percipiatur verba ejus Bullæ impressæ to. 2. pag. 513. hic fideliter referam, in §. enim 2. hæc habet -- *Sane cum dudum fel. rec. Bonifacius Papa IX. prædecessor noster, qui singularem devotionis affectum ad eandem gerebat Basilicam &c. volens propterea specialis alicujus prærogativæ Privilegio eam decorare, tunc Archiepiscopo, & Capitulo, singularibusque personis, & Ministris illius, ac aliis quibuscumque personis utriusque sexus, ut in quibusvis fundis, terris, possessionibus, & locis, ad eorundem Archiepiscopi, & Capituli mensam Capitularem spectantibus Diocessani loci, aut alterius licentia minimè requisita, Ecclesias, Monasteria, Oratoria, Prioratus, Dignitates, Personatus, Officia, & alia Beneficia Ecclesiastica, cum cura, vel sine cura, necnon Conventus, Hospitalia, & pia loca quæcumque fundare, construere,*

erigere, ædificare, & tollere quoties placeat, valent (jure tamen Parochialis Ecclesiæ, & alius cujuslibet in omnibus semper salvo) auctoritate Apostolica indulserit &c. prout ejusdem prædecessoris litteris, quarum tenores, ac si de verbo ad verbum inferentur pro plenè, & sufficienter expressis haberi volumus, plenius continetur.

Et in §. 3. facta prius in §. 2. mentione revocationis dicti Indulti emanati per Pium IV. sic prosequitur. Non moti tam præarrata Bonifacii Papæ prædecessoris consideratione, quàm præclara Imperatoris Constantini &c. vestris hujusmodi supplicationibus benignè annuentes, præarratasque Bonifacii Papæ litteras, cum omnibus, & singulis decretis, clausulis, & aliis in eis contentis, Apostolica auctoritate (modificationibus infrascriptis semper salvis) harum nostrarum serie revalidantes, & innovantes, vosque ad illarum pristinum usum adversus supradictas Pii IV. litteras revocatorias restituentes, & plenarie reintegrantes, ex speciali gratia indulgemus, quod perpetuis futuris temporibus litteris vestris parentibus, sub solitis titulo, & nomine supradictis, etiam absque presentium nostrarum insertione expediendis, licentiam, & facultatem liberam quibuslibet benè vobis: in fundis, terris, & locis mensæ vestræ Capitularis, ac alias juxtà earundem Bonifacii Papæ prædecessoris litterarum formam, quæcumque Monasteria, Prioratus, Conventus, Ecclesias, Dignitates, Personatus, officia, & alia Beneficia Ecclesiastica, cum Cura, vel sine Cura, nec non Hospitalia, & alia pia loca fundandi, erigendi, ædificandi, dotandi, ac alias quomodolibet in illis contenta faciendi, quæ quidem dominio, protectioni, jurisdictioni, defensionem, ac potestati vestris immediatè subsint, nec non earundem plenum jus, dominium, merum, & mixtum imperium, institutio, in super destitutio, collatio, proviso, presentatio, & quævis alia dispositio ad vos solum, & insolidum, perpetuo spectet, dummodo Episcoporum in quorum Civitatibus, sive Diocessibus illa fuerint, licentia expressa ad hoc accedat, Ecclesiæque, & alia ut præfertur fundanda, erigenda, ædificanda, & dotanda,

tanda, atque illa pro tempore obtinentes libertatis, immunitatis, & exemptionis privilegium aliquod à jurisdictione, & superioritate ipsorum Episcoporum, aliterve contra formam Decretorum, & Ordinationum Sac. Conc. Trid. propterea non acquirant, licentiam, & facultatem liberam, ut prius in omnibus, & per omnia, perinde, ac si litteræ hujusmodi revocatorie nullatenus emanassent concedere valeatis.

81. Tenore igitur Bullæ Sixti hic relatæ perspecto licet fit palam, quod Papa noluit per reintegrationem privilegii Ecclesiæ Lateranensis Parochis præjudicium inferre; sed omnia eorum jura expressè præservare per clausulam in privilegio Bonifacii contentam, & innovatam ibi-jure tamen Parochialis Ecclesiæ in omnibus semper salvo, per quam omnia firma, & præservata remanent, non tantum ea, quæ merè jura Parochialia sunt, sed cætera quæ ad Officium Parochi pertinere, & spectare jam supra plenè probatum fuit, prout in terminis alterius Brevis Clementis Papæ VIII. eandem præservationem, & clausulam habentis firmavit Rot. coram Coccin. dec. 1469. num. 3. 6. & 7. & coram Buratt. dec. 193. n. 1. ubi Add. & ficcum Sixtus non auxerit privilegium, sed tantum innovaverit cum clausula sine præjudicio Parochialis Ecclesiæ, jura, & prærogativa Parochorum etiam in minimis præservata dicuntur, ut in puncto respondit Rot. coram Cerr. decis. 566. num. 24.

82. Et hæc fortius procedunt in illis Confraternitatibus, & aliis locis piis erectis, & aggregatis in fundis acquisitis post Sixti Indulti innovationem: nam cum illud reperitur concessum sine clausula amplectente futura, censetur restrictum ad loca, & fundos tempore privilegii possessa ibi -- In fundis, terris, & locis mensæ vestræ Capitularis, &c. Rot. coram Buratt. decis. 639. num. 13. & sic privilegium non extenditur ad fundos, & loca de novo acquisita, quibus proinde communicari nec poterit ad text. expressum in Clem. I. de censib. in fine ibi -- privilegia vero, seu exemptiones hujusmodi ad Monasterium seu Ecclesias, quæ ad eos obvenire continget in posterum,

volumus non extendi, ibique glos. & in terminis hujus nostræ Bullæ Sixti V. privilegium Ecclesiæ Lateranensis innovantis, quod tanquam exorbitans à jure non extendatur ad Ecclesias ædificatas in fundis post Indulti concessionem acquisitis, tenet cum Calderin. cons. 12. de privileg. Cherubin, in compend. Bullar. Schol. 1. ad eamd. Bullam, & in jure conclusionem firmant Donat. de regular. tom. 1. part. 1. tract. 6. de extens. privileg. quest. 1. numer. 5. Pirhing. in jus can. lib. 5. tit. 33. numer. 40. cujus verba hæc sunt -- Notandum quoniam, & si glos. hic V. in quantum exempti, dicat, quod privilegium exemptionis concessum alicui Monasterio, & omnibus Cappellis ipsius, se extendat etiam ad Cappellas postea de novo acquisitas, siquidem hæc accessorie sint annexæ: secus si ab illis omnibus sint segregatæ, & habeant se velut principale, & non accessorie ad alias Cappellas. Oppositum tamen est probabile, nempe quod hujusmodi privilegium indistinctè non extendatur ad Cappellas de novo acquisitas arg. l. si ita 7. ff. de aur. & arg. leg. ubi dicitur, si ita legatum sit, vestem meam, argentum meum tibi lego, solum præsens argentum, non futurum legatum censetur, quia pronomen meum vel suum, tantum verificatur de præsentibus. Ratio est, quia hujusmodi privilegia sunt odiosa, cum præjudicent juri Ordinariorum, ideoque sunt restringenda Hostien. hic §. se pone, & Abb. numer. 5. Non obstat quod de novo acquisitum eodem jure censetur cum antiquo. Ecclesiis 9. de censib. & una eademque Ecclesia, non debet diverso jure censi c. cum in tua de decim. Nam debet eodem jure communi censi, non autem speciali quod non extenditur, vel debet eodem jure censi quo ad idem, sicut non potest quis esse simul servus, & liber, sed ratione diversorum jurium concurrentium in eadem persona, vel re, potest idem, vel eadem res diverso jure censi, nam potest una eademque persona, vel Ecclesia in uno esse privilegiata, & non esse in alio, & potest quis habere plura domicilia, & ratione eorum, subesse diversis, & in unius foro, uno jure judicari, in alterius alio, Hostien. & Abb. loco cit. & apte Rot. post Tamburin. de jure Abb. dec. 16. n. 8. & 9. & dec. 78. n. 13.

83. Quæ sententia à fortiori militat in acqui sitionibus, quæ sunt mediantibus largit ionibus laicorum, non ut amore Dei pia liberalitas erga Basilicam exerceatur; sed ut iidem laici fundum proprium (quem fiducialiter, & intentione correspondiva donant) consuarium reddentes, privilegium fundi Lateranensis furripiant, & obtineant; quod est contra mentem expressam Summorum Pontificum, qui nunquam de ista acquisitionis, & proprietatis, & fundorum specie cogitarunt, ut patet ex supra relata Bulla; ad quod sapientissimè animadvertentes Sacræ Congregationes, hujusmodi locis, & fundis privilegium non suffragari sæpè declararunt, nempe Sac. Congr. Episcop. & Regular. in Aquilana jurisdictionis Terræ Archiep. 23. Junii, & 4. Augusti 1690. & in Rhegien. jurium Parochialium 5. Junii 1699. referente Eminentissimo Tanara, & Sac. Congr. Concilii in alia Rhegien. 15. Novembris 1698. (in qua omnes functiones supra controversæ, & in quinto Dubio contentæ excluduntur) quam allegavi tom. 1. tit. 5. annot. ad form. 1. n. 4. Quæ, & si quoque Judices inferiores advertent, profectò diversimodè non judicabunt.

84. Quod autem attinet ad jurisdictionem Episcoporum, quam habent in his Confraternitatibus erectis in fundo Lateranensis, ad illam firmandam, non indigemus DD. allegationibus; quia ipsemet Sixtus in dict. sæpè citata Bulla de hoc maximam auctoritatem præbet illis verbis - Ecclesiæque, & alia ut præfertur fundanda, erigenda, edificanda, & dotanda, atque illa pro tempore obtinente, libertatis, immunitatis, & exemptionis Privilegium aliquod à jurisdictione, & superioritate, ipsorum Episcoporum, aliterve contra formam Decretorum, & ordinationum Sac. Concilii Tridentini propterea non acquirant. Certius, quod hic Sixtus disponit evenire, quoties in Diocesi reperiretur erecta, vel aggregata in solo, aut Ecclesia Lateranensi sine ulla, vel cum licentia tantùm Vicarii Generalis ad id speciale mandatum non habentis, aut Vicarii Capitularis: quia cum agatur de re voluntariæ jurisdictionis (quæ gratiam sapit) & non competat de jure

communi, & sit de majoribus: non censeatur in eis talis facultas translata, neque commissa, ut in terminis licentiæ dandæ, & obtinendæ in fundatione, & erectione novorum Monasteriorum, per hæc, & alia juris fundamenta latè probat Fagnan. in cap. non amplius 2. num. 70. usque ad fin. cap. de institut. cum quo communiter concordant Pasqualig. ad contro. Lauret. de Franch. par. 1. nu. 504. & duob. sequentibus. Nicol. lucubr. canon. lib. 1. tit. 28. num. 22. Donat. prax. rerum regul. tom. 1. part. 2. tract. 1. quæst. 18. Carol. Ant. de Luc. ad Ventrigl. par. 1. annot. 18. §. unico num. 11.

85. Imò dd. Vicariorum exclusio non solum deducitur ex mox perpenis: sed ex ipsa Sixti Quinti Sanctione ibi - Dummodò Episcoporum in quorum Civitatibus, sive Diocesis illa fuerint, licentia expressa ad hoc accedat: Undè cum Pontifex usus fuerit nomine Episcoporum, & non Ordinariorum, digito demonstrare voluit, quod talis licentia non nisi ab Episcopis (quibus ob rei importantiam, & gravitatem specialiter commissa est) dari possint, ut bene observat Fagnan. ubi supra num. 73. & 86. Barbof. de canonicis cap. ultim. num. 108. Passerin. in cap. cum in generali num. 10. de offic. Vic. & in cap. Episcopali num. 7. de majorit. & obedient. in 6. & per consequens erectio, seu aggregatio facta in solo Ecclesiæ Lateranensis cum licentia à Vicario Episcopi vigore mandati generalis, vel à Vicario Capituli concessa, nulla, & illegitima prorsus erit, prout observatum fuit in dict. Rhegien. 15. Novembr. 1698. in qua solus consensus Vicarii generalis absente Episcopo intercesserant: Nec sufficeret Episcopi consensus interpretativus, seu tacitus, qui ex taciturnitate, ac aliis actibus aliquando induci posset: nam ubi licentia Episcopi expressa requiritur (ut hic) non sufficit tacita, sed expressa esse debet, Barbof. supra Concil. Trident. sess. 7. cap. 5. num. 28. de reform. Fagnan. in cap. relatum num. 48. de cleric. non residen. & qui sine licentia aliquid facere non potest, non sufficit, quod petat, nisi obtineat, Barbof. dec. 371. n. 2. & seq.

86. Cæterum in Processionibus peragen-

agendis extrà ambitum Ecclesiarum in expositione Eucharistiæ, benedictione solemni super Populum, aliisque similibus, quoties interveniat licentia Ordinarium, Parochus non potest se opponere nè à Cappellanis, & Officialibus Confraternitatum fiant, quia Animarum Cura, & Populi directio principaliter incumbit Episcopo, qui est Parochus Parochorum Sac. Congreg. Concilii in *Savonen. 12. Februar. 1689.* Imò nec ipse Parochus sine licentia Episcopi potest Processiones extraordinarias facere *eadem Congreg. 12. Julii 1636.* in qua fuit dictum non sufficere licentiam Vicarii Foranei.

87. Præterea jura, quæ ad Parochos seculares pertinent, Regularibus quoque competere non ambigitur, quando in Ecclesiis Parochialibus, Monasteriis unitis ad exercendam curam deputantur; prout deputari, nominari, præsentari, & admitti in illis posse pluries respondit Sac. Congreg. Concilii, cujus Decreta retulit *tom. 1. Appendic. annotat. ad Decret. Clement. X. de Canon. Regular. ad Cur. Anim. non admitt. num. 13. in fin. & novissime in Placentina 15. Decembr. 1703.* Quod tamen intellige non ut habeant titulum, sed Curæ exercitium dumtaxat ad nutum amovibile, quia Regularis omnes, qui emittunt tria vota solemnia cujuscumque ordinis, & Militiæ sint, tanquam incapaces, Beneficia secularia in titulum habere, seu retinere non possunt absque Sedis Apostolicæ Indulto, ut respondit tam Rota in *Leodien. Parochialis 4. Julii 1692. & 6. Martii 1693.* coram Pio contra Regularem Lateranensem: quam Sac. Congregat. Concilii Episcopo Elvensi in Regno Portugalliæ, quærenti enim ipso declarari — *An fratres Sacerdotes Professi Ordinis Militiarum Sancti Jacobi de Anis possent consequi, & retinere Beneficia secularia cum cura, & sine Cura, nec non Cantus in Cathedralibus Ecclesiis absque dispensatione Apostolica: sub die 15. Junii 1652.* prodiit resolutio: hujusmodi Fratres Sacerdotes Professos, si emittant Professionem expressam cum tribus votis substantialibus, esse incapaces Beneficiorum Sæcularium absque Dispensatione Sedis Apostolicæ, *lib. 9. decis. pag. 194.*

quæ solet aliquando ex Voto Congregat. indulgere, ut Religiosus professus possit præsentari ad Beneficium Sæculare Jurispatronatus agnati, cum clausula — *Dummodo utatur fructibus juxta Constitutiones Regule: prout indultum fuisse vidi P. Leonardo Passano Ordin. Prædicat. à Sac. Congregat. Episcop. Regular. 7. Januar. 1692.*

88. Tales autem Curati regulares amovibiles, in his quæ pertinent ad Curam, & administrationem Sacramentorum subjacent Ordinariis locorum juxta claram dispositionem *Conc. Trident. cap. 11. sess. 25. de regul.* ideoque tenentur ad Synodum accedere cujusvis ordinis sint, etiam Societatis Jesu, quoties inserviant Parochialibus unitis eorum Collegiis, ut respondit Sac. Congreg. Concilii in *Osneburgen. 8. Januar. 1633.* & quidem Ordinarius illos visitat, & punit circa præmissa non jure delegato, sed plenaria jurisdictione ordinaria, sicut & ceteros Parochos seculares, ut præter Decreta Sac. Congreg. Concilii per extensum relata à Barbof. *Vot. decis. 125. post num. 42. lib. 3. & in Casenaten. Jurisdictionis 23. Septembris 1690.* ad primum plenè examinato articulo firmavit Rot. in *Firmana jurisdictionis 10. Maii 1700. §. hancque jurisdictionem, & seq. coram Molines.* Quidquid sit, si Regulares Curam Animarum non exercent, sed solum delinquant in Sacramentis ministrandis; tunc enim subsunt jurisdictioni Episcopi Diocesani tanquam Sedis Apostolicæ Delegati, ut pluribus allegatis distinguit Rot. in *disc. Firmana jurisdictionis §. tum etiam quia in fin.* sicuti quando contra eos procedit pro observatione, & executione Decretorum Concilii Trident. & Constitut. Apostolicarum; vel ob notorium delictum: nam in his casibus, quamvis exercere possit jurisdictionem etiam censuris, ut respondit Congreg. Concil. in *Albiganen. 4. Julii 1648.* vel illos pro secundo casu excommunicatos publicè denunciando, ut in *Limana 29. Januarii 1633.* quam refert Barbof. *disc. Vor. decis. 125. lib. 3. post numer. 42. decr. 45.* nihilominus hæc agit tanquam Delegatus.

89. O' AGGRAVATI ALLE CHIESE

SE PAROCHIALI. Parochialis Ecclesia gravaretur in funere, si Regulares in eorum Ecclesiæ sepelirent Advenas, & Hospitantes in eorum Monasteriis, quoties non electa sepultura ibidem mori contingeret, quia hi sepeliri debent in Ecclesia Parochiali, Nicol. *lucubr. civit. lib. 4. tit. 15. de mort. infer. post nu. 24. vers. secus de aliis, & lucubr. can. lib. 5. tit. 38. num. 10. vers. multo adhuc minus*, Amostaz. *de caus. piis part. 2. lib. 6. cap. 8. num. 91. Sac. Congr. Episcop. in Comen. 4. Decembris 1699.* Non obstantibus privilegiis quia à Concilio revocata fuerunt, ut advertit Nicol. *loc. cit.* neque contraria consuetudine: nam consuetudo, quæ aufert ea quæ de jure communi debentur Parocho in sua Ecclesia debet esse quadragenaria cum titulo, vel immemorabilis, ut notabiliter respondit *Sac. Congreg. Concilii in Feretrana 12. Julii 1642. lib. 17. Dec. pag. 64.*

90. Item gravaretur, si facta electione sepulturæ in Ecclesia quæ jus sepeliendi non habet, ut sunt Ecclesiæ Monialium, & Capuccinorum, vel in Ecclesia interdicta, aut in Basilica D. Petri de Urbe, in quo solum Summi Pontifices sepeliuntur, cadaver alibi, quam in Ecclesia Parochiali sepeliretur. Nam licet Genuen. *in prax. cap. 74. num. 5.* teneat, quod quando quis eligit sepulturam in Ecclesia, in qua ob aliquod impedimentum sepeliri non potest, spectet ad Episcopum, vel ejus Vicarium declarare in qua Ecclesia defunctus sit sepeliendus, & illum sequuntur Amostaz. *de caus. piis tom. 2. lib. 6. cap. 9. num. 12. Passerin. de stat. bom. tom. 2. quest. 187. art. 4. nu. 260.* at tamen hæc doctrina potest locum habere quando impedimentum est accidentale, & temporaneum, non autem ubi impedimentum est perpetuum, & provenit à jure, ut bene declarat Passerin. *loc. cit. d. nu. 260. vers. sed in simili:* quia tunc Episcopus jus sepulturæ, quod tali casu competit Parochiali, auferre non potest, & dar alteri cum præjudicio ejusdem, ut advertit Pirhing. *in jus caudib. 3. tit. 28. nu. 32.* & quod si Ecclesia in qua defunctus elegit sepulturam sit interdicta, debeat sepeliri in Parochiali, tenet Gavant. *in manual. Episcop. verb. sepultura num. 22.* & quod

ubi impedimentum est perpetuum, aut totale, electio sepulturæ in eo loco nullius valoris sit, & defunctus sepeliri debeat in ea Ecclesia in qua sepeliendus fuisset, si sepulturam in Ecclesia impedita non elegisset firmat Passerin. *loco citato dicto num. 260.* & quod electio sepulturæ sit libera, dummodò tamen fiat in Ecclesia, quæ habet de jure (ut est Parochialis) aut ex Privilegio jus sepeliendi dixit Rot. *coram Coccin. decis. 1213. num. 5.* & de Privilegio Basilicæ S. Petri testantur Amostaz. *d. n. 12.* & Passerin. *n. 259.*

91. Item gravaretur, si Pater alibi eligeret Sepulturam pro Filio impubere; quia hoc facere non potest, dummodò loci consuetudo non adsit, vel in vita ipsius filii non elegerit, ut habetur in *cap. 4. de sepultur. in 6. Samuel. de sepult. tract. 1. disput. 6. contrav. 1. concl. 3.* & 4. ubi innumeros colligit, & adest Decretum speciale Sac. Congreg. Concilii in Placentina in qua supplicatum fuit declarari -- *An Pater possit sepulturam eligere pro Filio impubere, si in loco non adsit talis consuetudo, imò contraria Synodalis Constitutio: & Sac. Eccl. die 27. Novemb. 1649. respondit -- Patrem si legitima consuetudo loci id non habeat, eligere non posse, lib. 19. Dec. pag. 8.*

92. Limitatur tamen hæc regula sive conclusio quoties impubes est tumulandus in sepulchro majorum, quia tunc Pater potest illud eligere tam ante, quam post mortem Filii, & electio est exequenda: quia in hoc casu electioni hujusmodi favet text. in *d. cap. 4. de sepult. in 6.* cujus verba sunt hæc -- *Licet Pater minores Filios, qui nequeunt antequam ad annos pubertatis perveniant eligere sepulturam possit (si consuetudo terræ id habeat) quo voluerit sepelire hoc tamen non potest, ubi consuetudo hujusmodi non habetur, sed sunt cum suis majoribus, vel in Parochiali Ecclesia tumulandi, dictio enim illa, vel, intelligitur, & exprimitur quando nullum adest sepulchrum majorum Amostaz. de caus. piis par. 2. lib. 6. cap. 8. nu. 30.* etiam si in Parochiali Ecclesia adest sepulchrum pro impuberibus separatum, & designatum, & hanc limitationem probavit dicta Congr. Concilii in *Novarien. fune-*
rum,

rum, in qua propositis dubiis sequentibus, nempe.

- I. An Cadavera impuberum Oppidi Varalli debeant ex aliqua speciali consuetudine sepeliri in sepultura designata existente in Ecclesia Parochiali, vel potius licitum sit Parentibus tam ante, quam post mortem illorum pro eis sepulturam eligere, eaque tumulari facere in proprio sepulchro majorum in Ecclesia PP. Reformator. existente, & quatenus affirmativè quo ad secundam partem.
- II. An dicta Cadavera deferri possint ad dictum sepulchrum majorum absque associatione Parochorum, & Cleri Secularis, post eorum monitionem ad interveniendum funeri, & recusantium?
- III. An Parochis intervenientibus sive associatis, sive nov ab aliis Concanonicis ejusdem Parochiae distribui debeat candela major illa, quae datur Superiori Regularium associato ab aliis Fratribus.
- IV. An dicta Cadavera deferri valeant ad Ecclesiam in quacumque hora diei, & an de nocte absque expressa licentia Ordinarii.
- V. An Parochi sub aliqua, & quacunque pretensione possint disferre, vel impedire ne tempore debito Cadavera ad sepeliendum deferantur, & quatenus Negativè?
- VI. An Parochis impediens, licitum sit heredi post expectatum triduum à morte defuncti ducere funus, etiam de nocte ad Ecclesiam in qua Cadaver est sepeliendum?
- VII. An Parochi cogere possint heredes ad peragendum in Ecclesia Parochiali omnes functiones Missae solemniss accensis luminibus in singulis Altaribus, Anniversariorum, quae fiunt in Ecclesia Reformatorū occasione funerum?
- VIII. An dicti Parochi possunt cogere

heredes, ut celebrare faciant Missas pro defuncto singulis Sacerdotibus Secularibus funus associantibus?

- IX. An in pretensa associatione Cadaverum sint per heredem defuncti in equali numero convocandi tot Sacerdotes Seculares, quos convocantur Fratres Reformati?
- X. An in casu de quo agitur Episcopus Novariensis habuerit jurisdictionem in supradictos Fratres Reformatos pretensos delinquentes extra Clausura, seu turbantes jura Parochorum?
- XI. An Interdictum, de quo agitur substeatur in casu?
Die 15. Martii 1704. respondit prout infra.
Ad 1. Negativè quo ad primam partem: Affirmativè quo ad secundam.
Ad 2. Affirmativè.
Ad 3. Negativè.
Ad 4. Affirmativè de die, de nocte negativè, nisi de licentia Ordinarii.
Ad 5. Negativè.
Ad 6. Affirmativè, praeterquam de nocte, ut supra.
Ad reliqua Dubia Negativè sigillatim responsum fuit.

93. Vigor oppositionis Episcopi circa primum dubium nitebatur in regula supra firmata, quod cum Pater elegisset sepulturam filio impuberi post mortem in Ecclesia Reformatorum, fuisset invalida, cum in loco non adesset talis consuetudo: At cum regulæ obstaret privilegium sepulchri majorum, in quo facta erat electio, succubuit, quia tunc non eligit Pater, sed jus, quod mandat, ut pubes sive impubes non electa sepultura sepeliatur in sepulchro Majorum, ut in puncto tenet Amostaz. de caus. piis par. 2. d. cap. 8. ad nu. 30. Qui autem per scripturam, & cum juramento sepulturam in Parochiali elegisset, posset absque gravamine variare, & alibi eligere, nec indiget relaxatione juramenti Sacri. Congregat. Conci. in Archiep. na 21. Martii 1692.

94. Et

94. Et ad ornatum 7. & 8. Dubii propositi in supradicta Cauſa Navarien. nota, quod hæres ad faciendas expenſas funeris compellitur officio Judicis etiam non adita hæreditate, ut probat Paſſerin. *de ſtat. hom. tom. 2. queſt. 187. art. 4. n. 464.* quæ expenſæ debent fieri ſecundum qualitatem, diuitias, & dignitatem deſuncti, ut tradit Joſeph Ludovic. *decif. Peruſin. 78. n. 15.* ubi plura ad materiam concernentia habet. Et in earum calculum veniunt expenſæ factæ in ultima infirmitate, veſtes lugubres, etiam famulorum, & familiæ inter perſonas, quibus non decet has prætermittere, Merlin. *de pignor. lib. 4. tit. 1. queſt. 17. nu. 24.* & 28. Samuel *de ſepul. tract. 1. diſp. 6. contr. 15. concl. 7.* Et quod eſt debitum tam privilegiatum, ut præferatur quibuscumque Creditoribus, & Uxorum Dotibus, etiam expreſſam hypothecam anteriorem habentibus, Gratian. *diſceptat. 94. an. 2. cum ſeqq.* Samuel. *ubi ſupra concl. 6.* Add. ad Greg. *dec. 421. num. 14.* Ricc. *collect. 483. cum aliis allegatis à Rot. decif. 576. nu. 20.* & 21. *coram Dumoz. Jun. Pacion. de locat. cap. 40. nu. 131.* ubi, quod creditor impenſæ funerum, præfertur locatori Domus pro penſione in invecſis, & illatis. Hoc totum intellige, dummodo expenſæ hujusmodi factæ ſint arbitrio boni viri pro facultatibus, & dignitate deſuncti; non autem de illis, quæ ſunt ad pompam, quod arbitrio Judicis judicandum erit, ut aduertit Samuel *loc. cit. concl. 5. & 7. & 14.* Dian. *part. 5. tract. 3. reſol. 116.* Merlin. *de legit. lib. 2. tit. 1. q. 15. n. 11. ubi n. 8.* explicat, quæ expenſæ dicantur neceſſariæ, & privilegiatæ ut præferantur detractiõni legitimæ.

95. An autem expenſæ, quæ requiruntur pro manutentione ſepulchrorum communium, fieri debeant à Parocho, vel Parochianis, videtur dicendum, quod cum hoc reſpiciat utilitatem, & commodum populi, iſtius expenſis manuteneda ſint, & quod nunquam pro illis Parochus ſit gravandus, ut authoritate Salodii *de Viſit. cap. 24.* tenet Crispin. *de Viſit. part. 2. §. 13. num. 9.* Et de expenſis quæ occurrunt pro reparatione, & conſtructione Cæmeterii, quod propter eandem rationem utilitatis populi, incumbant Parochianis, etiam ſi Parochus ſit dives, tradunt Sperell. *dec. 68.*

Monacelli Form. Pars II.

num. 8. & Panimoll. *decif. 6. annotat. 8. n. 31.* & *decif. 15. annot. 1. n. 44.* licet ad illius expurgationem (ſi dives ſit) teneatur ille penes quem reſidet Cura Animarum, & emolumenta funeralia percipit, & in ſubſidium Populus, ut declaravit S. Congr. Concilii in Foſſanen. 19. Septembr. 1637. quam refert Nicol. in *ſoſc. verb. Cæmeterium num. 4.*

96. Cæmeterium eſt recubitorium, ſeu dormitorium mortuorum, qui ab Eccleſia dormientes dicuntur Jo. 11. *Theſ. 4.* quia ibi dormiunt quouſque Tuba canet -- *ſurgite mortui venite ad iudicium.* Dicitur autem Cæmeterium quaſi Cinifterium quia ibi cineres, & oſſa mortuorum teguntur, & reponuntur, quando à ſepulchris extrahuntur, hocque appellativum, originem ducit à Cimicibus, & quaſi quod ibi Cimices, ideſt vermes continui ſint. Eſt locus ſacer, & religioſus, & gaudet immunitate Eccleſiæ *c. immunitatem de immunit. Eccleſiarum* dummodò tamen authoritate Epifcopi ad ſepellendum mortuos fuerit deputatus, & benedictus, ut docet Sperell. *dec. 62. num. 13.* quem ſequitur Pignatell. *conſult. 40. n. 9. tom. 6.* & ſigna Cemeterii retineat, ideſt, quod adſit Crux elevata, & vas aquæ luſtralis, muroque, vel ſepe circumdatum ſit.

97. **M A S I O S S E R V I N O G L I**
S T A T U T I S I N O D A L I. Ad removendas diſſenſiones, jurgia, & inconvenientia, quæ ſæpè in Clero, occasione exequiarum, & funerum cum populi ſcandalo oriuntur, in Synodo datur forma ſervanda tam circa quantitatem quartæ Parocho debita, quam Eleemoſinæ per hæredes deſunctorum ſolvendæ Clericis aſſociantibus, nec non candelarum numerum, & diſtributionem, inceſſum, humationem, & perſonarum interventionem; & locum juxta cuiuslibet loci laudabilem conſuetudinem. Non enim funerum taxa, aut perſonarum aſſociantium numerus eſt relinquenda, ſeu relinquendus arbitrio Parochorum, vel Capituli Cathedralis, nam his talis facultas non tribuitur, non obſtante ſolito, ut reſpondit *Sacr. Congregat. Concilii in Matberanen. loci Grotulle* in qua propositis Dubiis. *Primò an attenat. Conſuetudine, cujus vigore Capitulum expenſas funerum*

C

pro ratione personarum defunctorum taxare solet, sit locus certam, ac perpetuam taxam pro funeribus quibuscumque praescribendi.

Secundò an Capitulum quamvis non vocatum possit invitis hæredibus, lucrandi stipendii causa funeribus interesse? Die 13. Novembris 1660. Sac. Congreg. secundum ea, quæ narrantur censuit. Ad primum non licere Capitulo taxam ad suum libitum facere, & Archiepiscopo injungendum ut ipse auditis partibus taxam conficiat, eamque S. Congr. probandam transmittat. Ad secundum Censuit non posse.

Quam declarationem confirmavit in Lavellen. in qua cum Communitas instisset, ut prohiberetur Capitulo, & Episcopo intervenire funeralibus invitis hæredibus, & decerneretur, quod taxa non penderet ab ipsorum arbitrio.

Die 16. Junii 1668. Sac. Congr. Audita relatione Episcopi Lavellen. inherendo declarationi ejusdem Sac. Congr. in Mathevanen. sub die 13. Nov. 1660. emanata, censuit non posse funeralibus invitis hæredibus interesse, nec licere taxam ad suum libitum facere, sed eidem Episcopo injungendum, prout injungit, ut auditis partibus taxam conficiat, eamque Sac. Congr. probandam transmittat.

98 Hæc autem Statuta dixi tom. primo tit. 5. annotat. ad form. 3. num. 10. debent fieri cum consilio Capituli, quod exigi-

tur pro forma, aliàs eo neglecto, non habent vim Constitutionum Synodaliùm, sed reputantur tanquam provisiones Episcopi temporaneæ, ut in terminis tenet Card. de Luc. de jurisd. dist. 56. nu. 1. 2. 3. 4. & 5. & ideò tanquam nullæ, indigent sanatione, ut præter Decreta, & auctoritates ibi, & mox allegata, declaravit Sac. Congreg. Concilii in una Sancti Miniati 4. Decemb. 1638. in qua sic respondit -- S. D. N. audita Sententia Sac. Congregat. Concilii benignè ex gratia confirmavit Synodum Diocesanam ultimo loco per Episcopum S. Miniati celebratam, etiamsi in ipsa Synodo Capituli consilium non fuerit requisitum, lib. 16. Decembr. pag. 171.

99 Quomodo autem consilium sit requirendum vide ibi, & quatenus Canonici, & alii de capitulo renuerunt ad Synodum accedere, possent ab Episcopo per Censuras cogi Sac. Congr. Concilii in Oriolen. 27. Martii 1632. ad 19. lib. 14. fol. 599. sicuti, & cæteri Clerici, & Sacerdotes non Beneficiati, quando in Synodo est agendum de reformatione morum, vel de re totum Clericum concernente ead. Cong. in Juvenacen. 3. Decemb. 1639. lib. 16. Dec. pag. 288. & in Eugubina 13. August. 1650. lib. 19. pag. 71. hi tamen non admittuntur ad ferendum Votum pro confirmatione Judicium, & Examinatorum Synodaliùm ead. Congr. in Savonen. 29. Febr. 1628. lib. 13. pag. 299. ad 3.

D E C R E T U M

SACRÆ CONGREGATIONIS

C O N C I L I I,

Circa communicationem quotidianam.

S U M M A R I U M.

- 1 Abusus tractandi Divina Mysteria in locis non sacris.
- 2 Episcopi habent de jure privilegium Oratorii privati, etiamsi sint solum Episcopi titulares.
- Oratorium Episcoporum habet privile-

- gium Oratorii publici, & qui audit in eo missam satisfacit præcepto Ecclesie de audienda missa diebus festis. Episcopi omnes, quò ad hoc privilegium sunt ejusdem meriti. ibi.
- 3 Regulares in eorum Grantiis Oratorium privatum habere non possunt, nec alibi.

4 Signa

- 4 Signa accedentium digne ad recipiendam Eucharistiam referuntur.
- 5 Conjugati antequam accedant ad Eucharistiam debent ex consilio abstinere ab operibus carnis, saltem per diem ante.
- 6 In Sacramento Eucharistiae sunt aliqua mirabilia, & difficilia, & quae sint enumerantur.
- 7 Eulogia quid sit declaratur.
- 8 Christus refecit fideles suos quinque panibus, & qui sint isti panes ostenditur?
- 9 Sacramentum Eucharistiae, quibus de causis fuerit institutum demonstratur.
- 10 Veneratio publica Eucharistiae quando initium cepit enarratur.
- 11 Innocent. XII. auxit in Urbe venerationem Eucharistiae, & Clem. XI. ritum servandum in expositione praescripsit.
- 12 Associates Eucharistiam gaudet immunitate Ecclesiae.
- 13 Regularis Sacerdos audiens confessiones Sacramentales absque Episcopi approbatione, potest puniri censuris.
- 14 Confessarii Monialium à solo Episcopo approbantur.
Confessarii monialium transacto triennio, non possunt amplius Confessiones in eodem Monasterio audire. ibi.
- Etiam si Moniales sint Regularibus subjectae. ibi.
- 15 Confessarii non debent absolvere poenitentes cum quibus participant in opere carnali, neque quò ad hos debent ab Episcopo approbari.
- 16 Episcopi non debent prohibere Regularibus habentibus privilegia Apostolica, nè ministrent Sacramentum Confessionis à Dominica Palmarum, usque ad Dominicam in albis, sed solum quod non ministrent secularibus Eucharistiae Sacramentum in die Paschatis.
- 17 Non accedentes ad sumendam Eucharistiam, tempore ab Ecclesia statuto, quibus poenis possint ab Episcopo puniri, ex Decreto S. Congreg. Concilii ostenditur.
- 18 Debitores locorum piorum, non cadunt sub casuum reservatione.
- 19 Poenitentarii Cathedralium non absolvunt à reservatis Episcopo, neque dispensant in esu carniarum, neque aliis delegant facultatem à censuris absolvendi non audita integra confessione.
- 20 Regulares non habentes requisita Clementinae Dudum de sepulturis possunt rejici ab audiendis Confessionibus.

Cum ad aures SS. D.N. fide dignorum testimonio pervenerit in quibusdam Diocesis vigere usum quotidianae communionis, etiam in feria sexta parasceve, & simul affirmari, eandem quotidianam communionem praecipam esse à jure Divino, quin etiam in illius administratione aliquos abusus inolevisse, videlicet quod aliqui, non in Ecclesia, sed in privatis Oratoriis, & Domi, imò cubantes in lecto, & non laborantes ulla gravis infirmitatis nota, sumant Sacrosanctam Eucharistiam, quam argentea theca inclusa in crumena, aut secreto illis deferunt Sacerdotes Saeculares, aut Regulares, alique in Communionem accipiant plures formas, ac Particulas, vel grandiores solito, ac tandem quis confiteatur peccata venialia simplici Sacerdoti non approbato ab Episcopo, aut Ordinario. Cum autem haec Sanctissimus consideranda commiserit Sac. Congr. Cardinal. Concilii Interpretum, eadem Sac. Congregatio previa matura discussione super praedictis unanimi sententia ita censuit: Etsi frequens quotidianusque Sacrosanctae Eucharistiae usus à SS. Patribus fuerit semper in Ecclesia probatus, nunquam tamen, aut saepius illam percipiendi, aut ab ea abstinendi certis

singulis mensibus, aut hebdomadis dies statuerunt, quos nec Concilium Tridentinum præscripsit, sed quasi humanam infirmitatem secum reputaret, nihil præcipiens, quid cuperet, tantum indicavit cum inquit. *Optaret quidem Sacrosancta Synodus, ut in singulis missis fideles adstantes Sacramentali Eucharistiæ perceptione communicarent*: idque non immerito; multiplices enim sunt conscientiarum recessus, variæ ob negotia spiritus alienationes, multæ è contrâ gratiæ, & Dei dona Parvulis concessa, quæ cum humanis oculis scrutari non possint, nihil certi de cuiusque dignitate, atque integritate, & consequenter de frequentiori, aut quotidiano Vitalis Panis esu potest constitui, & propterea, quod ad negotiores ipsos attinet, frequens ad Sacram alimoniam percipiendam accessus, *Confessariorum secreta cordis explorantium* iudicio est relinquendus, quis ex conscientiarum puritate, & frequentiæ fructu, & ad pietatem processu laicis negotiatoribus, & conjugatis quod prospicient eorum saluti profuturum, id illis præscribere debebunt. *In Conjugatis* autem hoc amplius animadvertant, cum B. Apostolus nolit eos invicem fraudari, nisi fortè ex consensu ad tempus, ut vacent orationi, eos seriò admoneant, tantò magis ob Sacratissimæ Eucharistiæ reverentiam continentiæ vacandum, puriorque mente ad Cælestium æpularum communionem esse conveniendum; In hoc igitur Pastorum diligentia potissimum invigilabit, non ut à frequenti, aut quotidiana Sacræ Communionis sumptione unica præcepti formula aliqui deterreantur, aut sumendi dies generaliter constituantur, sed magis quid singulis permittendum per se, aut Parochos, seu Confessarios sibi decernendum putet, illudque omninò provideat, ut nemo a Sacro Convivio, seu frequente, seu quotidie accesserit repellatur, & nihilominus det operam, ut unusquisque dignè pro devotionis, & præparationis modo rarius, aut crebrius Domini corporis suavitate degulset; Itidem Moniales quotidie Sacram Communionem petentes, admonendæ erunt, ut in diebus ex earum ordinis instituto perstitutis communicent; si quæ verò puritate mentis eniteant, & fervore spiritus ita incaluerint, ut dignæ frequentiori, aut quotidiana Sanctissimi Sacramenti perceptione videri possint id illis à Superioribus permittatur. Proderit etiam præter Parochorum, & Confessariorum diligentiam opera quoque Concionatorum uti, & cum eis constitutum habere ut cum fideles ad Sanctissimi Sacramenti frequentiam (quod facere debent) accesserint, statim ad illud sumendum de magna præparatione orationem habeant, generatimque ostendant eos, qui ad frequentiore, aut quotidianam salutiferi cibi sumptionem devoto studio excitantur, debere sive laici Negotiatores sint, sive Conjugati, sive quicumque alii suam agnoscere infirmitatem, ut dignitate Sacramenti, ac Divini iudicii formidine discant cælestem mensam, *in qua Christus est revereri*, & si quando se minus paratos senserint, *ab eo abstinere*, seque ad majorem præparationem accingere. Episcopi autem in quorum Diœcesibus viget huiusmodi devotio erga Sanctiss. Sacramentum, pro illa gratis Deo agant, eamque ipsi adhibito prudentiæ, & iudicii temperamento alere debebunt, & ab eorum officio postulari sibi maximè persuadebunt, nulli labori, aut diligentiæ parcendum, ut omnis irriverentiæ, & scandali suspicio in veri

in veri, & immaculati Agni perceptione tollatur, virtutesque ac dona in sumentibus augeantur. Quod abundè continget, si i qui devoto hujusmodi studio Divina præstante gratia tenetur, seque Sacratissimo pane frequentius refici cupiunt suas vires expendere sequere probare cum timore, & charitate assueverint: quibus Christum Dominum qui se fidelibus manducandum, & se pretium in morte tradidit, atque in Celesti Regno in præmium est daturus, precatur Sac. Congr. ut suam opem ad dignam præparationem, & sumptionem largiatur.

Porro Episcopi, & Parochi, seu Confessarii, redarguant asserentes Communionem quotidianam esse de jure Divino; doceant in Ecclesiis, seu Oratoriis privatis ex dispensatione seu Privilegio Pontificis de manu Sacerdotis sumendam Sanctissimam Eucharistiam; nec eam ullo modo deferendam in Crumena, aut secretò ad existentes Domi, vel cubantes in lecto præterquam ad infirmos, qui ad illam suscipiendam ad loca prædicta accedere non valent, & ad eos si ab Ecclesia deferatur publicè, & cum pompa juxtà formam Ritualis Romani; si verò ab Oratorio privilegiato, cum forma decenti. Curent etiam ut circa communionem in feria sexta Parasceve, Missalis Rubricæ, & Ecclesiæ Romanæ usus serventur. Insuper admoneant, nulli tradendas plures Eucharistiæ formas, seu particulas, neque grandiores, sed consuetas. Non permittant, ut venialium confessio fiat simplici Sacerdoti non approbato ab Episcopo aut Ordinario; Si Parochi, & Confessarii, etiam Regulares, aut quicumque alii Sacerdotes fecerint egerint, sciant Deo Opt. Max. rationem reddituros esse, neque de futuram Episcoporum, & Ordinariorum justam, ac rigorosam animadversionem in contrafacientes etiam Regulares, etiam Societatis Iesu, facultate ipsis Episcopis, & Ordinariis per hoc Decretum per Sedem Apostolicam specialiter attributa. Et facta de præmissis omnibus, ac de verbo ad verbum relatione Sanctitas sua approbavit, ac præsens decretum Typis mandari, ac publicari volumus.

Datum Romæ 12. Febr. 1679.

F. Card. Columna Præf.

S. Archiep. Brancaccius Episc. Viterbien. Secr.

ADNOTATIONES.

1. SED IN PRIVATIS ORATORIIS: Id est in quibus per Indultum Apostolicum, vel per privilegium in corpore juris clausum, sacrum celebratur, & per hominum excessivum præsumptionem Mysteria Divina tanquam in Ecclesia, peragere, & in locis Deo non dicatis sacra indecenter, & humana nimia familiaritate tractare non pavefcunt, quorum abusus, licet pluries Sac. Congr. Concilii non Monacelli Form. Pars II.

solum presenti, sed aliis generalibus Decretis eliminare curaverit, adhuc tamen modernis temporibus denuò majores irrepsent, prout notatum fuit in Form. Edicti de Divin. Off. & Celebr. Missar.

2. Oratorium hoc privatum habent Episcopi vigore c. fin. de priv. in 6. quod nec per Concilium, nec per Decretum Pauli V. de anno 1615. emanatum derogatum fuit. Imò habet Oratorium istud privilegium Oratorii publici; nam interessentes etiam si extranei sint quando Episcopi ini-

bi celebrant, tam in Diocesi, quam extra satisfaciunt præcepto Ecclesiæ de audienda Missa diebus festivis, ut respondit *Sacr. Congr. Conc. 22. Sept. 1640. in Nullius libr. 16. Dec. pag. 421. & præcedenter 17. Augusti 1630. Provinciæ Lombardiæ lib. 14. Decal. pag. 317. in Matheranen. 6. Aug. 1616. lib. 37. pag. 147.* Etiam si sit Episcopus titularis ead. *Congr. in Valentina 1616.* quia ut inquit Divus Hieronymus. scribens Evagrius -- ubicunque fuerit Episcopus sive Romæ, sive Eugubii, sive Constantinopoli, sive Rhegii, sive Alexandria, sive Tanis: eiusdem meriti, eiusdem est, & Sacerdotii. Verum est tamen, quod hoc privilegio, uti non possunt extra Domum propriæ habitationis, ut ad tollendos abusus declaravit eadem *Sacr. Congr. 15. Decembr. 1703.* quod Decretum Typis impressum, & publicatum SS. D. N. Clem. XI. approbavit.

3. Regulares autem in suis Grantiis Oratoria hæc privata habere, nec ibidem celebrare non possunt, ut declaravit *dict. Congr. 1. Martii 1685.* Neque suffragatur privilegium Cruciatæ celebrandi in Altari portatili, quia cadit sub revocatione Decreti Pauli V. ut respondit *Sacr. Congregat. Concilii in Calarivana 14. Novembr. 1648. ad 4.* At non solum in Grantiis non possunt Regulares quicunque sint uti privilegio Altaris portatilis vigore *cap. his de privileg. sed nullibi, quia hoc privilegium Concilium Tridentinum abstulit ut declaravit Congr. Concilii sub dict. die 15. Decembris 1703.*

4. **CONFESSARIORUM SECRETA CORDIUM EXPLORANTIUM.** Per hanc clausulam datur intelligi, quod Confessarii non solum debent auscultare pœnitentium peccata, sed tenentur explorare intima cordium, ut possint agnoscere an sint dispositi ad dignè recipiendam quotidie Eucharistiam, & Primò si pœnitens habeat dolorem de peccatis præteritis, & firmum propositum non peccandi de cætero, bonam voluntatem Deo serviendi, & paratus sit satisfacere. Secundò si sit promptus, & diligens ad opera bona, & non piger, quia amor Dei non est otiosus, & si operari renuit amor non est. Tertiò si verbum Dei libenter, & delectabiliter audit, quia Deus est ci-

bus animæ, & qui ex Deo est verba Dei audit. Quartò si sitis temporalium rerum diminuta sit, & contentetur in his, quæ Deus sibi administrat, nihilque contra Dei mandata habere desiderat, & confidit in Deo, quod sibi necessaria providebit, si ei fideliter serviat: gratia enim Dei extinguit sitim temporalium rerum. Quintò si ex corde parcat laboribus, adeo ut nullam habeat amaritudinem contra proximum, & paratus sit satisfacere proximis, quos ipse læsit, vel si adversitas aliqua occurreret patienter vellet ferre. Sextò si cum humilitate, reverentia, & timore accedat cum memoria ad passionem Christi. Per hæc inquam Confessarius cognoscere poterit an pœnitens digne accedat quotidie nec ne; & quanto plura de his signis invenerit concurrere, tanto maiorem dispositionem eum habere credat.

5. **IN CONJUGATIS.** Conjugati monendi sunt, ut abstineant ab operibus carnis, antequam accedant ad mensam. Eucharisticam saltem per diem ante *cap. sciatis 33. quæst. 4. cap. omnis homo de consecr. dist. 2. Conc. Mediol. 1. part. 2. tit. quæ per. ad Sac. Eucharist.* quod eis facile erit: cum enim Matrimonium sit novæ legis Sacramentum (& omne Sacramentum det gratiam, & speciale aliquod, quo homo indiget, ad iudicium) iis, qui recta intentione ad sobolis procreationem Sacramentum hoc recipiunt, gratiam largitur Christus contra concupiscentiam carnalem, qua Anima sublevatur à corruptione, & nimio libidinis ardore, ut sit ibi copula utilis; adeo ut homo aliàs luxuriosus, qui in coitu quærit concupiscentiæ satisfacere, magis cognoscat uxorem gratia sobolis (ad quod Matrimonium est institutum) quam libidinis. Unde abstinere per unum, & plures dies non erit difficile: quod tamen non est de præcepto, sed de consilio ob reverentiam debitam tanto Sacramento.

6. **IN QUÆ CHRISTUS EST.** In hoc Sacramento Eucharistiæ sunt aliqua difficilia, & mirabilia, & Primò propter naturalem concomitantiam sub utraque specie panis, & vini, est totus Christus, scilicet secundum Corpus, & Animam, & Divinitatem, & sic laici sumunt Christum veraciter sub una specie. Sa-

Sacerdos in Missa sub utraque. Secundo quod panis; & vinum virtute verborum consecrationis trans substantiantur in verum Corpus, & Sanguinem Christi, quia illa verba operantur virtute Dei: nam Deo sunt omnia possibile, quod patet in hoc — *Creavit Adam de limo terre, & Aerum de costa Adæ, Assumpsit humanitatem. Aquam in rubrum vinum mutavit.* Si ergo tanta vis est in sermone Domini, ut inciperent esse, quæ non erant, & quanto magis operativus erit, ut quæ erant in aliud commutentur. Tertio, quod unum, & idem corpus, est simul in diversis locis, & altaribus, exemplo, sicut unum verbum numero uno ore prolatum, & in aere multiplicatum, plures astantium aures mentesque dixerat; ita, & unum Christi Corpus numero Deitati conjunctum multis locis eodem tempore potest haberi, & multa Christianorum corda, & ora subingredi, & in Cælo remanere; Nam licet ex natura corporali, & circumscriptibili sit uno dumtaxat in loco, tamen in pluribus locis est virtuali potentia, & spiritali modo: Tanta enim est unio Divinitatis, & carnis, quæ tota Divina, & gloriosa facta est, ut ex plenitudine Divinitatis (quæ teste Apostolo, corporaliter ibi habitat) illud corpus licet in uno loco corporaliter, naturaliter, in pluribus tamen est divina, & spiritali virtute: ita, quod Divinitatis est retribuit ineffabiliter corpori suo, ut ex unionis virtute, & in uno homine sit verbum, & in pluribus locis, sit illius corporis, & sanguinis incomprehensibile Sacramentum. Quarto, quod Christus tam magnus sicut in Cruce pependit est sub parva specie panis, cujus exemplum habemus in pupilla oculi ubi videmus, quod unus mons totus, magna Ecclesia, amplissima Civitas, integra ingreditur pupillam oculi nostri, qui est instar puncti indivisibilis; si ergo ista facit natura, nonne Deus pius natura potest? Et cum Corpus Christi magis sit spirituale, quam quælibet imago rei corporeæ, quæ per pupillam intrat, non mirum sit possit totum simul in puncto, & sine sui diminutione sub brevissimis hostiæ particulis contineri, & cum sit corpus glorificatum, & spirituale factum non occupat locum, & ideo po-

test sine pondere, sine longitudine, sine profunditate totum integrum corpus in uno indivisibili puncto verissime contineri. Quinto quod quotidie à fidelibus manducatur, & non minuitur, cujus habemus exemplum, vel aliqualem similitudinem in lumine uno, ex quo licet mille lumina accendantur nihil tamen sibi deperdit. Sexto, quod Corpus Christi totum est integraliter tam in parva hostia sicut in magna, imò in qualibet particula hostiæ, cujus exemplum habemus in speculo, quod si frangatur in qualibet particula tota imago hominis est, quæ prius apparebat in toto. Porro sicut substantia panis in se considerata non est nec longa, nec lata, nec perceptibilis sensu, nec locum occupat, & ubicunque est panis forma, illuc tota panis substantia, nec plus substantiæ continent magna forma, quam parva; ita, & Corpus Christi non est nec quale, nec quantum. Item sicuti una, & eadem dictio, sive illa magnis, sive parvis literis descripta sit, seu in multas, seu paucas redacta syllabas, semper idem significat; ita conformiter, nec parva, nec magna forma panis, aliquid variat in Corpore Christi, tantumde enim in parva continetur hostia, sicut in magna.

7. *AB EA ABSTINERE.* Exemplo Christianorum primitivæ Ecclesiæ, quibus, quando dispositi non erant ad sumendam Eucharistiam, dabatur, Eulogia, quæ secundum aliquos erat panis benedictus à Pontifice, qui servabatur in vasis Ecclesiæ mundis fragmentatus, & distribuebatur Parochis, ut darent fidelibus, qui non poterant communicari, vel nolebant, ad significandum quod recipientes diebus festis Eulogiam, erant in fide, & charitate cum Ecclesia vinculati, & sic Eulogia erat symbolum unionis. Cardinalis autem Bona in tractat. rer. liturgic. lib. 1. cap. 23. §. 12. lib. 2. c. 19. §. 7. dicit, quod Eulogia in antiqua Ecclesia erat ille panis dissectus ab alia parte, quæ erat destinata ad sacrificium, & in fine Missæ iis, qui communicari non poterant, aut nolebant, aut parati non fuerant distribuebatur, quia Altari oblata erant, & ex illis sumebantur partes, ut omnes de divinis donis participarent. Hodie autem quia Eulogis non utimur, Confessarii debent con-

fulere non bene dispositi, ut communicent se spiritualiter, hoc est attentè, & devotè Sacrificio Missæ assistendo, ut inde dignam præparationem lucrari valeant.

8. *SE QUE SACRATISSIMO PANE.* Sicuti Salvator noster quinque panibus satiavit turbas: ita de quinque panibus nos reficit spiritualiter, & corporaliter. Primus panis est materialis, quem quotidie in Oratione Dominicali una simul cum pane spirituali Verbi Dei petimus, & hunc debemus pauperibus, vel indigentibus Communicare, si volumus Deo placere, cum dicat -- *frange esurienti panem tuum.* Isa. 56. Secundus panis est panis penitentialis, de quo dicitur in *Psal. 76. Cibabis nos pane lacrymarum*, qui necessarius est peccatoribus, ut per eum resumant vires gratiæ Dei. Tertius est panis Verbi Dei, de quo pane reficitur Anima sicut corpus de pane materiali, *Matth. 4. Non in solo pane vivit homo, sed de omni verbo, quod procedit de ore Dei.* Quartus est panis sacramentalis, de quo loquitur hoc Decretum, *ego sum panis vivus, qui de Cælo descendit*, isto pane Anima reficitur, & confortatur, ne deficiat in via. Quintus est panis Cœlestis, quem Sancti manducant in mensa Christi, de quo loquitur *Lucas 22. Ego dispono vobis regnum, ut edatis, & bibatis super mensam meam in Regno meo*, id est beatificam visionem.

9. *QUI SE FIDELIBUS MANDUCANDUM TRADIDIT.* Hoc sacramentum fuit à Christo Domino institutum: Primò in medicamentum nostræ infirmitatis, sicut ipse dixit -- *Qui manducat me, ipse vivet propter me* Joan. 6. Secundò ut nobis suam charitatem ostenderet, *Angelorum esca nutriti populum tuum.* Sap. 16. Tertio ut habeamus quid offeramus Deo Patri, *non sacrificium Vitulorum, sed Corpus Christi filii Dei.* Quarto ut memoriam passionis ejus habeamus. *Luc. 22. Quintò in pignus nostræ beatitudinis, ubi cum tunc revelata facie videbimus, quem jam sub specie panis sumimus.* Sextò ad hoc ut figure adimplerentur, quibus jam in veteri lege præfiguratum fuerat: id est in oblatione Melchisedech, quantum ad substantiam oblationis, qui panem, &

vinum obtulet, *erat enim Sacerdos Dei.* Gen. 14. Hebr. 7. In Agno Paschali, quantum ad victimam oblationis, quia verus Agnus id est, *Christus pro nobis in Cruce immolatus est.* Joann. 1. Et in Manna cuius sapor convertebatur ad omnem cibum desideratum à comedente, & ideo dicimus *panem de Cælo dedisti eis omne delectamentum in se habentem.* Sap. 16. Septimò instituit illud nobis in viaticum, *ut per illius confortationem illuc venire possimus, ubi cum eo æternaliter regnabimus.* Et tandem cibus iste Eucharisticus est totius hilaritatis fons, & omnium gaudiorum plenitudo.

10. *DEFERATUR PUBLICÈ, ET CUM POMPA.* Solemnitas qua capite publicè, & cum pompa venerari sanctissima Eucharistia, originem habuit in Ecclesia Sancti Martini Civitatis Leodii, id pie, & religiosè promoventibus Sanctis Virginibus Juliana, & Æva apud Urbanum IV. qui datis litteris ad Ævam cum laude hujus introductionis, festivitatem postea (quam eadem Virgines exposulaverant) Corporis Christi solemnè Decreto in Ecclesia Universali (miraculo jam evulgato Ecclesiæ Sanctæ Christinæ Bolsennæ) instituit. Patent hæc ex actis *Bollandi tom. 1. ad mens. Aprilis pag. 459. 462. 465. & 477.* & recognita, ac examinata in *Sac. Congreg. Rituum sub die 10. Junii 1700.* concessum fuit Indultum Capitulo Collegiatæ d. Ecclesiæ S. Martini, ut posset in qualibet Feria Quinta non impedita officio novem lectionum, & jejuniorum, recitare officium Sacramenti.

11. Hanc piissimam institutionem, & Eucharistiæ venerationem Exemplariter auxit nostro ævo in Urbe Innoc. XII. qui in omnibus Ecclesiis Parochialibus erigit (ubi erectæ non reperiebantur) curavit Societates hujus divinisissimi Sacramenti; eisque datis statutis, & auctis Indulgentiis, ad Infirmos cum pompa, & solemnitate majori, quam antea, illud deferri præscripsit. Et deinde Sanctissimus D. N. Clemens XI. pietatem suorum prædecessorum Pontificum æmulando, ritum in publica hujus Ven. Sacramenti expositione servandum, & cultum præstandum Ec-

Ecclesiarum Rectores docuit Edicto: quod cum cæteris locis, & Civitatibus pro instructione mirificè conferat, dabitur subnexum.

12. Et autem tam dignum hoc Sacramentum, ut illud associans gaudeat immunitate Ecclesiæ, Dian. oper. moral. tom. 1. de immunit. Eccles. resol. 28. Sac. Congreg. Immunit. in Beneventana 30. Septembris 1636. lib. 3. Dec. Paul. fol. 14. Gavant. manual. Episc. verb. immunitas in addit. n. 7. Guazzin. jun. ad defenf. anim. lib. 2. def. 1. cap. 14. n. 81. & 84.

13. SACERDOTI NON APPROBATO. Regularis Sacerdos, qui absque prævia Episcopi approbatione confessiones personarum secularium audire posset etiam pœnis censurarum puniri, ut declaravit Sac. Congr. Concilii in Neapolitana 14. Aprilis 1646. lib. 18. Dec. pag. 73.

14. Confessarius Monialium non censetur approbatus, si fuit deputatus à laicis sub prætextu Jurispatronatus, aut alterius privilegii, etiam si sit unus ex approbatis pro cæteris secularibus Diœcesis: nam solus ille admittitur, quem Episcopus specialiter deputat Sac. Congr. Episc. Nuncio Florentiæ pro Monialibus S. Michaelis Piscie 22. Maii 1615. & Sac. Cong. Conc. in Januen. 15. Novembr. 1653. lib. 19. Dec. pag. 283. Et si fuerit ab Episcopo approbatus, transacto triennio non potest amplius confessiones in eodem Monasterio audire per aliud tempus sine licentia Sacræ Congregationis, alias declaratur suspensus, prout mandant Decreta relata à Nicolio in Flosc. verb. Confessarius n. 36. & à Pignatell. consult. 85. n. 238. tom. 6. Barbof. collect. decis. Apostol. verb. Confessarius Monialium n. 5. Lantusch. Teatr. reg. ver. Confessarius n. 13. ubi quod procedit, & servandum est, etiam circa Confessarios Monialium Regularibus subiectarum, & Decretum refert. Barb. de jur. Eccl. lib. 1. c. 44. n. 124. & sequitur Tamb. de jur. Abbat. disp. 16. q. 1. n. 3.

15. Item non debet approbari Confessarius pro illis, qui cum ipso participant in opere carnali, vel maleficio, aut abortu, ne confessiones sine erubescencia (quæ partem habet remissionis) fiant: ideoque in approbatione interdicenda est eis ab

Episcopo talis facultas non sub pœna censurarum, sed deficientiæ jurisdictionis. Nam si Episcopus hoc Confessariis prohiberet sub pœna suspensionis, aut excommunicationis, ipso facto incurrendæ, quia agitur de crimine occulto absolutiōis Sacramentalis, quod probari non potest per testes, & Confessarius non tenetur se ipsum prodere, suspensio, siue excommunicatio incurra esset semper occulta in laqueum ipsiusmet delinquentis, qui (ne famam amittat) facile sic innodatus celebraret, & fieret irregularis: hos autem conscientiæ laqueos Congreg. Concilii abhorret, neque facile permittit, imo similia Decreta à Synodibus deleri mandat, ut accidit in Cusentina Synodi 2. Decembris 1679. ad 2. Non enim Confessarius propter hoc delictum est deponendus ab ordine, nisi ad notitiam populi devenisset, cap. non debet 30. qu. 1. ibique glos. Auferenda est igitur eis facultas absolvendi filias Spirituales, vel quascumque alias personas, criminis carnalis, sortilegii, & procurationis abortus socias, sub pœnis à jure statutis juxta Decretum Synodi Farfensis in tit. de pœnis num. 8. non quia sit casus reservatus (quia reservatio non afficit penitentes) sed quia Confessarius quoad criminis Socios, non sit approbatus, & non habeat jurisdictionem delegatam eos absolvendi, Gavant. in manual. Episc. verb. Confessarius n. 51.

16. advertant præterea Episcopi, quod licet possint Edicto præcipere, ut Christi fideles tempore Paschati confiteantur proprio Parocho, & qui noluerint teneantur saltem licentiam petere, vel ab ipso Ordinario, vel ab eodem Parocho, ut declaravit Congreg. Concil. in Melphien. 1. Decembris 1635. lib. 15. Dec. pag. 384. ex cap. 5. sess. 14. de Sacram. pœnit. non tamen possunt Regularibus habentibus privilegia Apostolica prohibere ne à Dominica Palmarum usque ad Dominicam in Albis inclusive ministrarent personis sæcularibus Sacramentum Confessionis, sed solum prohibere, ut personis secularibus in die Paschatis non ministrarent Sanctiss. Eucharistiæ Sacramentum, etiam si dictæ personæ seculares in alia die satisfecerint præ-

præcepto, ut respondit *Sac. Concilii Congreg. in Burdegal. 9. Jun. 1544.* quam declarationem extra demandavit PP. Societ. Jesu in *Senonen. 11. Junii 1650.* Ex qua declaratione duo emergunt; unum quod laici, qui tempore Paschali de manibus Regularium Eucharistiam recipiunt, præcepto Ecclesiæ hac de re edito non satisfaciunt, sed tenentur illam à proprio Parocho suscipere: alterum eosdem laicos non posse in die Paschatis de manu Regularium Sanctissimam communionem accipere, etiamsi alia die satisfecerint præcepto, eadem *Congregatio Concilii 21. Maii 1627. & in Indiarum 18. Martii 1634. lib. 15. Dec. pag. 42. & iterum in Mechlinien. 31. Januarii 1682.*

17. Iis autem, qui tempore ab Ecclesia statuto ad confessionis, & Eucharistiæ Sacramenta sumenda non accedunt, potest Episcopus pœnas pecuniarias, & etiam excommunicationis injungere, ut declaravit *Sac. Congr. Concilii*, nam olim propositis in ea dubiis.

- I. *An Episcopus adversus eos, temporibus ab Ecclesia statuti ad Confessionis, & Eucharistiæ Sacramenta negligunt accedere, & pœnas cap. omnes utriusque sexus de pœn. & remis. contemnuat, possit etiam ad excommunicationem procedere.*
- II. *An pro satisfactione, pœnas pecuniarias pio loco applicandas injungere?*
- III. *An expediat talium absolutionem sibi reservare? die 28. Januarii 1587. Sac. Congregat. Ad Primum censuit licere, nisi forte de proprii Sacerdotis consilio ex rationabili causa communitio ad tempus dilata fuerit. Ad Secundum posse injungi eleemosynas alicui pio loco applicandas pro hujusmodi excommunicatorum emendatione. Ad Tertium non expedire lib. 18. Dec. pag. 604.*

18. Nec tamen in approbatione Confessariorum, debet sibi reservare absolutionem eorum, qui non solvunt lo-

cis piis id, quod ratione administrationis, vel alia de causa debent: quia hi remediis juris cogendi sunt prout etiam eadem *Congreg. Concilii* declaravit in *Castren. 3. Februar. 1635. lib. 15. Dec. pag. 164.*

19. Pœnitentiarii vero Ecclesiarum Cathedralium, licet eo ipso, quod sunt in Præbenda Pœnitentiali instituti, censeantur absque alia approbatione Episcopi approbati ad Confessiones audiendas omnium Diœcesanorum, ut dixi tom. 1. tit. 2. annotat. ad form. 6. numer. 28. Nihilominus, non possunt à casibus Episcopo reservatis absolvere, neque in esu ciborum dispensare absque speciali Episcopi delegatione: nec alteri propriam facultatem delegare, seu à censuris, & casibus reservatis sibi concessis absolvere, non audita integra pœnitentis Confessione, ut respondit *Sac. Congregat. Concilii in Dertbonen. 6. Julii 1647.* Et enim propositis dict. die dubiis.

- I. *An Canonicus Pœnitentiarius Ecclesiæ Cathedralis possit absolvere à censuris, & a casibus tam à jure Episcopo reservatis, quam ab illis, quos Episcopus sibi reservavit.*
- II. *An Pœnitentiarius dispensare possit tempore Quadragesimæ super esu ciborum prohibitorum cum infirmis, & cum aliis habentibus attestationem Medicorum, absque speciali delegatione ab Episcopo concedenda.*
- III. *An Pœnitentiarius facultatem, quam habet absolvendi pœnitentes à casibus concessis, possit alteri Confessario delegare, qui absolvat prout idem Pœnitentiarius.*
- IV. *An Pœnitentiarius possit absolvere pœnitentes à censuris, & casibus reservatis sibi concessis non audita integra Confessione Sacramentali, sed tantummodo ab ipsis casibus reservatis, & pro aliis pœnitentes remittere ad alium Confessarium.*

Sacra Ec. ad supradicta dubia respondit negativè in omnibus lib. 18. Dec. pag.

349. & concordat Barbof. de Offic. Episc. allegat. 55. numer. 22. & seqq. Gallimart. collect. in Concil. session. 24. cap. 8. num. 5.

20. Ulterius non sine justa causa ab audiendis confessionibus rejiceretur ii Regulares, qui in eorum Superiorum testimonialibus litteris de eorum idoneitate, requisita Clementine Dudum de sepult. expressa non haberent. Nam cum ibi in §. statumus injungatur Prioribus, Provincialibus, & Ministris Ordinum, ut eligere studeant (sunt verba dictæ Clementinæ) personas sufficientes, idoneas, vita probatas, discre-

tas, modestas, atque paratas ad tam salubre ministerium, & officium exequendum, quas sic ab ipsis electas representent, vel faciant presentari Prelatis, ut de eorum licentia gratia, & beneplacito in Civitatibus, & Diocesis eorumdem hujusmodi personæ sic electæ confessiones confiteri sibi volentium audiant &c. Si Religiosi presentatum has qualitates, & merita habere, in Dimissoria fidem individualement non facerent, tunc potius culpæ Superiorum, (qui formam Clementinæ non servant) quam rigori Episcopi tribuenda esset rejectio.

ISTRUZIONE, ED ORDINI

Da osservarsi nell'Orazione continua di Quarant'Ore coll'Esposizione del SANTISSIMO SACRAMENTO per li bisogni di Santa Chiesa, secondo la pia mente di Nostro Signore Papa CLEMENTE XI.

GASPARO per la misericordia di Dio Vescovo di Sabina, della S. R. C. Card. di Carpegna, della Santità di Nostro Signore Vicario Generale.

SUMMARIUM.

I *IN Ecclesijs ubi reperitur expositum Sacramentum Eucharisticum, quid sit servandum in celebrandis Missis Sacr. Congr. Rit. præscriptis*

in Decreto quod allegatur, & numer. 2.

3 *Innovantur Decreta generalia Congr. Rit. circa appositionem Baldachinorum pro laicis, & injungitur illorum observantia num. 4. 5. & 6.*

Stendo state fatte fin dal tempo dell'Introduzione del'Esposizione del Santissimo Sacramento per l'orazione continua di Quarant'Ore diverse provisioni spettanti al decoro di detta Sacra Funzione, acciò le medesime venghino esattamente osservate, e si rimova ogni abuso; D'Ordine espresso dalla Santità di Nostro Signore datoci coll'oracolo della sua viva voce ordiniamo, e comandiamo, che in tutte le Chiese di quest'Alma Città, tanto Patriarchali, quanto Collegiate, e Parochiali, ed in ogn'altra Chiesa sì de' Secolari come de' Regolari in qualsivoglia modo privilegiata: in cui si farà la sudetta Orazione di Quarant'Ore s'offervi inviolabilmente quanto si prescrive nella presente novissima Istruzione, sotto le pene infra scritte.

- I** Si metterà sopra la porta della Chiesa dove farà l'Esposizione, un segno del Santissimo Sacramento ornato di festoni, come pure a capo della strada vicina, perche sia noto a chi passa esser ivi l'Esposizione del Santissimo Sacramento.
- 2** Il Santissimo Sacramento dovrà esporfi nell'Altare Maggiore, (eccettuataene le Basiliche Patriarchali, nelle quali si suol' esporre sopra altro altare) e coprirà l'Imagie, ò Statua, che vi sia; come anche le Pareti della Tribuna, le vicine all'Altare, se non vi sono ornamenti fissi, si copriranno con drappi, avvertendosi, che gli apparati non contenghino Istorie, nè cose, profane.

Sopra l'Altare non vi si pongono Reliquie de' Santi, ò Statue de' medesi-

- mi (non escludendosi però quelle degl' Angeli, che faccino figura di Candelieri,) e molto meno vi si ponghino figure dell'Anime del purgatorio di qualsivisia materia; il che si proibisce anche in tutte l'Espofizioni particolari, & in quelle, che tal volta si fanno per suffragio di quell'Anime.
- 3 Sopra detto Altare in sito eminente vi sia un Tabernacolo, ò Trono con Baldachino proporzionato di color bianco, e sopra la base di esso vi sia un Corporeale per collocarvi l'Ostensorio, ò Custodia, il di cui giro farà attorniato di raggi; nè vi farà d'avanti alcun'ornamento, che impedifchi la vista del SS.
- 4 Ardino sopra l'Altare almeno delli lati della Croce, & otto candelle nella parte superiore, con altre quattro delli lati dell'Ostensorio, nella di cui parte opposta non vi si ponga onninamente lume alcuno; e vi siano finalmente due Torcieri con le fiaccole almeno di tre libre l'una. L'istesso numero de' lumi vi sia anche di notte dopo ferrata la Chiesa, trà quali ve ne siano almeno dieci di cera, e per la Chiesa nella sera si mettano lumi sufficienti per evitare la confusione, quali stiano accesi finche si chiudono le Porte di essa. Potranno anche di giorno oscurarsi le finestre vicino all'Altare dell'Espofizione, ad effetto di raccogliere la mente de' Fedeli all'Orazione.
- 5 Niun Secolare, benchè vestito con Sacco di qualsivoglia Compagnia ardifca d'andare intorno all'Altare per aggiustare lumi, ò far altro che occorrà, mà dovrà essere un Sacerdote, ò almeno un chierico con Cotta, con la quale sopra il proprio Abito dovranno comparirvi, anche li Regolari di qualsivoglia Religione: Avvertendosi di più, che ogni persona di qualsivoglia condizione, & ordine, per Decreto della *Sagr. Congreg. de' Riti, Urbis* 19. *Aug.* 1651. avanti il SS. Sacramento esposto accostandosi, ò partendosi da esso, deve fare la riverenza con ambe le ginocchia piegate. In ordine poi alla Persona del Sacerdote quale celebra la Messa privata, s'insinua esservi Decreto della medesima *Sagr. Congr. Urbis* 7. *Sept.* 1638. che mentre passa avanti l'Altare in cui stà esposto il Santissimo Sacramento, dopo fatta l'Adorazione con le ginocchia piegate, scoperto il capo, alzandosi lo ricopra.
- 6 Si tenga durante l'Espofizione alla Porta della Chiesa, per la parte di dentro, ò di fuori, come tornerà più comodo, un Tapeto, che faccia forma di Busola con spatio adeguato alli lati per comodità del Popolo, e sia talmente posto, che non possa mai dalla strada vederfi il Santissimo Sacramento.
- 7 Stiano di continuo uno, ò due Sacerdoti, ò almeno in altr'Ordine sacro costituiti se si potrà, vestiti di Cotta (benche siano Regolari) genuflessi avanti d'un Banco ricoperto con Tapeto ò panno rosso, ò d'altro colore, è qualità decente, vicino all'infimo grado dell'Altare, e mai sopra genuflessorii, orando tanto di giorno, quanto di notte a vicenda. Dove sarà qualche Confraternità vi assistino due Confratelli almeno, avanti un banco coperto di panno verde, ò d'altro colore decente parimente a vicenda, mà fuori dal Presbiterio, e distanti dagl'Ecclesiastici sudetti, ed orando con tutta divozione per edificazione degl'Astanti, e con voce sommessa per non causare distrazione à gl'altri.
- 8 Nella Sacrestia vi sia l'Orologio almeno à polvere per sapere il tempo della vicenda, di cui se ne darà il segno ad ogn'ora con la Campana maggiore tanto di giorno come di notte.

9. La sera avanti il giorno dell'Esposizione dopo il segno dell'Ave Maria, si suonino le Campanie solennemente per avviso del Popolo, come anche la mattina nel far del giorno, e dopo tutti gli altri segni dell'Ave Maria durante l'Esposizione come parimente le solite tre volte avanti le Messe solenni.
10. Nell'Altare dove stà esposto il Santissimo Sacramento non si celebri altra Messa, che le solenni per l'Esposizione, e Reposizione, ne i quali due giorni oltre la Conventuale (nelle Chiese dov'è obligazione di cantarla) si celebrerà dopo Nona la Messa del Santissimo Sacramento Votiva pro re gravi (eccettuate però tutte quelle Domeniche, che sono di prima, o seconda Classe, e tutti li giorni ne' quali per ragione del Calendario tanto universale, quanto particolare di quella Chiesa, in cui si fa l'Esposizione, si fa Ufficio parimente di prima, o seconda Classe, come anche eccettuata la Feria quarta delle ceneri, e le Ferie seconda, terza, e quarta della Settimana Santa, nelle quali Domeniche, ed altri giorni, e Ferie eccettuate, si canterà la Messa Conventuale con l'Orazione aggiunta del Sacramento sub unica conclusione) e tutto ciò s'osservarà inviolabilmente in tutte le Chiese tanto de' Secolari, che de' Regolari.
- Nel giorno Medio, oltre la Messa Conventuale si doverà cantare dopo Nona la Messa Votiva pro pace, o altra, che verrà comandata da N. S., secondo che starà espresso nella lista delle Quarant'ore, con la medesima eccezione delli giorni sudetti, e con la medesima regola circa l'Orazione.
- Nelle Chiese non Collegiate, e dove non è obligazione di cantarsi la Messa Conventuale, doverà in d. giorno Medio cantarsi solamente la Votiva sudetta, con l'eccezione, e regola prescritta di sopra nella Messa del Sacramento. Questa però doverà cantarsi ad un'altr'Altare, che non sia quello dell'Esposizione, nè quello dove sia il Tabernacolo col Sacramento incluso, ed in quelle Chiese, che hanno l'obbligo di cantar la Messa Conventuale, questa pure si canterà ad altr'Altare, come si è detto.
- S'ordina espressamente, che nelli giorni dell'Esposizione, Medio, e della Reposizione, le Messe si debbano cantare con li Ministri parati, e non altrimenti, anche nelle Chiese de' Regolari, non ostante qualsivoglia loro uso, o pretesa consuetudine in contrario.
- Nelle Messe private, che si celebreranno durante l'Esposizione non si suoni il Campanello all'Elevazione, mà solo uscendo i Celebranti dalla Sagrestia, si dia un picciolo segno con la solita Campanella.
- Non si celebrino Messe di Requie nel tempo che durerà l'Orazione di Quarant'ore; E le Messe del Santissimo che si celebreranno ne i giorni permessi dalla Rubrica saranno meramente Votive senza Gloria, e Credo. Nell'altre Messe private correnti, si aggiungerà coll'ordine prescritto dalla Rubrica, l'Orazione del Sacramento, così comandando la Santità di N. S.
11. Il Celebrante dovendo portare il Santissimo in processione sarà vestito di Piviale bianco, quando non abbia celebrato con Paramenti d'altro colore, che in tal caso continuerà il colore della Messa; Il Velo umerale però sarà di colore bianco in qualsivoglia caso, che debba portarsi il Sacramento anco nel Venerdì Santo li Paramenti de Ministri Sagri saranno del colore del Celebrante comè sopra. Parimente il Pallio dell'Altare, dove stà l'Esposizione sarà sempre di colore bianco, benchè la Messa solenne ivi si celebri in altro colore: come pure

pure il Baldachino per la Processione deve essere del medesimo color bianco.

12 Terminata la Messa solenne per l'Esposizione il celebrante con li Ministri fatte le dovute riverenze al Sacramento, si ritireranno fuori del Corno dell'Epistola, dove il Celebrante (come pure li Ministri) deporrà il Manipolo, e levata la Pianeta prenderà il Piviale, ponerà ivi l'incenso in due Turiboli, senza benedirlo, e dopo con li Ministri genuflesso nel mezzo incenserà tre volte il Santissimo. Sul fine della Processione (quale si principierà anticipatamente fatta l'elevazione del Santissimo, o prima, secondo che sarà più, o meno numerosa) il Diacono in tempo congruo fatta la dovuta riverenza prenderà il Sacramento, e stando in piedi lo consegnerà al Celebrante genuflesso genuflettendo immediatamente esso Diacono; lo prenderà il Celebrante, ricoperte le mani dall'estremità del Velo umerale, e si alzerà: Principiandosi poi da Cantori l'Inno *Pange lingua &c.* s'incamminerà sotto il Baldachino recitando con voce sommessa Salmi, & Inni insieme con li Ministri, quali eleveranno le fimbrie del Piviale.

13 La processione farà composta di tutto il Clero della Chiesa; ed il Crocifero in questa Funzione non farà parato con abito Subdiaconale, ma vestito con Cotta. V'interranno onninamente otto Sacerdoti vestiti con Cotte, e con le torcie accese in mano, li quali procederanno dalli lati avanti il Baldachino, e dopo di essi seguiranno due Accoliti con Turiboli, quali per la strada incenseranno continuamente il Santissimo, e durante la Processione si suonaranno le Campane solennemente.

14 La Processione si farà dentro la Chiesa, & al più per la Piazza, quando l'angustia della Chiesa ne porti la necessità; e quando esca di Chiesa si farà ben pulire la strada della Piazza, dove se vi farà qualche Bottega, dovrà tenersi chiusa durante la Processione.

15 Se vi saranno instituite Confraternità di Secolari, o siano vestiti di Sacco, o no, tanto li Guardiani, ed Officiali di esse, quanto li Confratri tutti andaranno unitamente avanti il Clero Secolare, o Regolare che vi farà, al quale dovranno sempre cedere il luogo più degno. Di più espressamente si comanda, che li Guardiani, o altri Officiali di esse non ardischino sotto qualsivoglia pretesto di consuetudine, o altro, di andar dopo il Baldachino, sotto la pena di 25. scudi a ciaschedun Fratello, Guardiano, o Officiale della Confraternità, il quale contravenisse alla presente disposizione in conformità dell'Editto pubblicato l'anno 1689. Qual pena di scudi 25. si dovrà applicare alla medesima Confraternità se sarà povera, o al Monte del SS. Viatico a nostro arbitrio. Monsig. Primicerio però, dovrà andare dopo il Baldachino vestito senza Sacco col'abito suo prelatitio, e con il Rocchetto se ne avrà l'uso.

Di più ordiniamo alli suddetti Cleri Secolare, e Regolare, che nelle proprie Chiese, non permettino, che si pratici il contrario, sotto le pene contenute nel suddetto Editto, cioè di scudi venticinque alli superiori, e Rettori delle Chiese Secolari, e di privazione di voce attiva, e passiva alli Superiori Regolari con altre a nostro arbitrio. Quando poi vi fosse alcuno, che tanto ardisse, si notifica che oltre le suddette pene imposte di sopra, resterà ipso jure privo dell'Officio, e cassato dalla Confraternità rispettivamente il Guardiano, o Guardiani, & Officiali, quali contraverranno a questo

nostr' Ordine, restarà Interdetta la Confraternità, e privati di fare più tale fanta Esposizione, finche da Noi non sarà reintegrata. Si dichiara anche, che all' Accusatore di tal contravvenzione si darà la terza parte della sudetta pena coll' esser tenuto secreto, e la sudetta disposizione vogliamo, che si osservi anche in tutte, e singole Processioni, & Esposizioni particolari.

16 Ritornata la Processione in Chiesa, e giunto il Celebrante al grado infimo dell'Altare maggiore, il Diacono genuflesso riceverà il Santiss. da esso Celebrante (quale immediatamente genufletterà deponendo il Velo umerale) e lo collocherà nella base del Trono, andando poi fatte le dovute riverenze al suo luogo. Li Cantori divotamente, e con pausa cantaranno il *Ps. Tantum ergo* &c. Dopo di che il Celebrante alzatosi colli Ministri, ponerà ivi nel mezzo l'Incenso nel Turibolo senza benedizione, e genuflesso incensarà tre volte il Sagram. Terminato l'Inno senza dirsi il *Ps. Panem de Cælo* &c. si cantaranno dalli suddetti Cantori le Litanie contenute nel Libro stampato per l'Orazione delle Quarant' Ore (qual Libro puramente senza alcuna immutazione dovrà usarsi in qualunque altra Esposizione del Santiss. che si faccia particolare) Dopo che haverà dette le Preci il Celebrante, alzatosi, (a cui li Ministri sosterranno il Libro) senza fare nuova genuflessione cantará a mani giunte il *Ps. Dominus vobiscum* &c. con le orazioni, quali terminate, genuflessi faranno breve Orazione, ed indi partiranno a capo scoperto fino ad una ragionevole distanza dal Sacramento, dandosi così il principio all'Orazione delle Quarant' Ore.

17 Il Celebrante non dovrà usare la Sede Camerale, secondo il Decreto della Sag. Congr. de' Riti, ma un Banco, (che ne pure habbia braccia) con il postergale ornato di panno rosso ò di altro colore decente, in cui federà insieme colli Ministri Sagri; e si avverte alli medemi, come anche agl'altri che operano circa il divino Ministero, qualmente in tempo che stà esposto il Venerabile, anche nell'Esposizioni particolari non deve far riverenza alcuna al Clero, nè ad altra persona che assista alli Divini Officj. Molto meno dovranno mai usare le Sedie Camerali nelle Chiese li Guardiani, Deputati, ed Officiali delle Confraternità, Compagnie, e Congregaz. Laicali; mà federanno sopra un Banco con postergale senza braccia a' lati, e senza alcun uso de' Cuscini, come pure senza gradini, e senza genuflessorii davanti, qual Banco potrà coprirsi, di panno, e non di seta, e sarà onninamente situato fuori del Presbiterio in quelli casi che assisteranno alle messe, e Vesperi solenni, ò che nel Presbiterio si celebri dal Clero alcuna Funzione Sagra, ò che si Predichi in Chiesa, secondo li replicati Decr. della S. Congr. de' Riti, particolarmente per Decr. Generale emanato sotto li 13. Marzo 1688. sotto le pene medeme espresse di sopra, e comminate al n. XV. nell' *ss. Se vi saranno* &c. e *Di più ordiniamo* &c. Monf. Primicerio però federà dentro il Presbiterio al lato dell' Evangelio, in un Banco coperto di Panno, nell' Abito suo Prelatitio, come si è detto al n. XV.

Se però la struttura della Chiesa non permetterà luogo congruo fuori del Presbiterio in tal caso di necessità si concederà da Noi, che possa collocarsi il Banco come sopra de' Guardiani, dirimpetto all'Altare in uno de' lati, fuori del termine del Presbiterio.

Si proibisce espressamente agl' Huomini, ed alle Donne di qualsivoglia sta-

to, e condizione (eccettuate le Persone Regie quando vi si trovino) l'entrare sotto qualsivoglia preteſto ad orare nel Presbiterio, ò ſia recinto dell'Altare, dove ſtà eſpoſto il Venerabile; dovendo quel luogo eſſer occupato ſolamente da Eccleſiaſtici, deſtinati al Miniſterio Divino, ò all' aſſiſtenza dell' Orazione; Il che ſi oſſerverà non ſolo nelle Chieſe dove ricorre l'Eſpoſizione ordinaria, mà anche in tutte le altre, dove per Indulto Apoſtolico, ò per altra legittima facoltà, occorre farſi l'Eſpoſizione, benche per breve tempo; al che provvederanno li Superiori, ò Sagreſtani col riparo delli Banchi ancora biſogmando. In oltre ordiniamo, e comandiamo a' Rettori, e Superiori tanto Secolari, quanto Regolari di qualsivoglia Chieſa, che durante la d. Eſpoſizione non ardiſchino di far portare riſpettivamente qualsivoglia forte di Sedie nelle Chieſe à qualunque perſona d'ogni ſeſſo, grado, e condizione, ſotto la pena di dieci ſcudi alli Rettori Secolari da applicarſi ad uſi Pii riſervata la terza parte per l'Accuſatore, & a' Regolari della privazione della voce attiva, e paſſiva, & altre a noſtro arbitrio.

18 Non ſi terrano nelle Chieſe dell' Eſpoſizioni anche particolari, Bacili per limoſine, ne vi aſſiſteranno Religioſi, ò altri Eccleſiaſtici, ne nemo Perſone Laicali per riceverle; come ne meno anderanno Chierici, Confratri, Mandatarii ò altre perſone queſtuando per la Chieſa. Molto meno doveranno far ciò li poveri, quali ſtaranno per lo ſpazio di canne dieci lontani dalle Porte della Chieſa, ſotto le pene contenute nell'Editto ſtampato à parte, che per ciò farà parimente cura de' Superiori, e Sagreſtani, e degli Eſſecutori che vi aſſiſtono, il procurare, non entrino in Chieſa ad effetto di evitare la diſtrazione de' Fedeli che orano, potendo li benefattori caritativi far l'elemoſine fuori delle Chieſe, ficcome anche è l'intentione di N.S. dichiarata nell' ultimo editto in cui ſi proibisce ad ogni Fedele dar nelle Chieſe limoſine a' poveri.

19 S' avverte che non termini l' Orazione in una Chieſa, ſe non che dopo che farà principiata nell' altra, e ciò ſ' oſſerverà da qualunque Chieſa, benche Baſilica, e Collegiata ò in qualsivoglia modo Privilegiata.

20 Terminata la Meſſa della Repoſizione il Celebrante prenderà il Piviale (oſſervando il ritto riſpettivamente ſopra deſcritto dopo la Meſſa dell' Eſpoſizione) e genufletterà colli Miniſtri avanti il Santiffimo Sacramento nel mezzo ſull' infimo grado dell' Altare; Immediatamente li Cantori principiaranno le Litanie, e ſi continuerà fino al *Ÿ. Domine exaudi orationem meam* incluſivè. Dopo alzatoſi il Celebrante colli Miniſtri, ponerà ivi nel mezzo l' Incenſo ſenza benedizione, e genufleſſo incenſerà tre volte il Santiffimo Sacramento, e prenderà il Velo umerale. Fatta l' incenſazione, il Diacono colle dovute riverenze levarà il Sacramento dal Trono, & immediatamente ſtando in piedi lo conſegnerà al Celebrante genufleſſo, genuflettendo anch' eſſo Diacono ſubito che averà conſegnato il Sacramento, praticandoſi dipoi riſpettivamente ciò che ſopra nell' Eſpoſizione ſi è detto circa le Cerimonie, e Rito della Proceſſione &c.

21 Ritornato dopo la Proceſſione il Celebrante all' infimo grado dell' Altare, il Diacono genufleſſo riceverà da eſſo, che ſtarà in piedi il Santiffimo, verſo cui il Celebrante genufletterà immediatamente, e deporrà il Velo ume-

- rale: Il Diacono lo collocarà sopra il Corporale in mezzo dell'Altare, e ritornerà al suo luogo. Il Celebrante al *Ÿ. Genitori Genitoque &c.* alzatosi colli Ministri ponerà come sopra l'Incenso senza benedirlo, ed incenserà il Sacramento. Li Cantori diranno il *Ÿ. Panem de Cælo, &c.* (à cui s'aggiungerà l'*Alleluja* nel tempo Pasquale solamente, & in tutta l'Ottava della Festività del Corpus Domini in qualsivoglia Esposizione che si facci.) Il Celebrante alzatosi senza far nuova genuflessione sostenendo li Ministri il Libro (senza dire il *Ÿ. Dominus Vobiscum*, come per Decreto della Sacra Congregazione de' Riti) cantará le Orazioni à mani giunte, quali terminate, genuflesso prenderà il Velo umerale, ed ascendendo solo all'Altare, fatte le dovute riverenze prenderà nelle mani ricoperte, come si disse, coll'estremità del Velo umerale l'Ostensorio, e darà con esso la Benedizione al Popolo, e riposto il Sacramento sopra il Corporale scenderà, e starà genuflesso al suo luogo. Il Diacono immediatamente, ò un Sacerdote con Stola, fatte le dovute riverenze chiuderà il Sacramento nel Tabernacolo, quale per tale effetto doverà ritenersi nell'Altare dell'Esposizione; e l'Offia Consagrada si dovrà consumare nella Messa, ò in quella mattina, ò nella seguente; dopo di che partiranno, e terminará l'Orazione di Quarant' Ore.
- 22 Nel tempo che durará l'Orazione medesima, si proibisce espressamente il Predicare; ma volendosi fare dopo li Vesperi qualche breve Sermone per eccitare li Fedeli alla divozione verso il Santissimo Sacramento si dovrà prendere la licenza, e Benedizione da Noi, ò da Monsignore nostro Vicegerente, anche nelle Chiese de' Regolari, & in qualunque modo Privilegiate, e non solo nell'Esposizione di Quarant' Ore, ma in qualsivoglia altra Esposizione; qual licenza si darà in scriptis. Quello poi doverà Sermoneggiare, farà almeno costituito nell'Ordine Diaconale, Sermoneggerà con la Cotta, benchè sia Regolare, mà senza la Stola, & a capo scoperto, vicino all'Altare dove stà esposto il Santissimo, & in un sito che non obblighi gl'Ascoltanti a fare atti d'irriverenza con voltare le spalle al Sacramento.
- 23 Le Chiese dove farà l'Orazione di Quarant' Ore doveranno la sera stare aperte fin tanto che vi farà il popolo per orare. Ma perche non può darli in ciò un'ora determinata sì per la situazione di esse, come per la mutazione delle stagioni; Perciò potranno chiudersi l'Estate circa le trè ore, e l'Inverno intorno ad ore cinque. S'avverte però, che anche a Porte chiuse deve continuare l'Orazione come s'è detto an.7. non dovendo mai esser interpolata l'Orazione di Quarant' Ore, come per Decreto della Sac. Congr. de' Riti.
- 24 In ogni Chiesa di Roma si terrà affissa in luogo patente la Lista delle Quarant' Ore per informazione de' Fedeli Devoti.
- 25 Parimente in ogni Chiesa dove è determinata l'Esposizione si dovrà tenere affissa continuamente nella Sagrestia la presente Istruzione, acciò che niuno possa allegare l'ignoranza delle Regole, e Precetti che vi si contengono.
- 26 Non ardirà alcun Rettore, Curato, ò Sagrestano, fuori dell'ordine assegnato nella Lista delle Quarant' Ore, d'esponere, ò far esponere il Santissimo Sacramento sotto qualsivoglia pretesto, ò consuetudine, per veruna causa grave, nè per Infermi, senza Breve speciale di S. Santità, ò almeno licenza se-
- gna-

gnata da Noi, ò da Monsignor nostro Vicegerente, e sottoscritta dal Deputato delle Quarant' Ore, quale ottenuta s' esporrà il Venerabile in un' Altare, ò Cappella con un Velo avanti, e col sudetto numero di venti lumi, e si osserverà puntualmente il tempo che dovrà durare l'Espofizione assegnata nella sudetta licenza sotto le pene infra scritte, e privazione d'ufficio.

27. Finalmente si comanda espressamente che tutti, e singoli sopraddetti Ordini si debbino inviolabilmente osservare, e che si ubbidisca esattamente per quello potesse occorrere di più al nostro Deputato sopra le Quarant' Ore, sotto pena alli Maeftri di Cerimonie che assisteranno alle funzioni, se non faranno adempire esattamente tutte le Ceremonie, & i Riti prescritti, ed alli Trasgressori rispettivamente de' sudetti Ordini, di scudi dieci, d'oro da applicarsi a' luoghi Pii; & alli Regolari della privazione di voce attiva, e passiva, di Carcere, & altre pene maggiori riservate à nostro arbitrio: dichiarandosi, che in difetto dell' osservanza, si procederà più rigorosamente contro li Superiori, e Sagrestani delle Chiese, alli quali appartiene più che ad ogn'altro la buona regola, e cura di esse.

Dato dalla nostra solita Residenza questo dì 20. Gennaio 1705.

G. Card. Vicario.

Antonio Buffi Deputato.

Niccolò Antonio Cuggiò Segretario.

ADNOTATIONES.

1. L'ORATIONE DEL SACRAMENTO. Quoties igitur publicæ venerationi exponitur in Ecclesiis ven. Ostia, in missis privatis erit dicenda Oratio de Sacramento, ordine à Rubrica præscripto: in missis verò cantatis, & solemnibus servandum erit *Decretum Congr. Rit. 13. Febr. 1666. quod notatur in Calendario Frat. Minor. de Obser. sub titulo de notand. general. pro Missal. num. 9. sequentis tenoris. -- Quando exponitur Sacramentum in Altari pro initio 40. horarum, vel spiritualium exercitationum, si accidat in festo primæ, vel secundæ classis, sive in Dominica privilegiata primæ, vel secundæ classis, tunc in Collegiatis, vel due cantetur Missæ una de festo, seu Dominica post Tertiam: altera Novena de Sacramento post Nonam, vel una cantetur de die cum commemoratione Santissimi Sacramenti.*

2. In Missis tamen privatis dicta Oratio de Sacramento erit omittenda in festis primæ, & secundæ classis, prout ead. Congr. Rit. respondit 2. Decembr. 1684. nam proposito Dubio pro parte Procuratoris

Generalis Lateranensium--*An in Missa privata de Sancto duplici, vel semiduplici, de quo tali die fit Officium, facienda sit commemoratio de Sanctis. Sacramento exposito occasione 40. horarum, prodit rescriptum - posse, sed omittendam in festis primæ & secundæ classis.*

3. SITUATO FUORI DEL PRESBITERIO. Quæ Sacri Canones invariabiliter statuerunt de exclusione laicorum à Presbyterio, ut apud Card. Bon. in liturg. lib. 1. c. 20. §. 7. videre est, & liber Cæremonialis verbis nempe *Sedes autem pro Nobilibus atque Illustribus viris, laicis Magistratibus, ac Principibus, quantumlibet magnis, & excelis, plus minusve, præ cuiuscunque dignitate, & gradu ornatas decet extra Chorum, & Presbyterium collocari juxta Sacrorum Canonum præscriptum, laudabilisque antiquæ disciplinæ documenta jam inde ab exordiis Christianæ Religionis introductæ, ac longo tempore observatæ nec non Sac. Congreg. Rituum circa eorumdem locum, & præeminentias præscripsit, hic innovantur, & observanda esse præcipitur. Decreta autem, quæ diversis temporibus hac in re emanarunt, sunt sequentia.*

D 2 DE-